

KEUSOTE

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen hyvinvointikertomus 2023 – Liitemateriaali (päiv. 15.5.2024)

KEUSOTE.FI

Alueellinen hyvinvointisuunnitelma v. 2020-2025

Alueellisen hyvinvointisuunnitelman 2020-2025 tavoitteet

Hyvinvointisuunnitelma kuvaa alueellista yhteistyötä, jonka tavoitteena on tuottaa hyvinvointi- ja terveyshyötyä alueen asukkaille.

Hyvinvointisuunnitelmassa määritellään, mitä Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä tekee yhdessä muiden toimijoiden kanssa asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi sekä eriarvoisuuden vähentämiseksi.

Laaja tietopohja lähtötason tietona, hyvinvointitiedolla johtamista

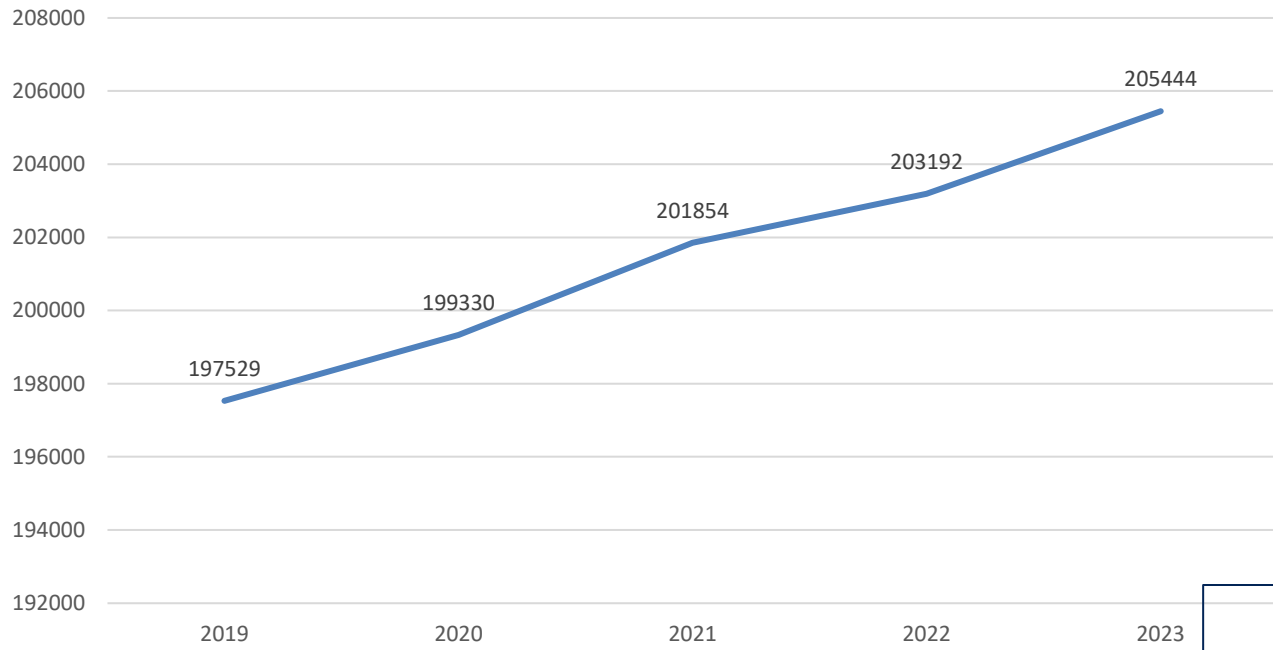
Alueellinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ryhmä seuraa hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Työ on ennakoivaa, monitoimijaista ja yhteensovittavaa.

Hyvinvointisuunnitelma täydentää ja tukee kuntien omaa hyvinvointityötä alueillaan.

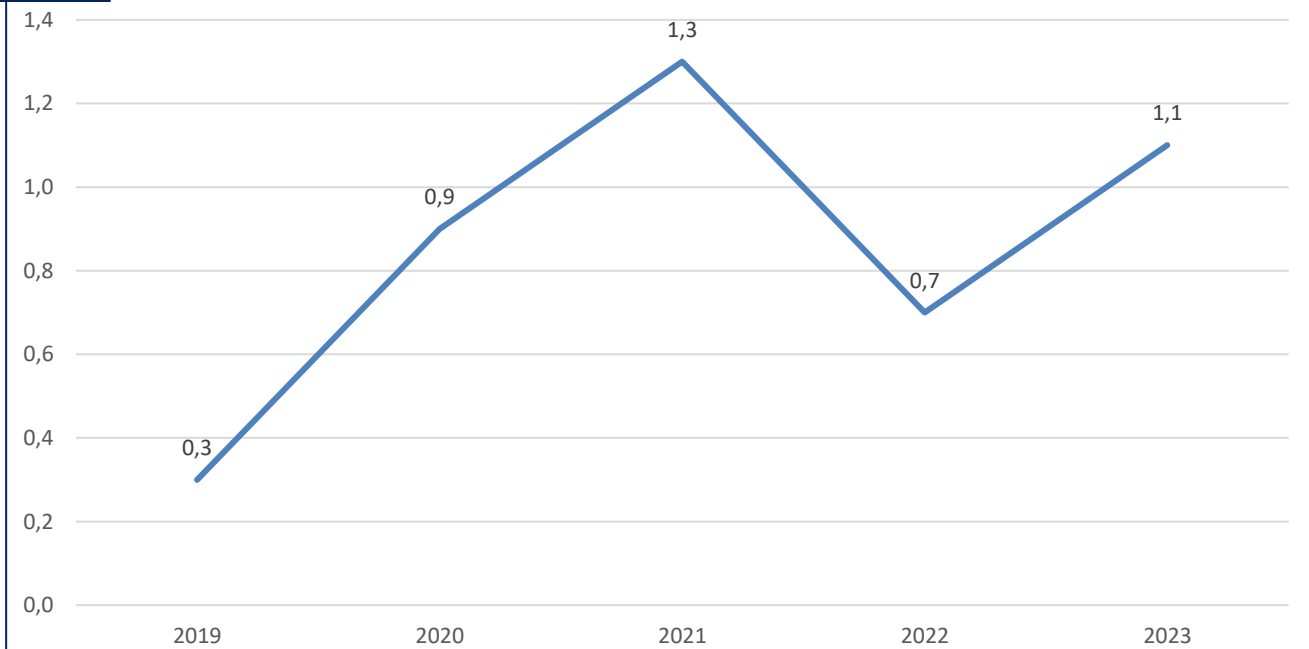
Liite 1. Väestötiedot

Lähde: Tilastokeskus, väestörakenne

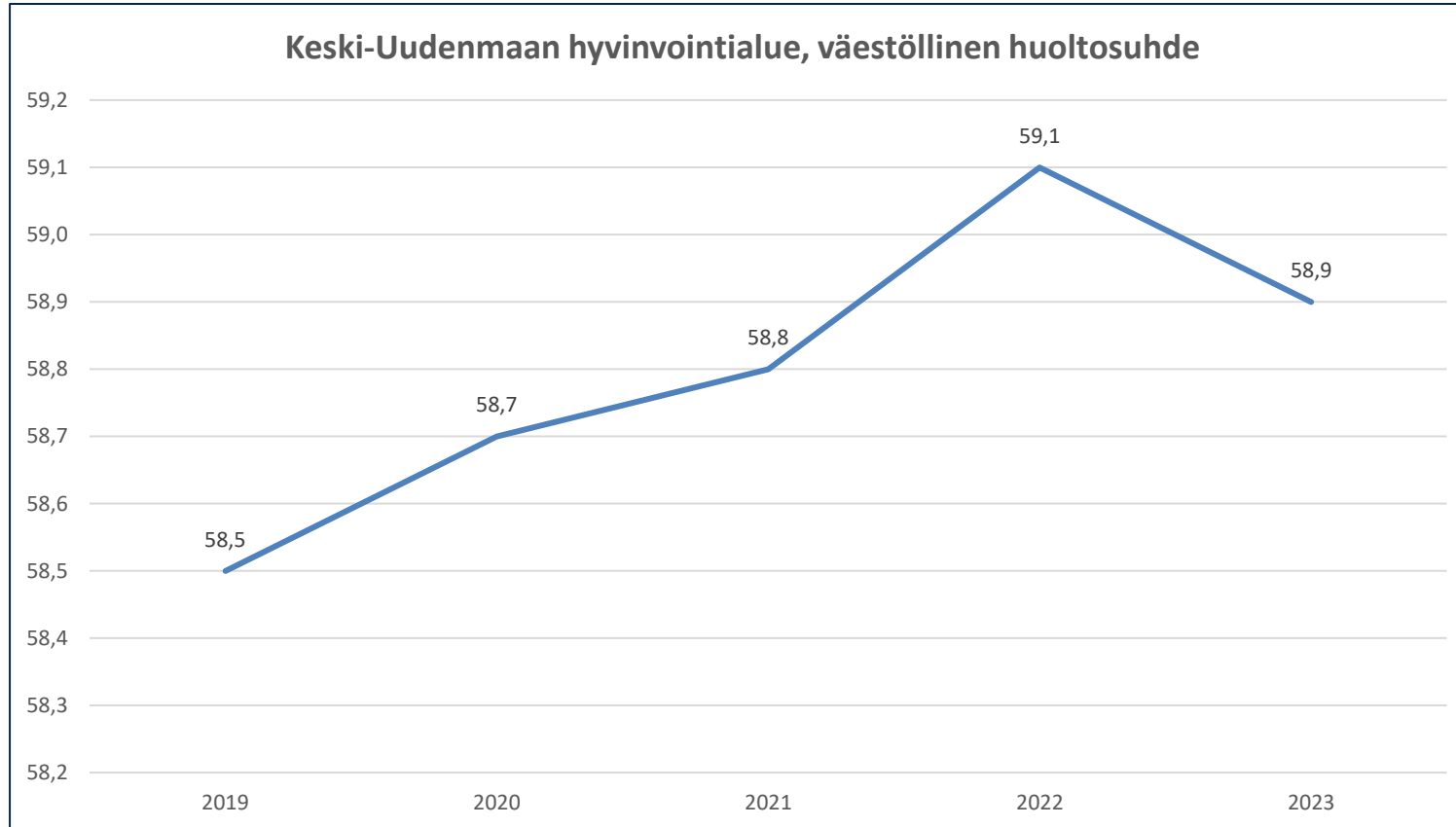
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue, väkiluku

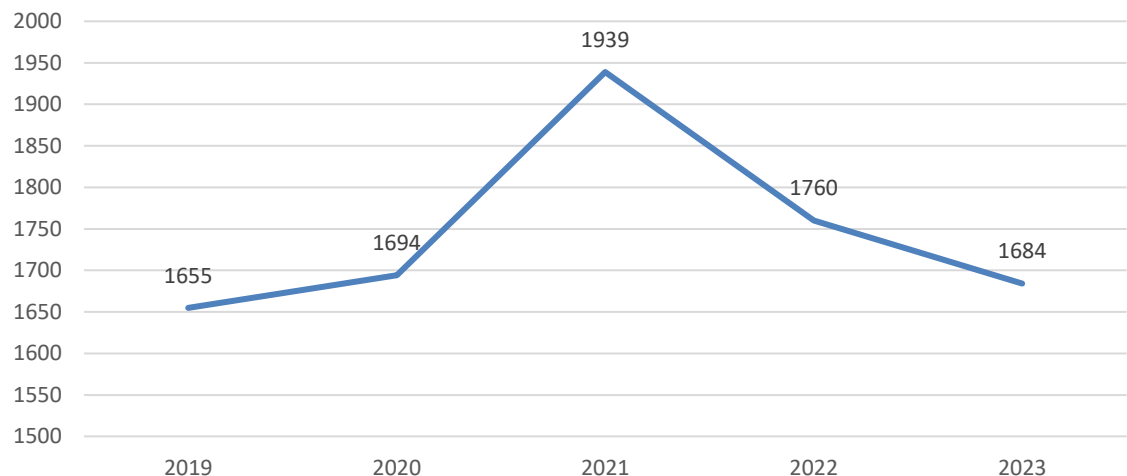
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue, väkiluvun muutos, %

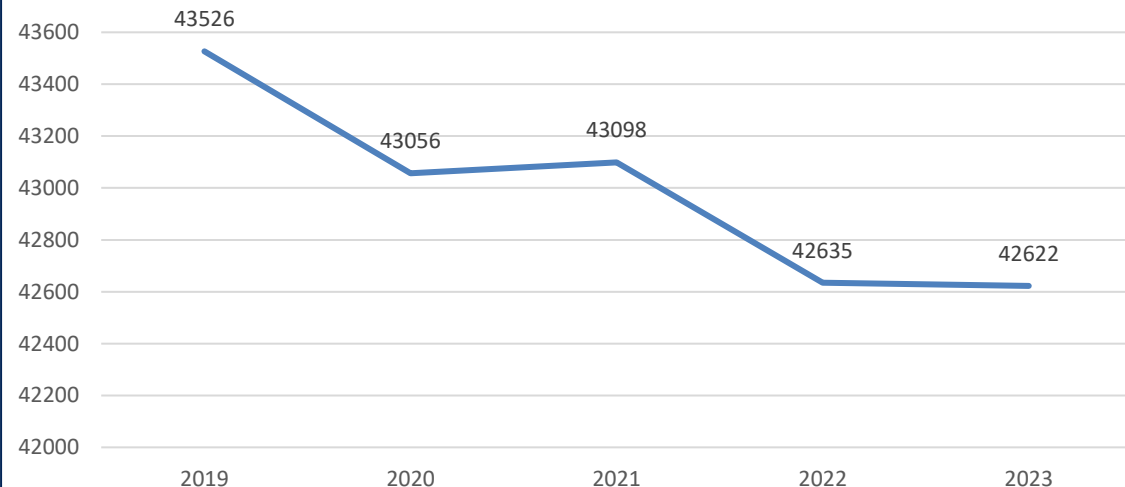
Väestöllinen eli demografinen huoltosuhde on alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden määrän suhde 15-64-vuotiaiden määrään. Saatu luku on kerrottu sadalla.

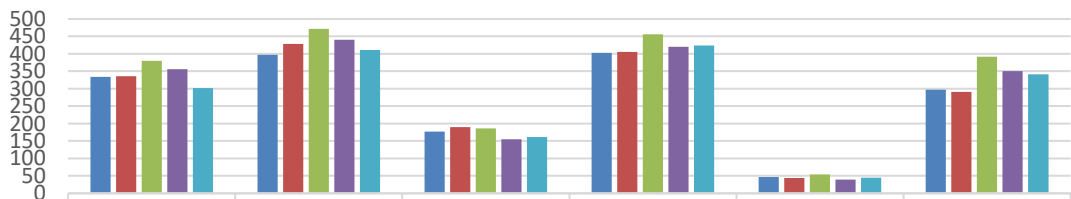
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue, 0-vuotiaat

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue, 0 - 17-vuotiaat

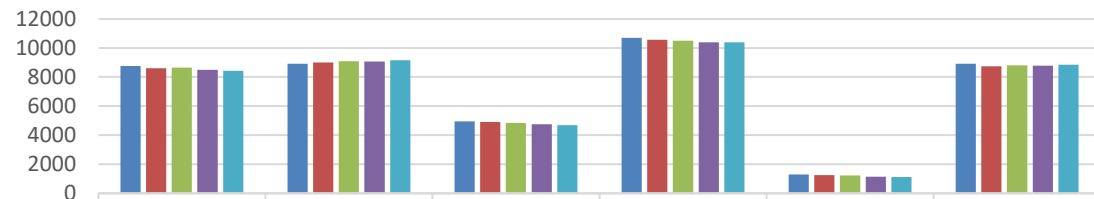
Keski-Uudenmaan kunnat, 0-vuotiaat

	Hyvinkää	Järvenpää	Mäntsälä	Nurmijärvi	Pornainen	Tuusula
■ 2019	334	397	177	403	47	297
■ 2020	336	428	190	405	44	291
■ 2021	380	471	186	456	54	392
■ 2022	356	440	155	420	39	350
■ 2023	302	411	161	424	45	341

■ 2019 ■ 2020 ■ 2021 ■ 2022 ■ 2023

Keski-Uudenmaan kunnat, 0-17 -vuotiaat

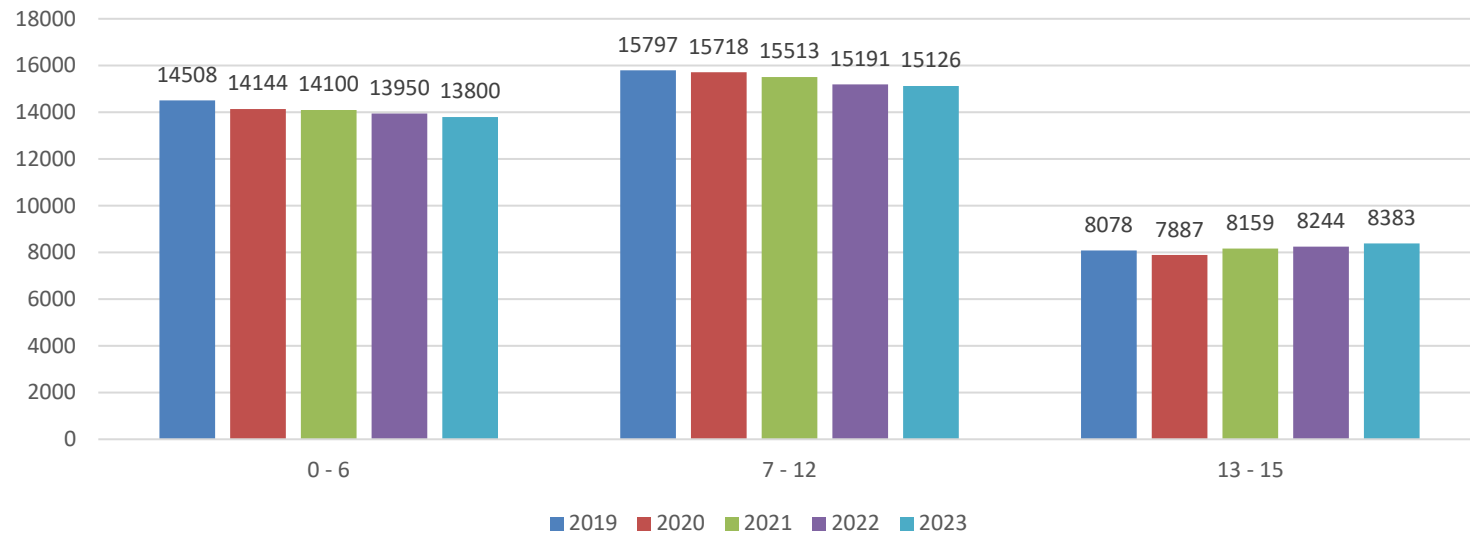
	Hyvinkää	Järvenpää	Mäntsälä	Nurmijärvi	Pornainen	Tuusula
■ 2019	8762	8913	4942	10692	1305	8912
■ 2020	8609	8995	4905	10554	1260	8733
■ 2021	8639	9085	4844	10496	1227	8807
■ 2022	8497	9069	4754	10382	1148	8785
■ 2023	8436	9155	4676	10386	1118	8851

■ 2019 ■ 2020 ■ 2021 ■ 2022 ■ 2023

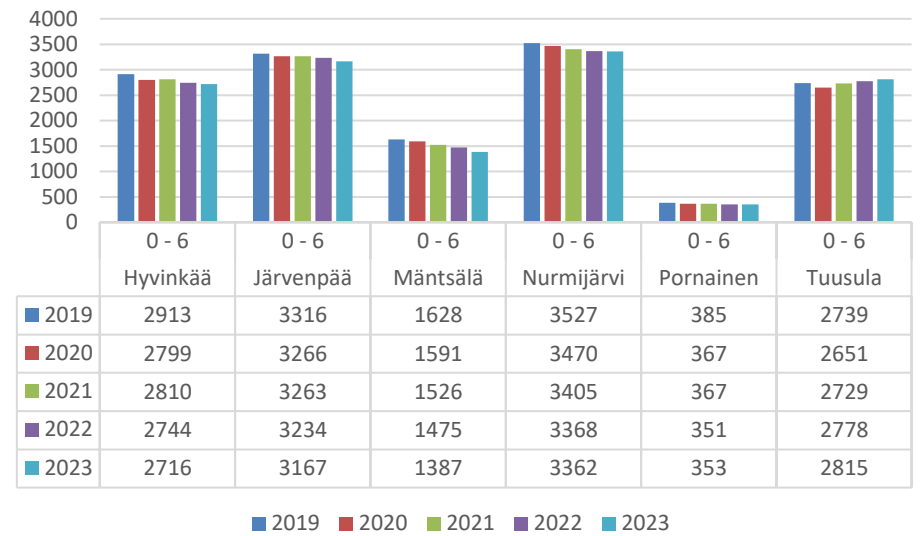

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

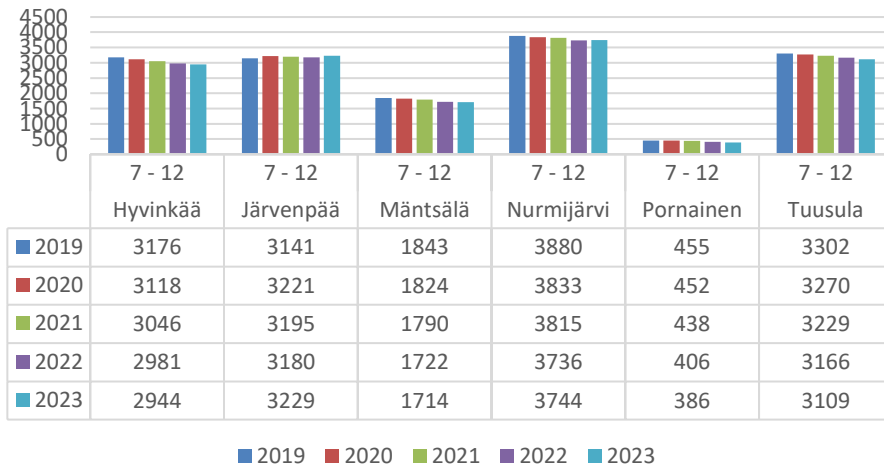
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue, 0-6-v. / 7-12-v. / 13-15-v.

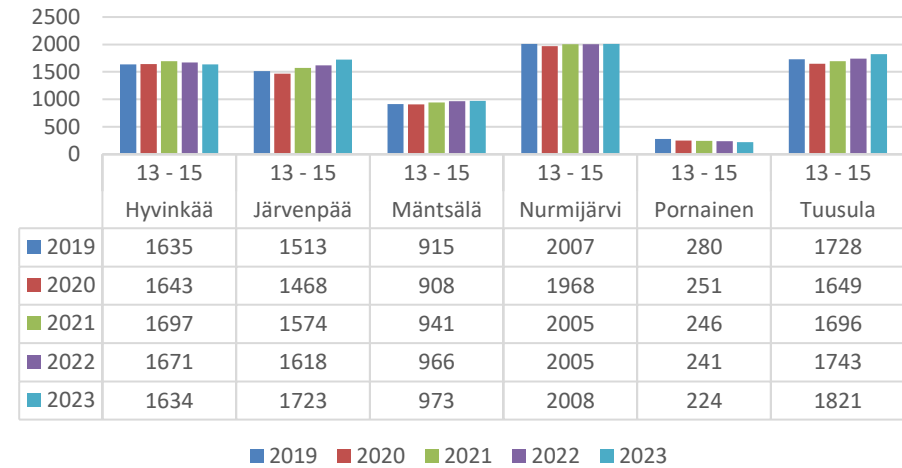
Keski-Uudenmaan kunnat, 0-6-v.

Keski-Uudenmaan kunnat, 7-12-v.

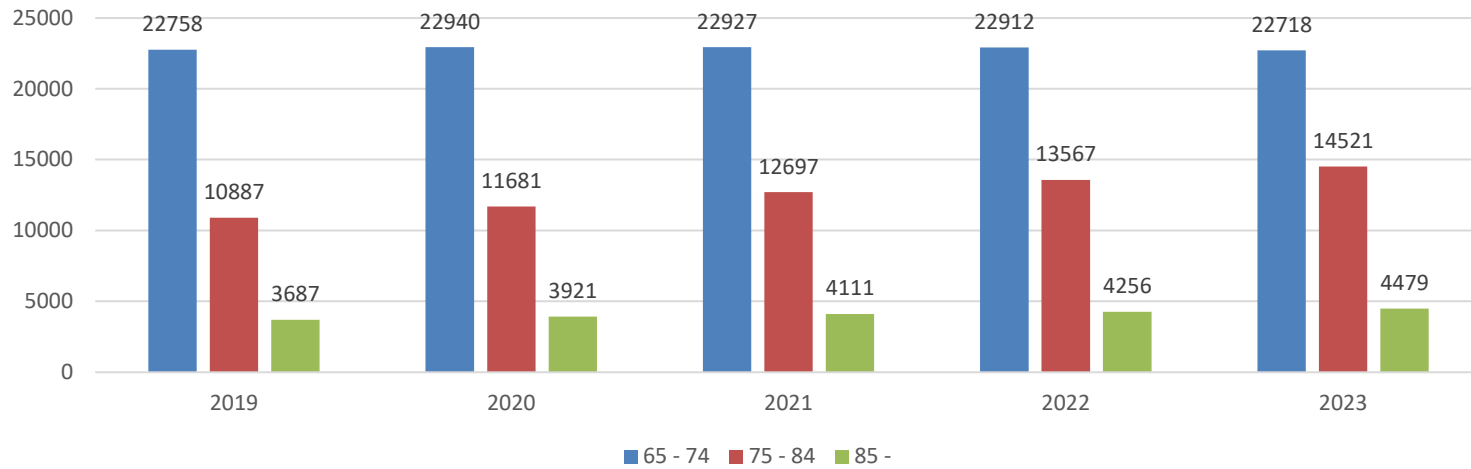

Keski-Uudenmaan kunnat, 13-15-v.

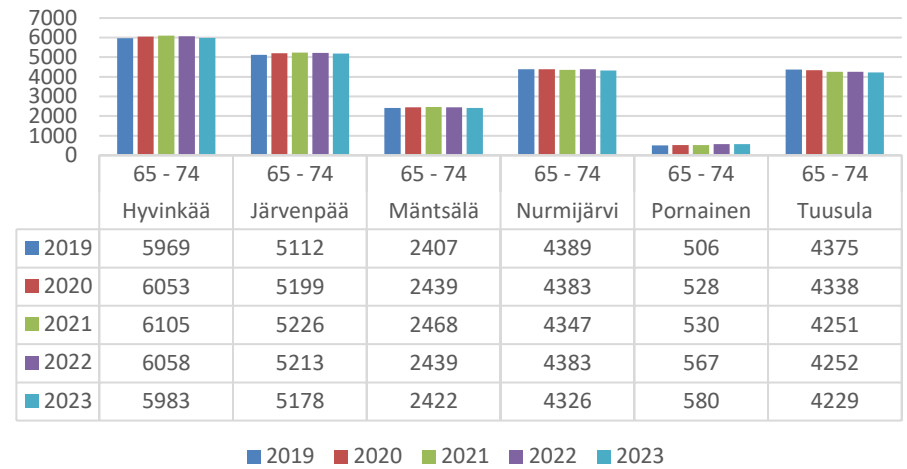

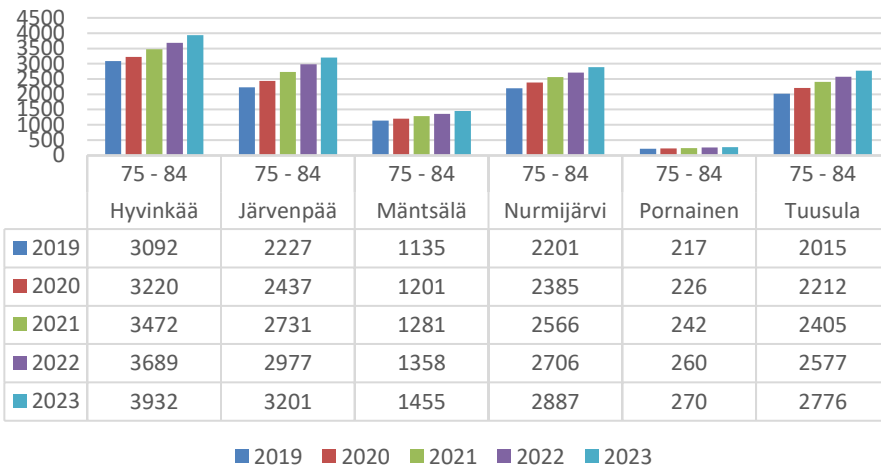
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

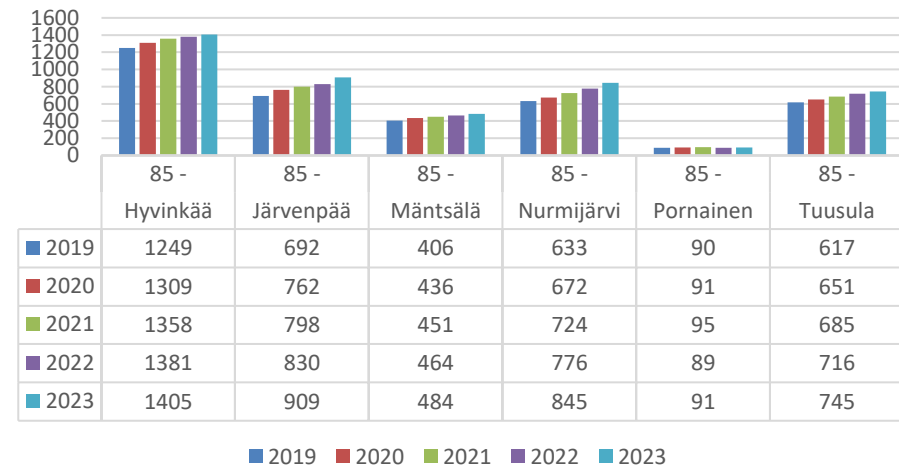
Keski-Uudenmaan kunnat, 65-74-v.

Keski-Uudenmaan kunnat, 75-84-v.

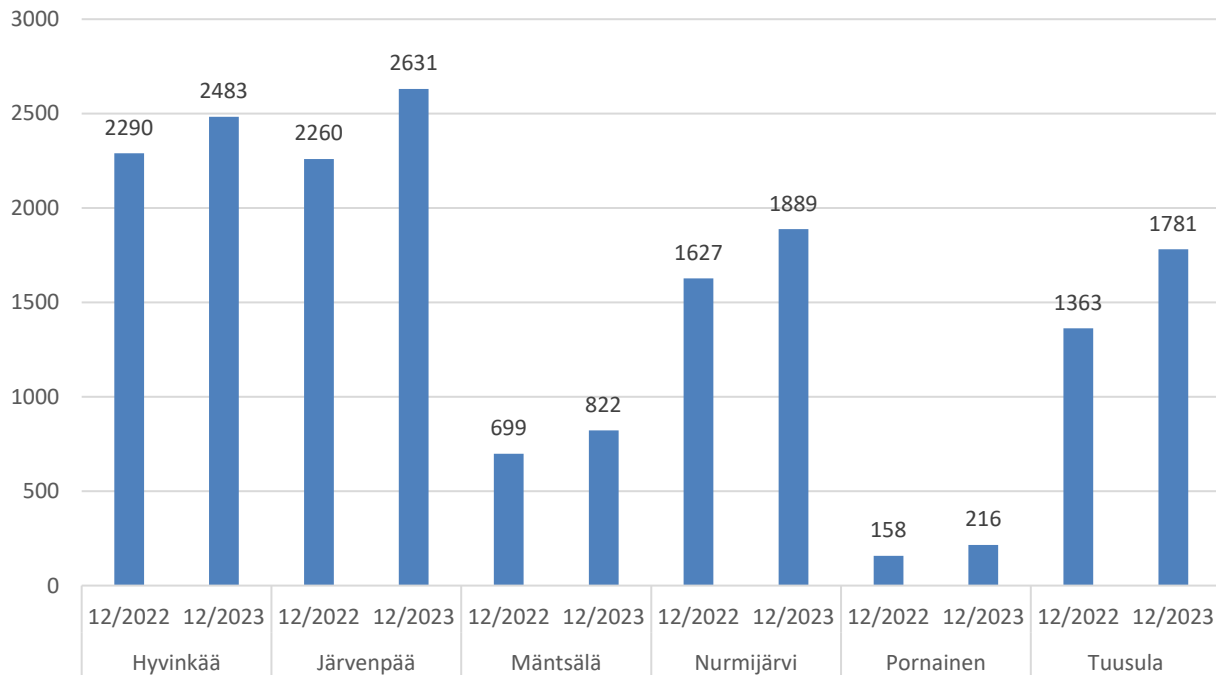
Keski-Uudenmaan kunnat, 85+ v.

Liite 2. Työllisyyskatsaus v. 2023

Lähde: Tilastokeskus, Työttömät työnhakijat eri ryhmissä

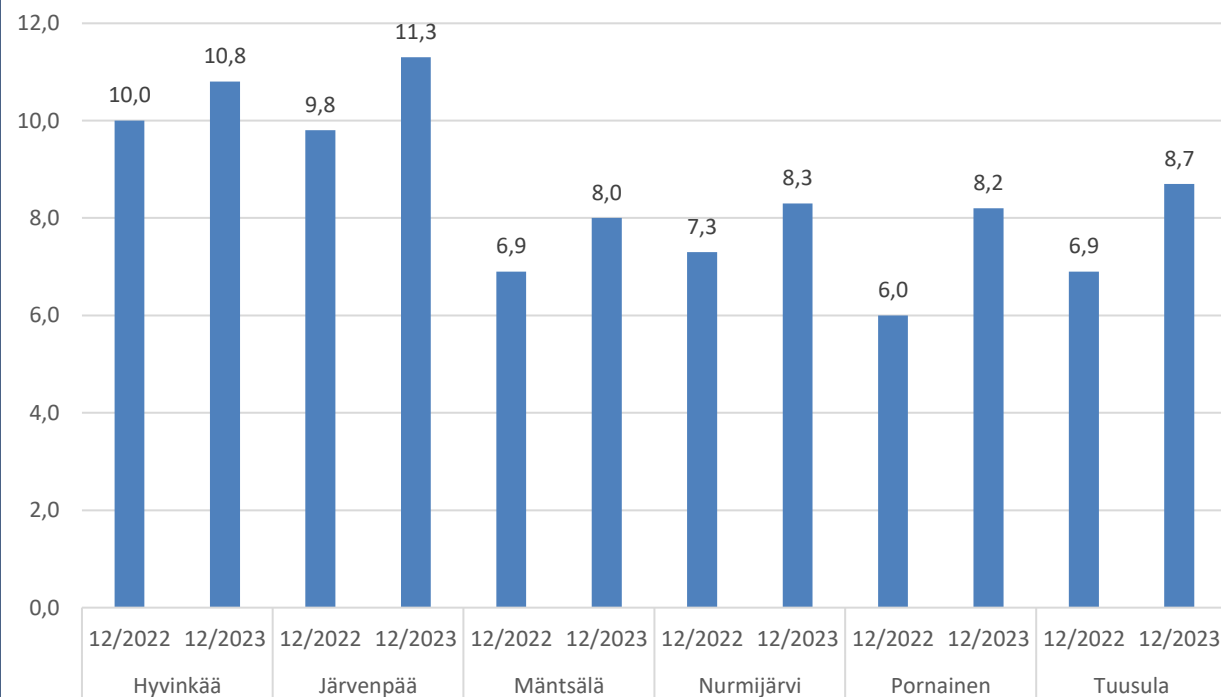
Työttömät työnhakijat laskentapäivänä (lkm.)

Vuoden 2023 työttömien työnhakijoiden määrä kasvoi vuoden 2022 vastaavista luvuista jokaisessa Keusoten kunnassa.

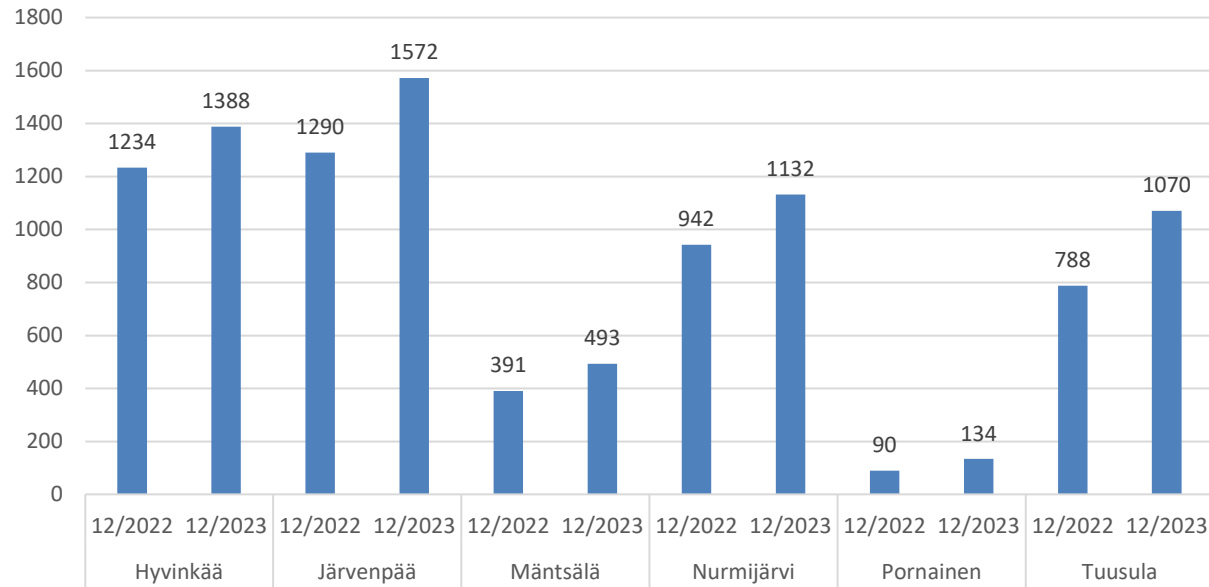
Vuoden 2023 lopussa työttömien työnhakijoiden %-osuus työvoimasta oli Keusoten alueella 9,6 %, kun se v. 2022 vastaavana aikana oli 8,3 %.

Työttömien työnhakijoiden %-osuus työvoimasta (%)

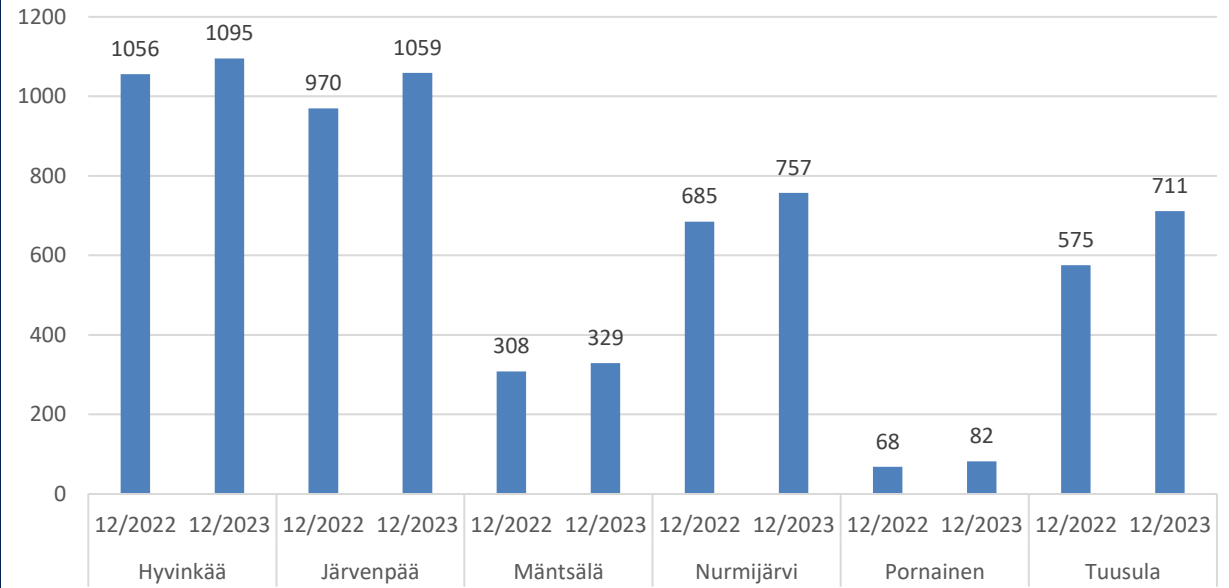
KEUSOTE
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

Työttömät työnhakijat, miehet (lkm.)

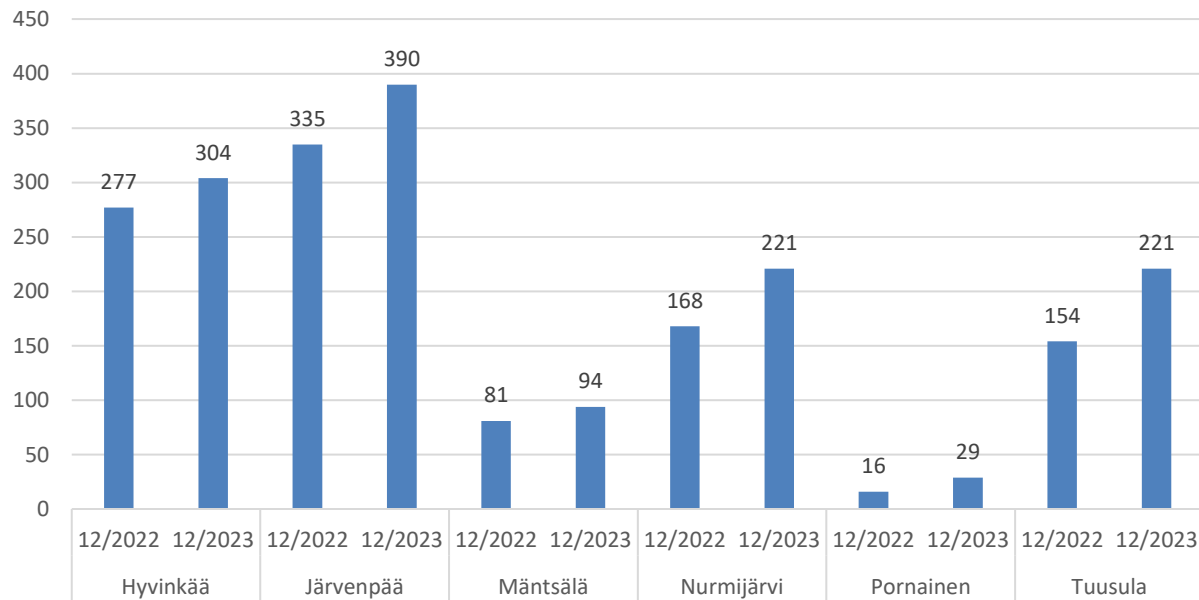

Työttömien työnhakijoiden suhteellinen osuus kasvoi vuonna 2023 erityisesti miesten osalta. Naisten osalta kasvu oli maltillisempaa.

Työttömät työnhakijat, naiset (lkm.)

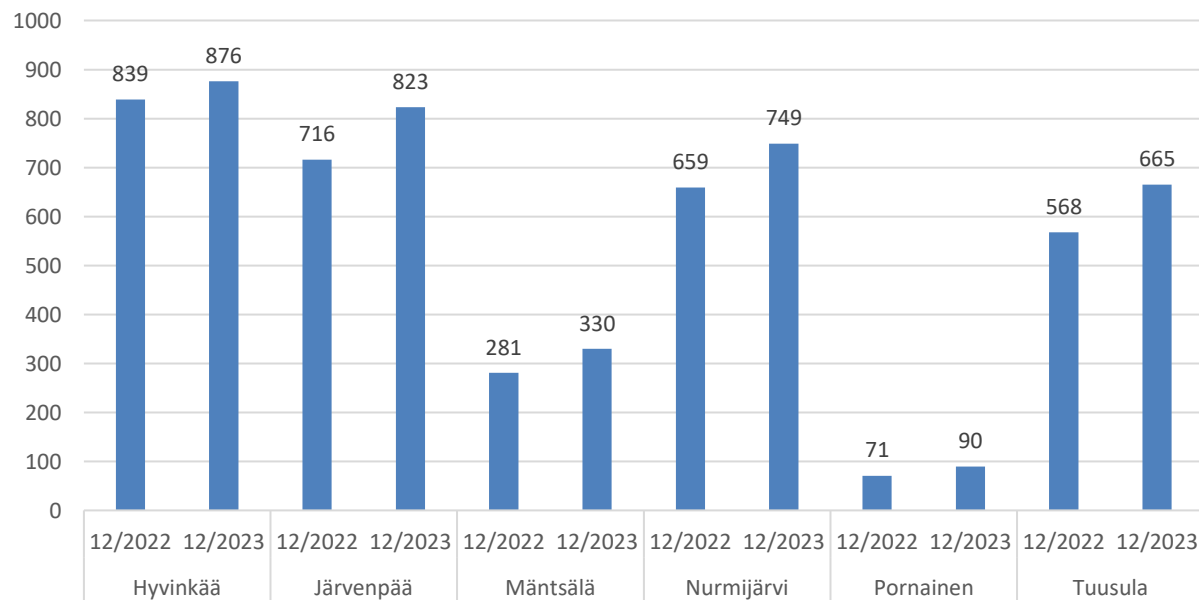

Alle 25-v. työttömät työnhakijat (lkm.)

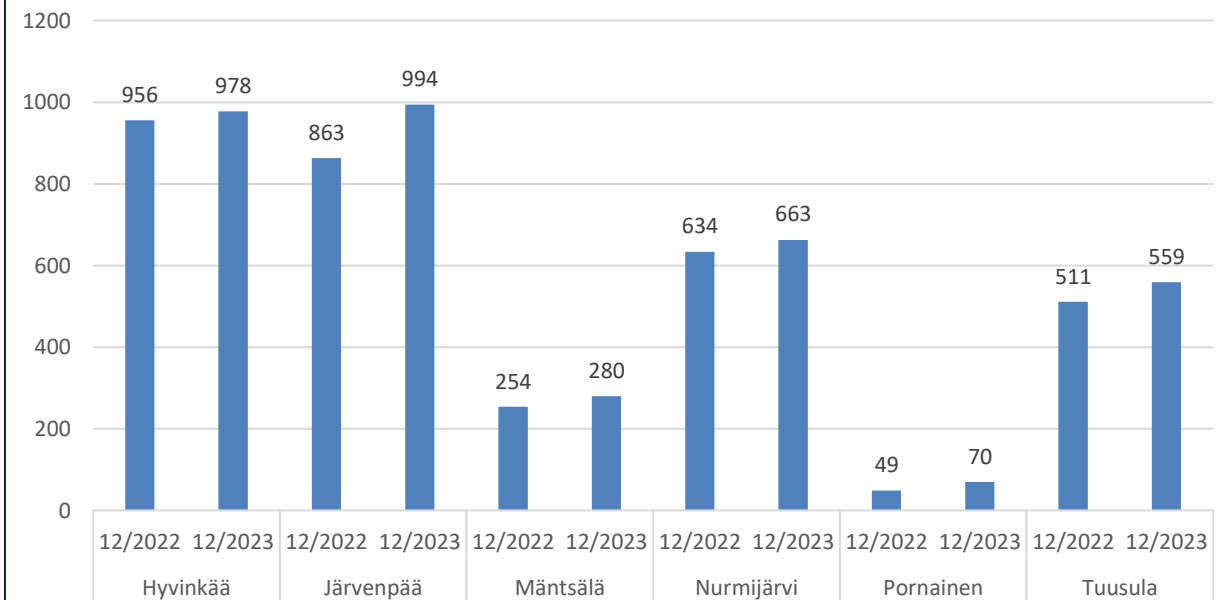

Vuoden 2023 osalta sekä nuorisotyöttömien (alle 25-vuotiaat) että yli 50-vuotiaiden työttömien työnhakijoiden määrät kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna.
Myös pitkäaikaistyöttömien osuus kasvoi vuodesta 2022.

Yli 50-v. työttömät työnhakijat (lkm.)

Pitkäaikaistyöttömät (lkm.)

Liite 3. Perustoimeentulotuen saajat

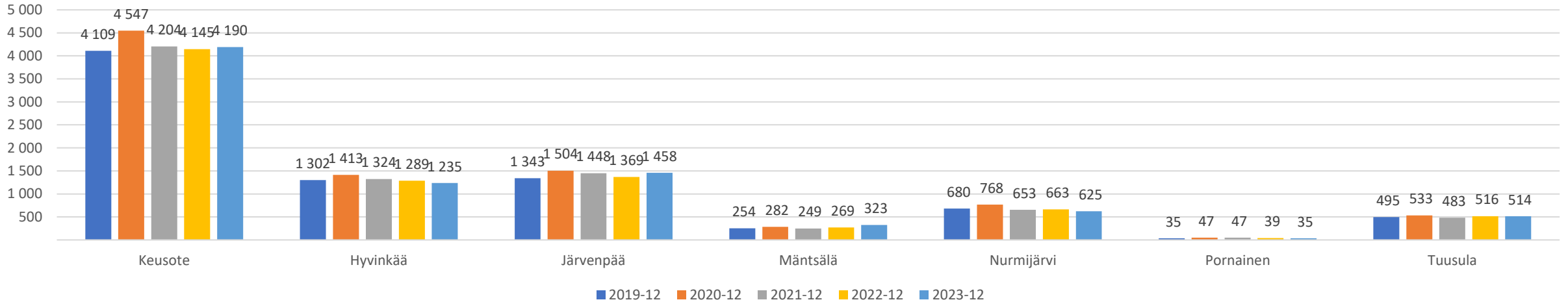
Lähde: Kelasto

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

Kansaneläkelaitoksen tilastotietokannan Kelaston tietojen perusteella Keusoten alueen perustoimeentulotuen saajien määrä on kasvanut hieman vuodesta 2022 (+45). Tilaston perusteella voidaan todeta kuntakohtaisten erojen olevan suuria, esim. Hyvinkään osalta saajien määrä on vähentynyt (-54), kun Järvenpäässä saajien määrä on lisääntynyt (+89).

Perustoimeentulotuen saajat, N

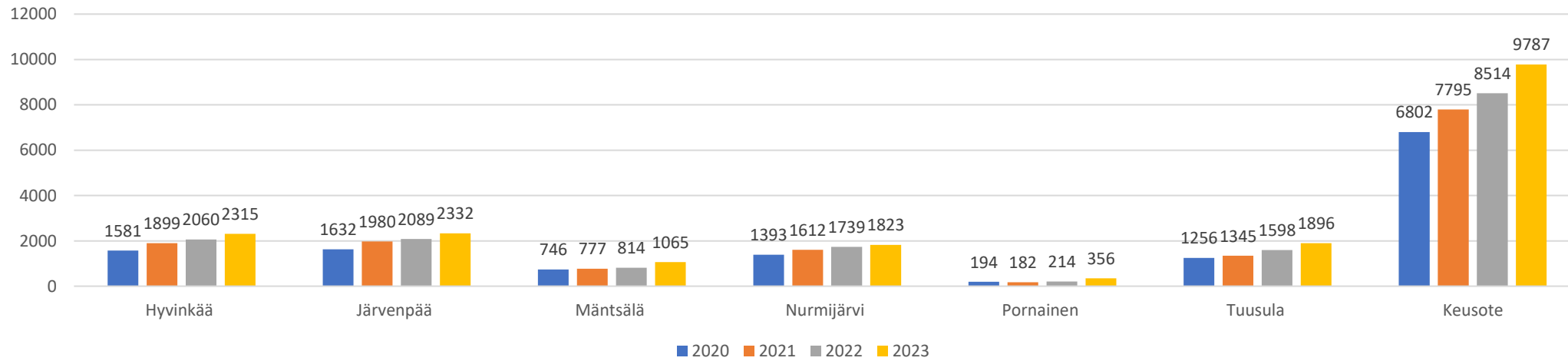

Liite 4. Lastensuojelun tilastot

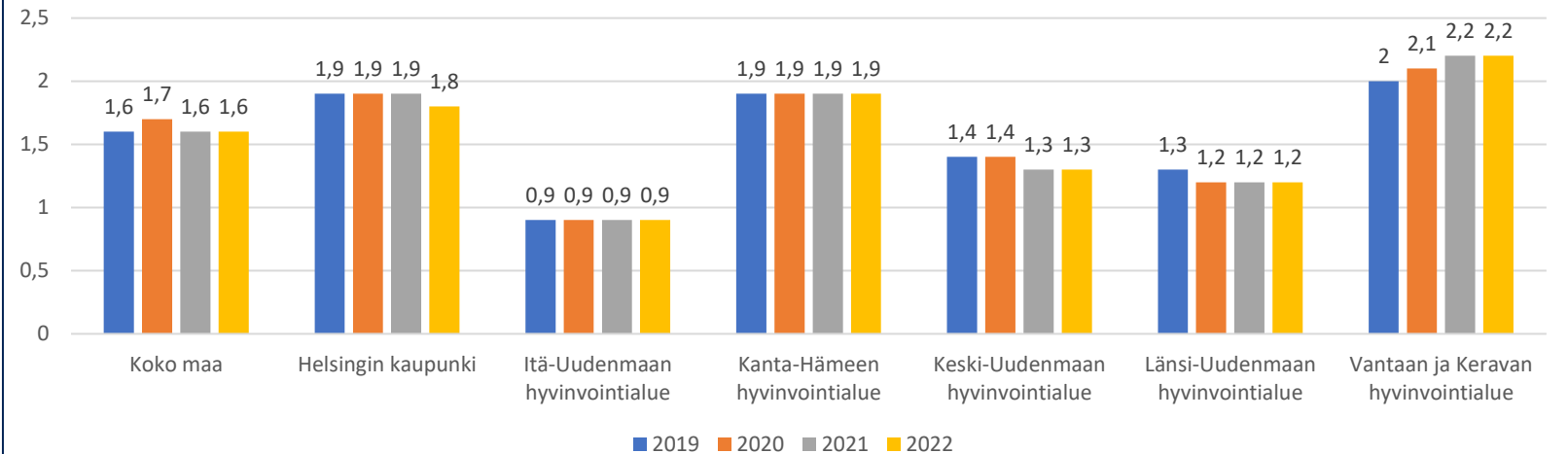
Lähde: Keusote asiakasohjausyksikkö ja Sotkanet

Lastensuojeluilmoitukset v. 2020-2023, Keusote asiakasohjausyksikkö

Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0 - 17-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (THL)

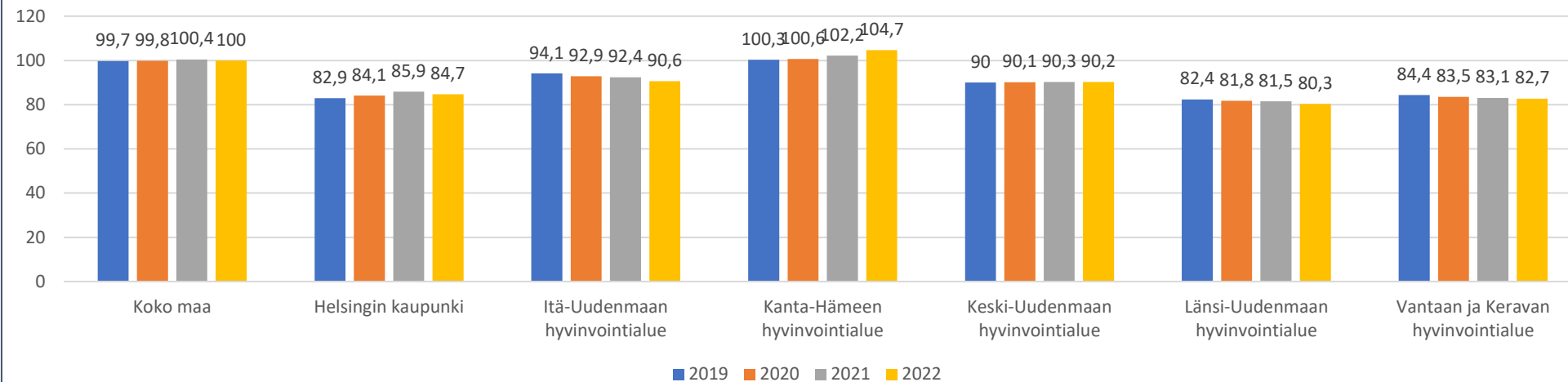
Liite 5. Sairastavuus vähenee, Kansallinen terveysindeksi

Lähde: [THL Kansallinen terveysindeksi](#) ja [Sotkanet](#)

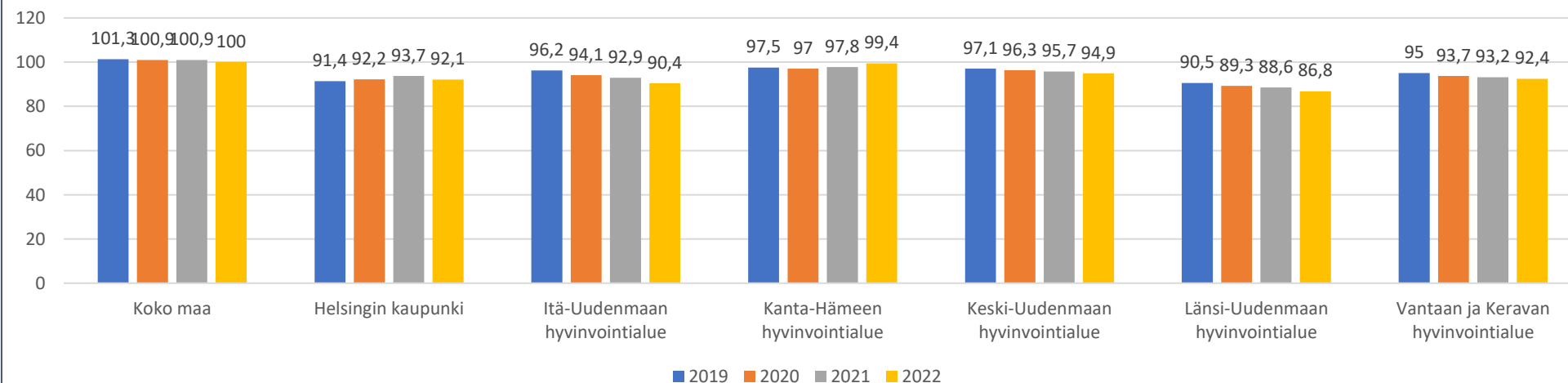
Kansallinen terveysindeksi v. 2019-2021, THL

- Hyvinvointialueiden erot käyvät ilmi ensimmäistä kertaa julkaistuista Kansallisen terveysindeksin tiedoista, jotka perustuvat vuosien 2019–2021 rekisteritietoihin.
- Indeksit ja niiden eri osa-alueet kuvaavat laajasti sairauksien ja työkyvyttömyyden yleisyyttä hyvinvointialueilla suhteessa koko maan väestöön.
- Terveysindeksiluvut kuvaavat hyvinvointialueiden ja kuntien väestön terveyttä ja työkykyä suhteessa koko maan tasoon (koko maa = 100). Indeksien arvo on sitä suurempi, mitä yleisempää sairastavuus tai työkyvyttömyys alueella on.
- Terveysindeksistä tuotetaan sekä ikävakioidu että -vakioimaton versio.
  - Ikävakioidut tulokset häivyttävät ikärakenteiden vaikutukset, joten tulokset soveltuvat alueiden väliseen vertailuun.
  - Ikävakioidun indeksi kuvaa taas alueen todellista sairaustaakkaa.
- Kansallisen terveysindeksin tulokset löytyvät [Sotkanetistä](#).
- Lisätietoja [THL:n www-sivut](#)
- Liite 5 päivitetty Kansallinen terveysindeksin vuoden 2022 tiedoilla 15.5.2024

Sairastavuusindeksi, ikävakiointon

Sairastavuusindeksi, ikävakioitu

Tietosisältö:

Indikaattori ilmaisee alueen väestön sairastavuutta suhteessa koko maan tasoon.

Indikaattori koostuu kymmenestä erillisestä sairausryhmittäisestä osaindeksistä.

Sairastavuusindeksi muodostetaan näiden osaindeksien painotettuna summana. Kunkin sairausryhmän yleisyyttä painottaan sen perusteella, mikä on kyseisen sairausryhmän merkitys väestön kuolleisuuden, työkyvyttömyyden ja elämänlaadun sekä sote-palvelukäytön kustannusten kannalta.

Aikasarjoja tarkasteltaessa on huomioitava, että myös aiempien tarkasteluvuosien indeksin arvot muuttuvat uuden päivityksen myötä.

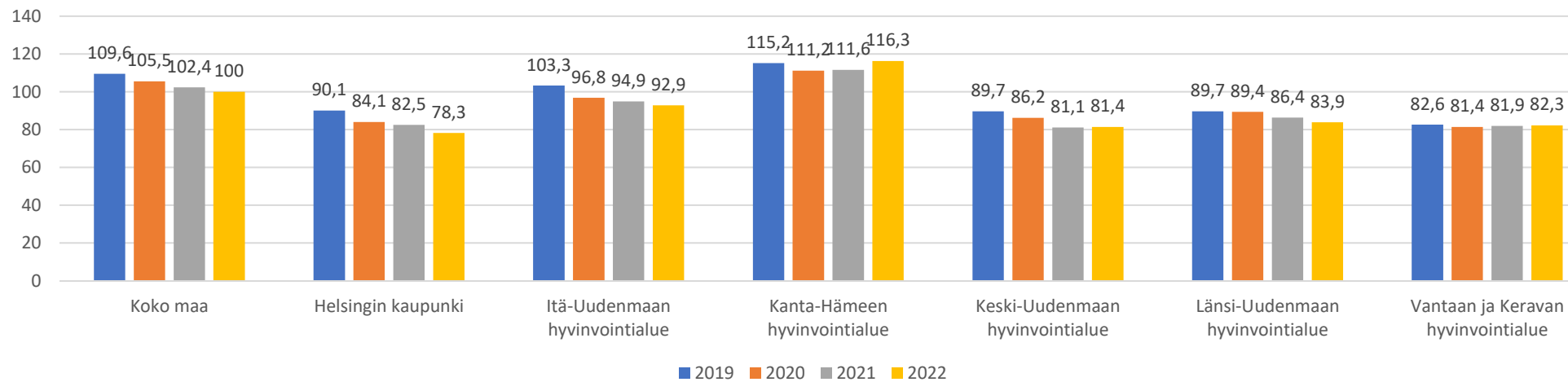
Laskenta on tehty THL:ssa.

Tulkinta:

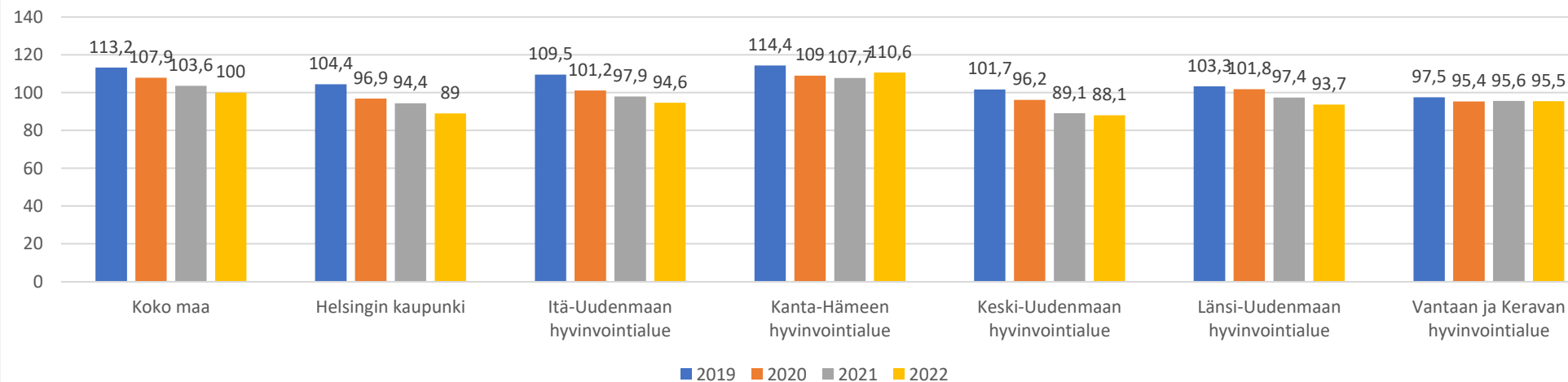
Alueen indeksilukua tulkitaan suhteessa koko maan lukuun, joka saa arvon 100 tietokannassa saatavilla olevan aikasarjan viimeisimpänä vuonna. Mitä suuremman arvon alue saa, sitä yleisempää on sairastavuus tällä alueella.

Alueen sairastavuusindeksilukuun vaikuttavat sairauksien yleisyyden lisäksi myös niiden indeksipainotus. Lisätietoja painotuksesta on saatavilla [THL:n verkkosivuilla](#).

Aivoverisuonitauti-indeksi, ikävakiioimaton

Aivoverisuonitauti-indeksi, ikävakioitu

Tietosisältö:

Indikaattori ilmaisee aivohalvaustapahtumien määrää alueen 35 - 79 -vuotiaassa väestössä suhteessa koko maan tasoon. Indeksien arvo on aikasarjan viimeisenä vuotena koko maassa 100.

Määrittelyssä huomioidaan sairaalahoitoon sekä kuolemaan sairaalahoidon ulkopuolella johtaneet ensi-infarktut (I60 - I64, pl. I63.6). Sairaalahoitoon johtaneet kohtaukset määritetään hoitoilmoitusrekisterin diagnoosimerkinnoista huomioiden sairaalasiirrot ja siirrot sairaalaoastojen välillä. Kuolemaan sairaalahoidon ulkopuolella johtaneiden kohtauksien määritys perustuu hoitoilmoitusrekisterin tietojen lisäksi Tilastokeskuksen Kuolemansytilastoon. Kuolemansyistä huomioidaan tilaston peruskuolemansyy tai varsinainen kuolemansyy. Sairaalan ulkopuolella kuolemaan johtaneiksi kohtauksiksi on laskettu aivohalvauskuolemat, joita edeltävänä 28 päivänä henkilö ei ole ollut vuodeosastohoidossa somaattisessa erikoissairaanhoidossa. Jos samalla henkilöllä kahden peräkkäisen sairaalahoitajakson tai sairaalahoitajakson ja kuolinpäivän välillä on 28 päivää tai vähemmän, on nämä laskettu yhtenä kohtauksena indeksissä.

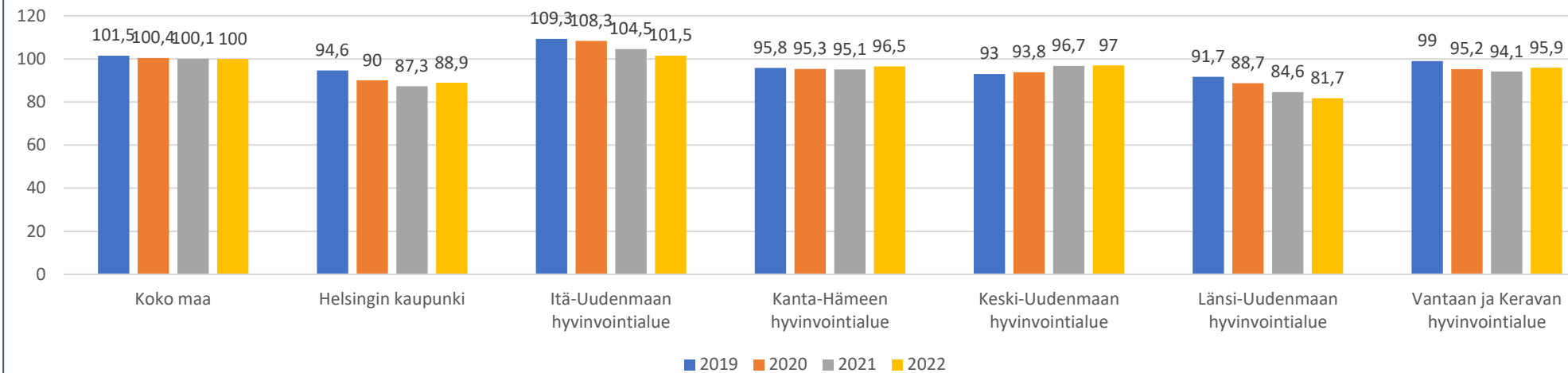
Väestösuhteutuksessa on käytetty keskväkilukua. Ikävakiointissa on käytetty epäsuoraa menetelmää ja viisivuotiskäryhmittäin luokiteltua aineistoa.

Aikasarjoja tarkasteltaessa on huomioitava, että myös aiempien tarkasteluvuosien indeksien arvot muuttuvat uuden päivityksen myötä. Laskenta on tehty THL:ssa.

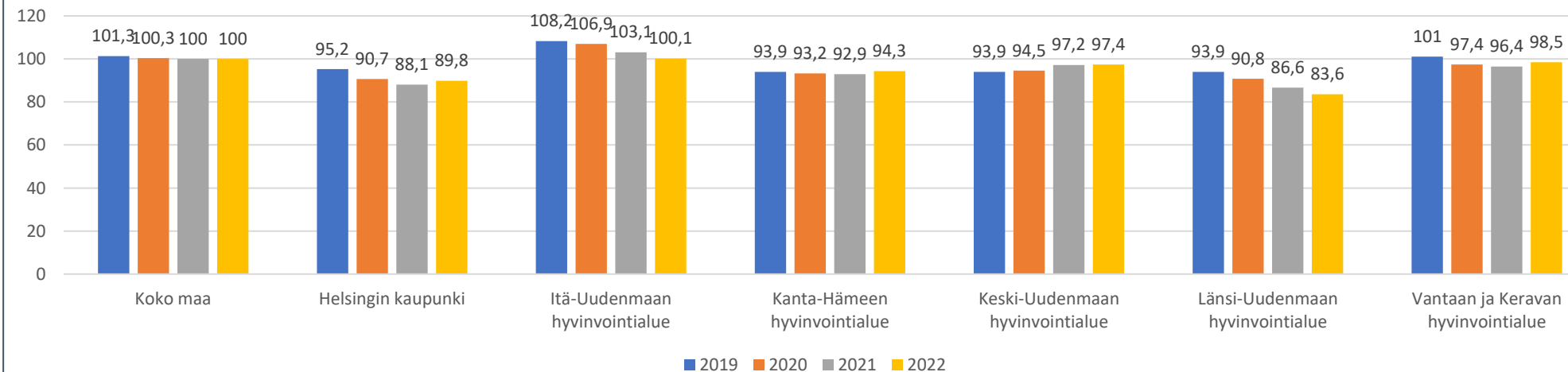
Tulkinta:

Indikaattori kuvaa aivohalvaustapahtumien ilmaantuvuutta 35 - 79-vuotiailla suhteutettuna vastaavan ikäiseen väestöön. Alueen indeksilukua tulkitaan suhteessa koko maan lukuun, joka saa arvon 100 tietokannassa saatavilla olevan aikasarjan viimeisimpänä vuonna.

Alkoholisairastavuusindeksi, ikävakioiden

Alkoholisairastavuusindeksi, ikävakioitu

Tulkinta:

Alueen indeksilukua tulkitaan suhteessa koko maan lukuun, joka saa arvon 100 tietokannassa saatavilla olevan aikasarjan viimeisimpänä vuonna. Mitä suuremman arvon alue saa, sitä yleisempää on sairastavuus tällä alueella. Korkea indeksilukema voi kertoa suuresta sairastavuudesta ja/tai siitä, että alueella tunnistetaan ja hoidetaan alkoholisairauksia erityisen aktiivisesti.

Tietosisältö:

Indikaattori ilmaisee alkoholin liikkakäyttöön liittyvien sairauksien ja tilojen yleisyyttä alueen väestössä suhteessa koko maan tasoon.

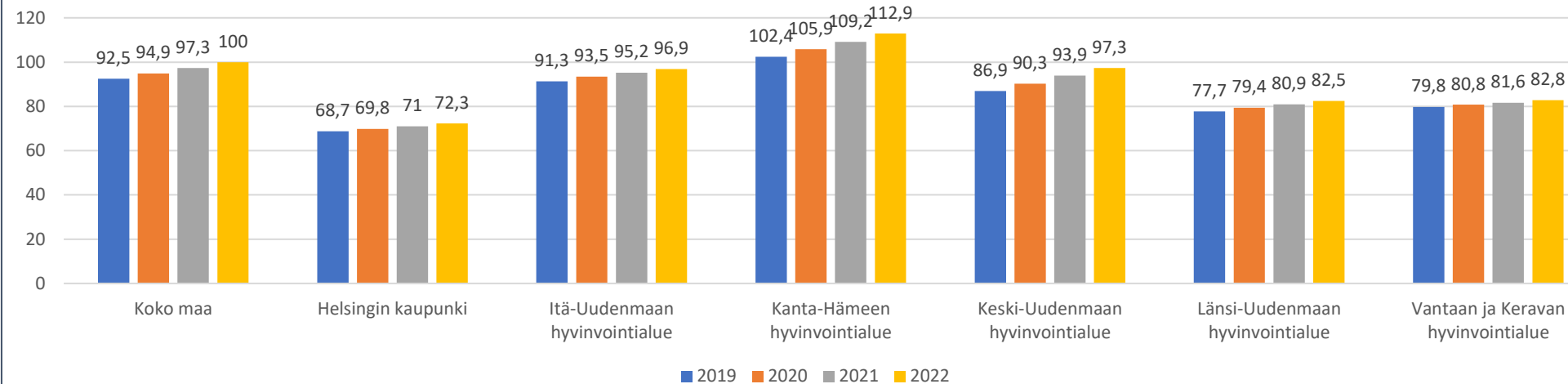
Sairauksien yleisyyttä määritetään sosiaali- ja terveydenhuollon hoitoilmoitusrekisterien diagnoosimerkintöjen ja käyntisyiden ja Kelan sairausvakuutuksesta korvattavien reseptilääkeostojen rekisterin perusteella. Indeksissä huomioidaan ICD-10-tautiluokituksen diagnoosikoodit F10, E24.4, G40.51, G62.1, G72.1, I42.6, K29.2, K70, K85.2, K86.00, K86.01, K86.08, Q86.0, Y91, T51, X45. Perusterveydenhuollon avokäynneistä huomioidaan lisäksi ICPC-2-käyntisykkoodit P15 ja P16, ja sosiaalihuollon hoitoilmoitusrekisteristä hoitoon tulon syykkoodi 71. Lääkeostotiedoista huomioidaan ATC-luokituksen lääkeainekoodit N07BB01, N07BB04, N07BB05.

Väestösuhteutuksessa on käytetty keskiväkilukua. Ikävakioiden osalta on käytetty epäsuoraa menetelmää ja viisivuotisikäryhmittäin luokiteltua aineistoa.

Aikasarjoja tarkasteltaessa on huomioitava, että myös aiempien tarkasteluvuosien indeksin arvot muuttuvat uuden päivityksen myötä.

Laskenta on tehty THL:ssa.

Diabetesindeksi, ikävakiomaton

Tietosisältö:

Indikaattori ilmaisee diabeteksen yleisyyttä alueen väestössä suhteessa koko maan vastaavaan lukuun.

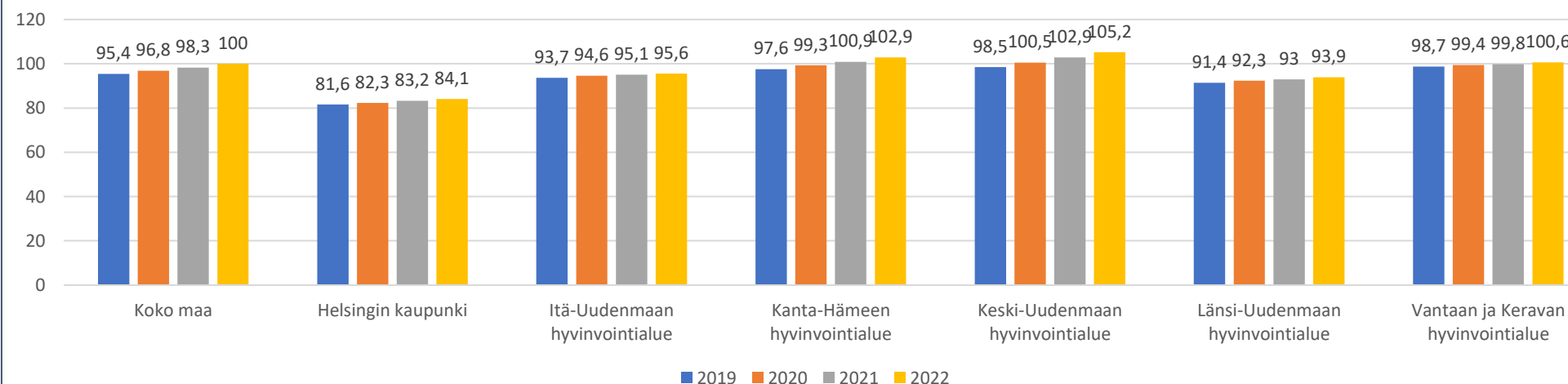
Diabeteksen yleisyyttä määritetään sosiaali- ja terveydenhuollon hoitoilmoitusrekisterien diagnoosimerkintöjen ja käyntisyiden, Kelan sairausvakuutuksesta korvattavien reseptilääkeostojen rekisterin sekä lääkkeiden erityiskorvausoikeuksien perusteella. Indeksissä huomioidaan ICD-10-tautiluokituksen diagnoosikoodit E10 - E14. Perusterveydenhuollon avokäynneistä huomioidaan lisäksi ICPC-2-käyntisykkoodit T89 ja T90. Lääkeostotiedoista huomioidaan ATC-luokituksen lääkeainekoodi A10 ja lääkkeiden erityiskorvausoikeuksista oikeuskoodit 103, 215, 250, 285, 295, 346, 3011, 3022.

Väestösuhteutuksessa on käytetty keskiikäkilukua. Ikävakiointissa on käytetty epäsuoraa menetelmää ja viisivuotiskäryhmittäin luokiteltua aineistoa.

Aikasarjoja tarkasteltaessa on huomioitava, että myös aiempien tarkasteluvuosien indeksin arvot muuttuvat uuden päivityksen myötä.

Laskenta on tehty THL:ssa.

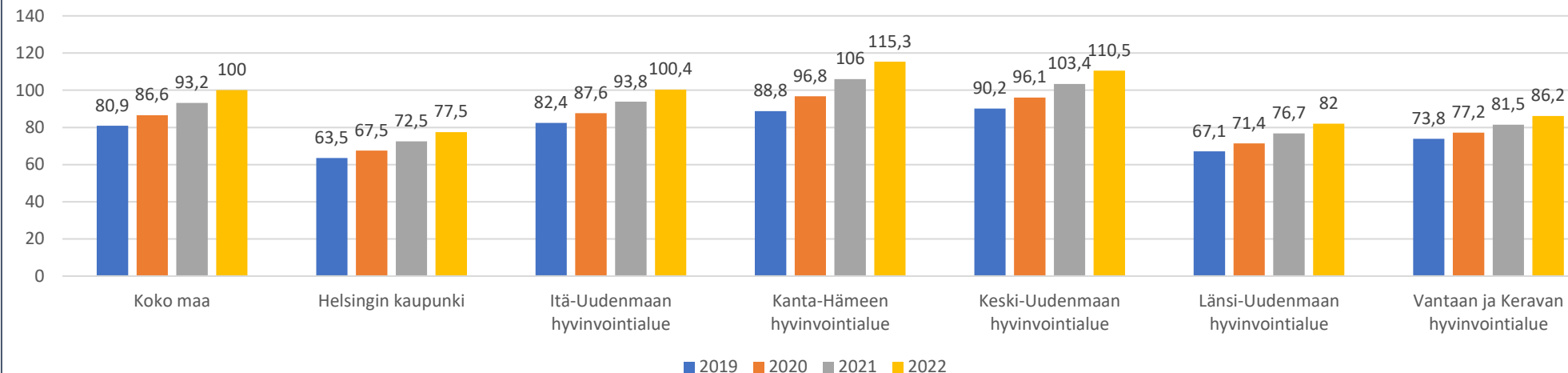
Diabetesindeksi, ikävakioitu

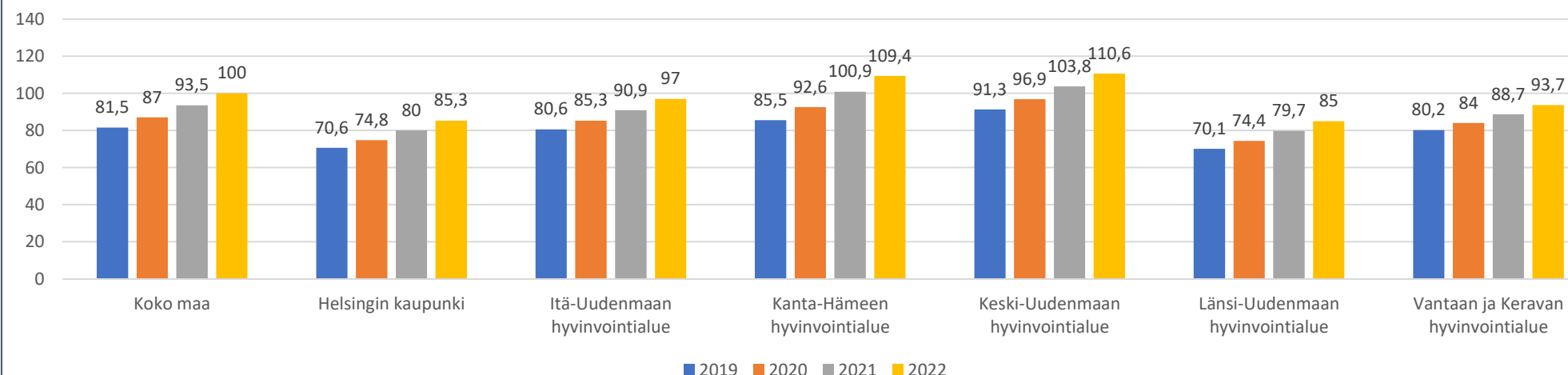
Tulkinta:

Alueen indeksilukua tulkitaan suhteessa koko maan lukuun, joka saa arvon 100 tietokannassa saatavilla olevan aikasarjan viimeisimpänä vuonna. Mitä suuremman arvon alue saa, sitä yleisempää on sairastavuus tällä alueella. Korkea indeksilukema voi kertoa suuresta sairastavuudesta ja/tai siitä, että alueella tunnustetaan ja hoidetaan diabetesta erityisen aktiivisesti.

Keuhkosairausindeksi, ikävakiomaton

Keuhkosairausindeksi, ikävakioitu

Tietosisältö:

Indikaattori ilmaisee kroonisten keuhkosairauksien yleisyyttä alueen 20 vuotta täyttäneessä väestössä suhteessa koko maan tasoon.

Indeksissä huomioidaan astmaa, keuhkohtaumatautia ja uniapneaa sairastavat. Sairauksien yleisyyttä määritetään sosiaali- ja terveydenhuollon hoitoilmoitusrekisterien diagnoosimerkintöjen ja käyntisyiden sekä Kelan lääkkeiden erityiskorvausoikeuksien saajien perusteella. Indeksissä huomioidaan ICD-10-tautiluokituksen diagnoosikoodit J44 - J45 sekä G47.3. Perusterveydenhuollon lääkärikäynneistä huomioidaan lisäksi ICPC-2-käyntisykkoodit R95 ja R96. Lääkkeiden erityiskorvausoikeuksien saajista huomioidaan oikeuskoodit 203, 251, 297, 344, 395 ja 348.

Väestösuhteutuksessa on käytetty keskiväkilukua. Ikävakiointissa on käytetty epäsuoraa menetelmää ja viisivuotisikäryhmittäin luokiteltua aineistoa.

Aikasarjoja tarkasteltaessa on huomioitava, että myös aiempien tarkasteluvuosien indeksin arvot muuttuvat uuden päivityksen myötä.

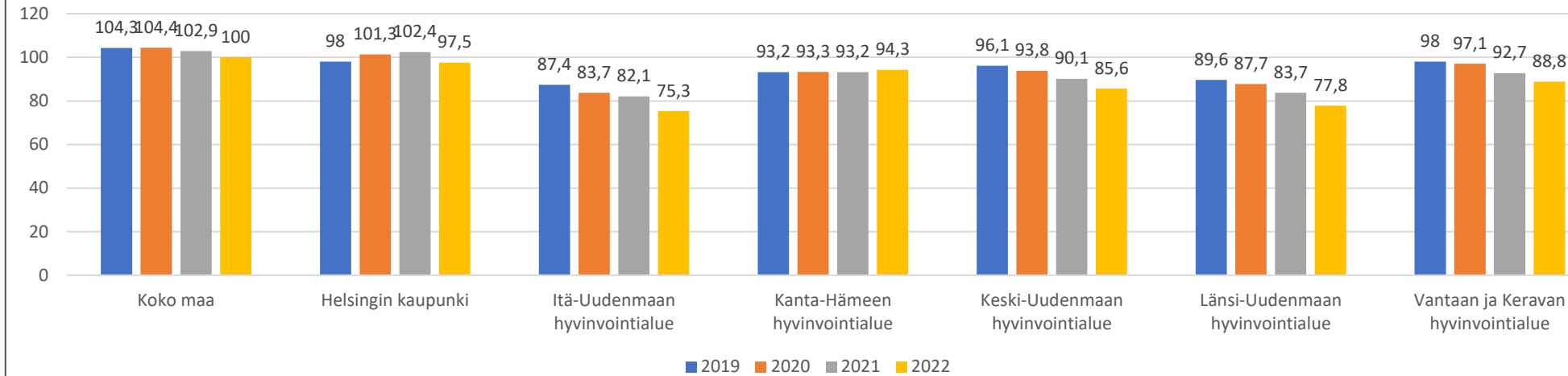
Laskenta on tehty THL:ssa.

Tulkinta:

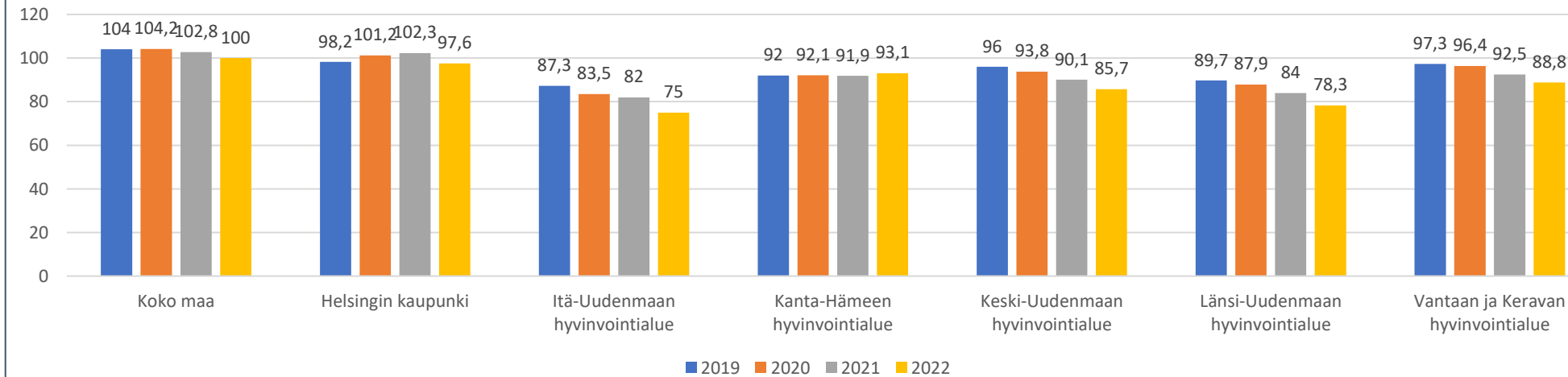
Alueen indeksilukua tulkitaan suhteessa koko maan lukuun, joka saa arvon 100 tietokannassa saatavilla olevan aikasarjan viimeisimpänä vuonna. Mitä suuremman arvon alue saa, sitä yleisempää on sairastavuus tällä alueella. Korkea indeksilukema voi kertoa suuresta sairastavuudesta ja/tai siitä, että alueella tunnistetaan ja hoidetaan astmaa, keuhkohtaumatautia ja/tai uniapneaa erityisen aktiivisesti.

Mielenterveysindeksi, ikävakiomaton

Mielenterveysindeksi, ikävakioitu

Tulkinta:

Alueen indeksilukua tulkitaan suhteessa koko maan lukuun, joka saa arvon 100 tietokannassa saatavilla olevan aikasarjan viimeisimpänä vuonna. Mitä suuremman arvon alue saa, sitä yleisempää on sairastavuus tällä alueella.

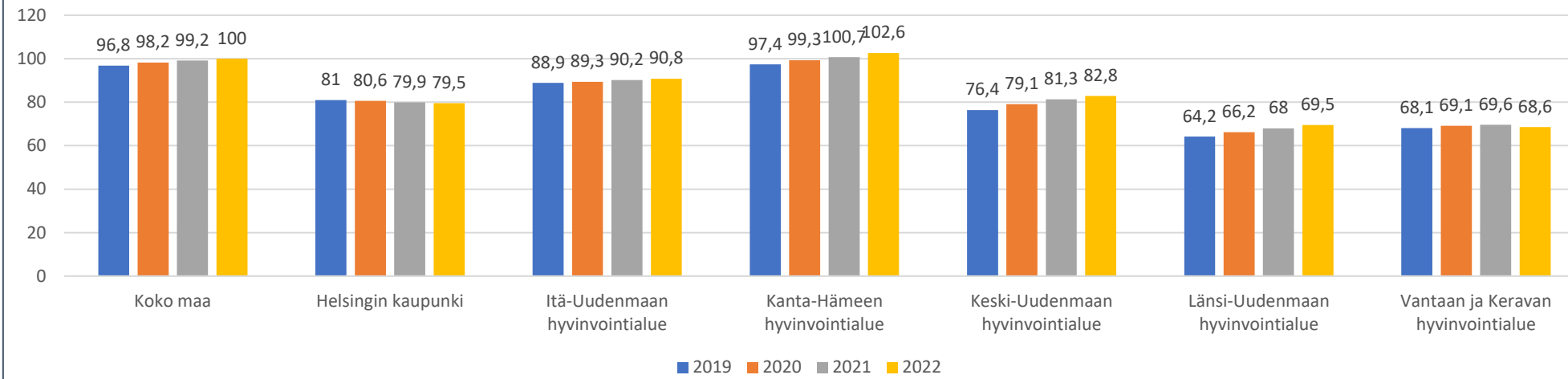
Indikaattori ilmaisee vakavien mielenterveyteen liittyvien sairauksien ja tilojen yleisyyttä alueen väestössä suhteessa koko maan tasoon. Indikaattorissa painottuvat vakavat mielenterveyden ongelmat.

Indikaattori pohjautuu kolmeen osioon:

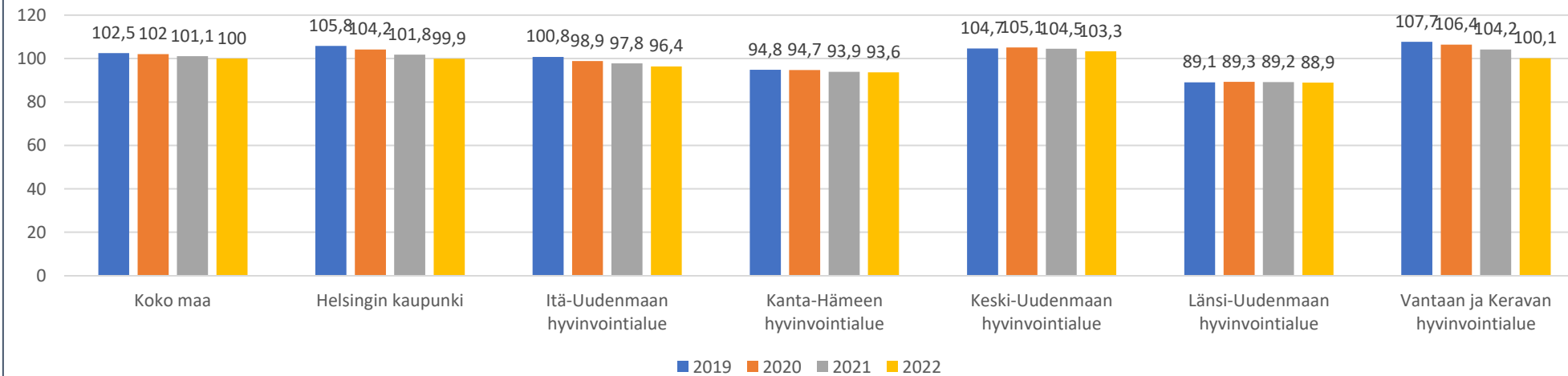
1. Itsemurhat ja sairaalahoitoon johtaneet itsemurhayritykset (Tilastokeskus ja THL) Itsensä vahingoittamisen (ICD10-koodit X60–X84) vuoksi sairaalahoitoa saaneet tai itsemurhan tehneet ikäryhmässä 13 vuotta täyttäneessä väestössä.
2. Psykoosiin liittyvät lääkkeiden erityiskorvausoikeudet (Kela) Psykoosin (psykoosit ja muut vaikeat mielenterveyden häiriöt) hoitoon myönnettyjen lääkekorvausoikeuksien (korvauskoodeksi 112) saajien määrä suhteutettuna väkilukuun.
3. Mielenterveyssyistä johtuvat työkyvyttömyyseläkkeet (ETK ja Kela) Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työ- ja/tai kansaneläkejärjestelmästä työkyvyttömyyseläkettä saaneiden 16–64-vuotiaiden määrä suhteutettuna samanikäiseen väestöön. Työkyvyttömyyseläkkeet käsittävät toistaiseksi myönnetty eläkkeet ja määräaikaiset kuntoutustuet. Määrityksessä huomioidaan työkyvyttömyyseläkkeensaajat, joiden eläkkeen perusteena on ollut ICD-10-diagnosikoodi F03 - F99, pl. F10 ja F70 - F79.

Kukin kolmesta osiosta muodostaa kolmanneksen sairausryhmän kokonaispainosta mielenterveysindeksissä. Väestösuhteutuksessa on käytetty keskiväkilukua. Ikävakiointissa on käytetty epäsuoraa menetelmää ja viisivuotiskäryhmittäin luokiteltua aineistoa. Aikasarjoja tarkasteltaessa on huomioitava, että myös aiempien tarkasteluvuosien indeksin arvot muuttuvat uuden päivityksen myötä.

Muistisairausindeksi, ikävakiointon

Muistisairausindeksi, ikävakioitu

Tietosisältö:

Indikaattori ilmaisee muistisairauksien yleisyyttä alueen 30 vuotta täyttäneessä väestössä suhteessa koko maan vastaavaan lukuun.

Muistisairauksien yleisyyttä määritetään sosiaali- ja terveydenhuollon hoitoilmoitusrekisterien diagnoosimerkintöjen ja käyntisyiden sekä Kelan sairausvakuutuksesta korvattavien reseptilääkeostojen rekisterin perusteella. Indeksissä huomioidaan ICD-10-tautiluokituksen diagnoosikoodit F00-F03, F05.1, F10.73, F11.73, F14.73, F16.73, F18.73 ja F19.73, G30.0-G30.9, G31.0-G31.8 ja G91.2. Perusterveydenhuollon lääkärikäynneistä huomioidaan lisäksi ICPC-2-käyntisykkoodi P70. Lääkeostotiedoista huomioidaan ATC-luokituksen lääkeainekoodi N06D.

Väestösuhteutuksessa on käytetty keskiväkilukua. Ikävakiointissa on käytetty epäsuoraa menetelmää ja viisivuotiskäryhmittäin luokiteltua aineistoa.

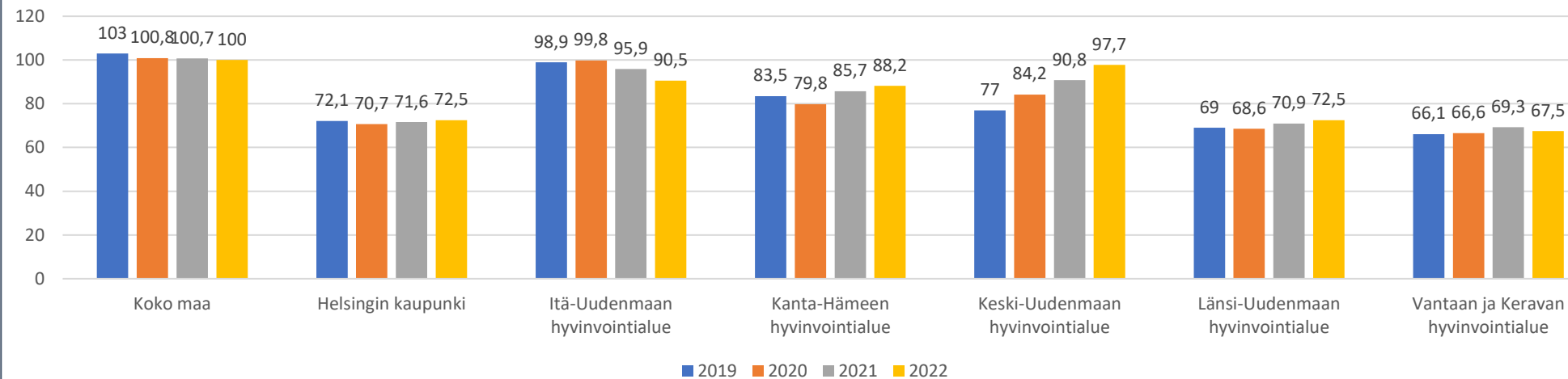
Aikasarjoja tarkasteltaessa on huomioitava, että myös aiempien tarkasteluvuosien indeksin arvot muuttuvat uuden päivityksen myötä.

Laskenta on tehty THL:ssa.

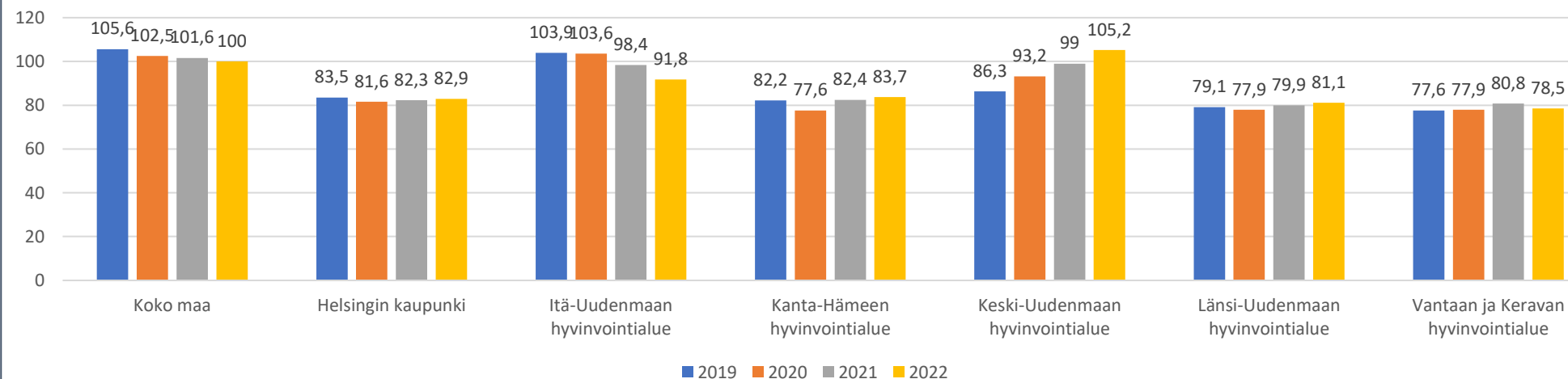
Tulkinta:

Alueen indeksilukua tulkitaan suhteessa koko maan lukuun, joka saa arvon 100 tietokannassa saatavilla olevan aikasarjan viimeisimpänä vuonna. Mitä suuremman arvon alue saa, sitä yleisempää on sairastavuus tällä alueella. Korkea indeksilukema voi kertoa suuresta sairastavuudesta ja/tai siitä, että alueella tunnistetaan ja hoidetaan muistisairauksia erityisen aktiivisesti.

Sepelvaltimotauti-indeksi, ikävakiioimaton

Sepelvaltimotauti-indeksi, ikävakioitu

Tietosisältö:

Indikaattori ilmaisee akuuttien sepelvaltimotautitapahtumien määrää alueen 35 - 79 -vuotiaassa väestössä suhteessa koko maan tasoon. Indeksien arvo on aikasarjan viimeisenä vuotena koko maassa 100.

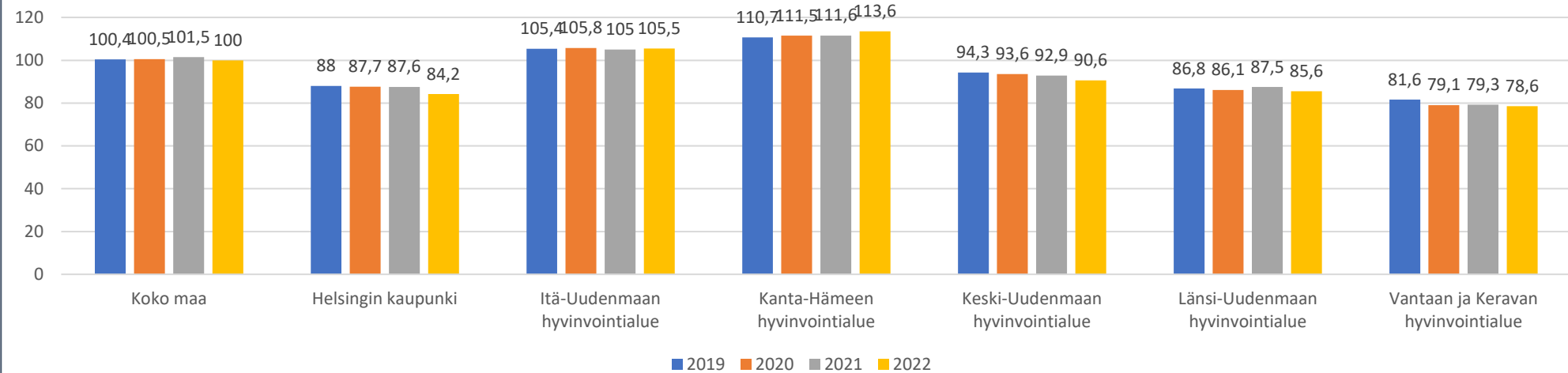
Määrittäessä huomioidaan ensi- ja uusintadiagnoseilla sairaalahoitoon johtaneet akuutit sydäninfarktit (I21 - I22) ja angina pectoris (I20.0) sekä kuolemaan sairaalahoidon ulkopuolella johtaneet kohtaukset. Sairaalahoitoon johtaneet kohtaukset määritetään hoitoilmoitusrekisterin diagnoosimerkinnöistä huomioiden sairaalasiirrot ja siirrot sairaalaosastojen välillä. Kuolemaan sairaalahoidon ulkopuolella johtaneiden kohtauksien määrittäminen perustuu hoitoilmoitusrekisterin tietojen lisäksi Tilastokeskuksen Kuolemansyytilastoon. Kuolemansyistä huomioidaan ICD-10-luokituksen koodit I20 - I25, I46, R96 ja R98 tilaston peruskuolemansyynä tai varsinaisena kuolemansyynä sekä akuutit infarktit I21 - I22 myötävaikuttaneen syynä. Sairaalan ulkopuolella kuolemaan johtaneiksi kohtauksiksi on laskettu sepelvaltimotautikuolemat, joita edeltävänä 28 päivänä henkilö ei ole ollut vuodeosastohoidossa somaattisessa erikoissairaanhoidossa. Jos samalla henkilöllä kahden peräkkäisen sairaalahoitojakson tai sairaalahoitojakson ja kuolinpäivän välillä on 28 päivää tai vähemmän, on nämä laskettu yhtenä kohtauksena indeksissä.

Väestösuhteutuksessa on käytetty keskiikäkilukua. Ikävakiointissa on käytetty epäsuoraa menetelmää ja viisivuotiskäyryhmittäin luokiteltua aineistoa. Aikasarjoja tarkasteltaessa on huomioitava, että myös aiempien tarkasteluvuosien indeksien arvot muuttuvat uuden päivituksen myötä. Laskenta on tehty THL:ssa.

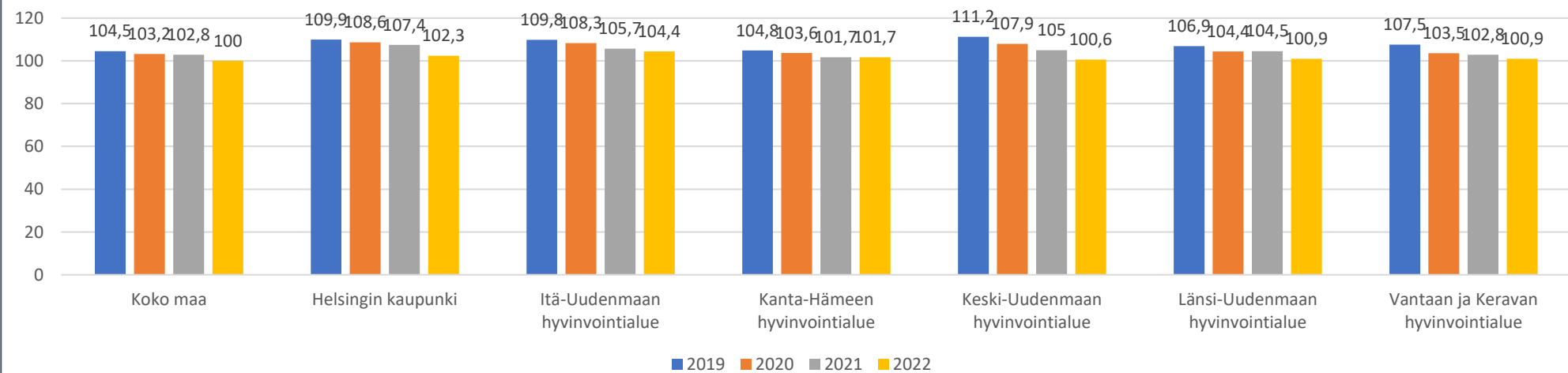
Tulkinta:

Indikaattori kuvaa sepelvaltimotautitapahtumien ilmaantuvuutta 35 - 79-vuotiailla suhteutettuna vastaavan ikäiseen väestöön. Alueen indeksilukua tulkitaan suhteessa koko maan lukuun, joka saa arvon 100 tietokannassa saatavilla olevan aikasarjan viimeisimpänä vuonna.

Syöpäindeksi, ikävakioiden

Syöpäindeksi, ikävakioitu

Tietosisältö:

Indikaattori ilmaisee uusien syöpätapausten ilmaantuvuutta (lukuun ottamatta muita ihosyöpiä kuin melanooma) alueen koko väestössä suhteessa koko maan tasoon.

Indeksissä huomioidaan ICD-10-tautiluokituksen diagnoosikoodit C00-96, D06, D09.0-1, D30, D32-33, D41-43, D45-D47, D76, N87.2.

Väestösuhteutuksessa on käytetty keskiikäkilukua. Ikävakiointissa on käytetty epäsuoraa menetelmää ja viisivuotisikäryhmittäin luokiteltua aineistoa.

Aikasarjoja tarkasteltaessa on huomioitava, että myös aiempien tarkasteluvuosien indeksin arvot muuttuvat uuden päivityksen myötä.

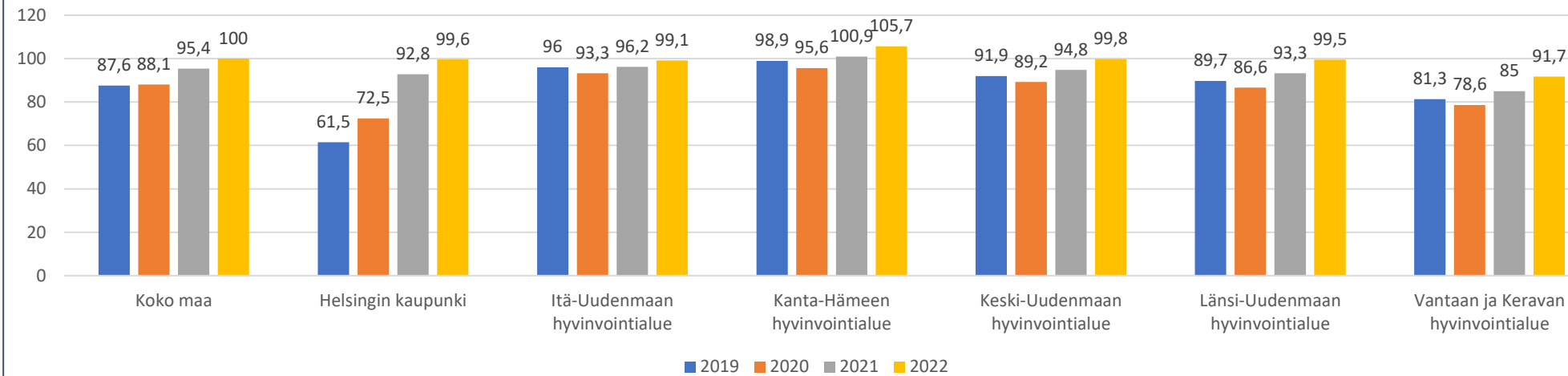
Laskenta on tehty THL:ssa.

Tulkinta:

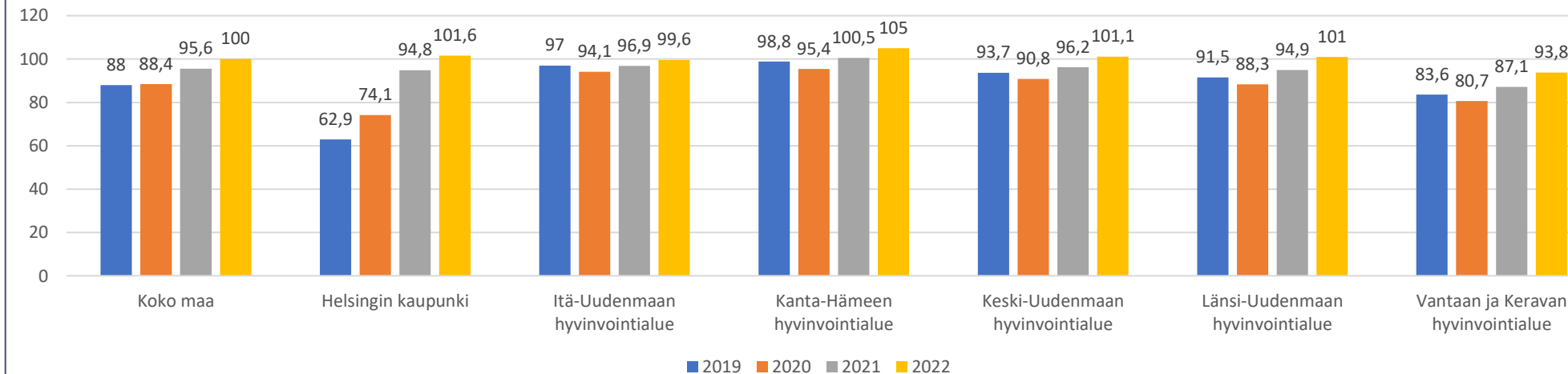
Alueen indeksilukua tulkitaan suhteessa koko maan lukuun, joka saa arvon 100 tietokannassa saatavilla olevan aikasarjan viimeisimpänä vuonna. Mitä suuremman arvon alue saa, sitä yleisempää on sairastavuus tällä alueella. Korkea indeksilukema voi kertoa paitsi suuresta syöpäsairastavuudesta ja/tai siitä, että alueella on onnistuttu syövän varhaisdiagnostiikassa. Indeksillä ei huomioida syöpätautiin liittyviä eroja syöpätautiin liittyvässä hoidettavuudessa ja syöpäkuolleisuudessa.

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

Tapaturmaindeksi, ikävakioimaton

Tapaturmaindeksi, ikävakioitu

Tietosisältö

Indikaattori ilmaisee vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoitoa saaneiden tai tapaturmaisesti kuolleiden henkilöiden määrää alueen väestössä suhteessa koko maan tasoon.

Tapaturmien yleisyyttä määritetään hoitoilmoitusrekisterin päädiagnoosimerkintöjen ja Tilastokeskuksen Kuolemansyytilaston tietojen perusteella.

Hoitoilmoitusrekisteristä huomioidaan ICD-10-tautiluokituksen koodit S00-T98.

Indeksiin lasketaan mukaan vuodeosastohoitoa saaneet henkilöt ja henkilöt, joilla oli kyseisiin diagnooseihin liittyvä kiireellinen käynti

terveydenhuollossa. Kuolemansyytilastosta huomioidaan indeksiin tapaukset, joissa tilaston peruskuolemansyynä oli jokin ICD-10-koodeista V01-X44, X46-X59, Y10-Y15 tai Y85-Y86.

Väestösuhteutuksessa on käytetty keskiväkilukua. Ikävakiointissa on käytetty epäsuoraa menetelmää ja viisivuotisikäryhmittäin luokiteltua aineistoa.

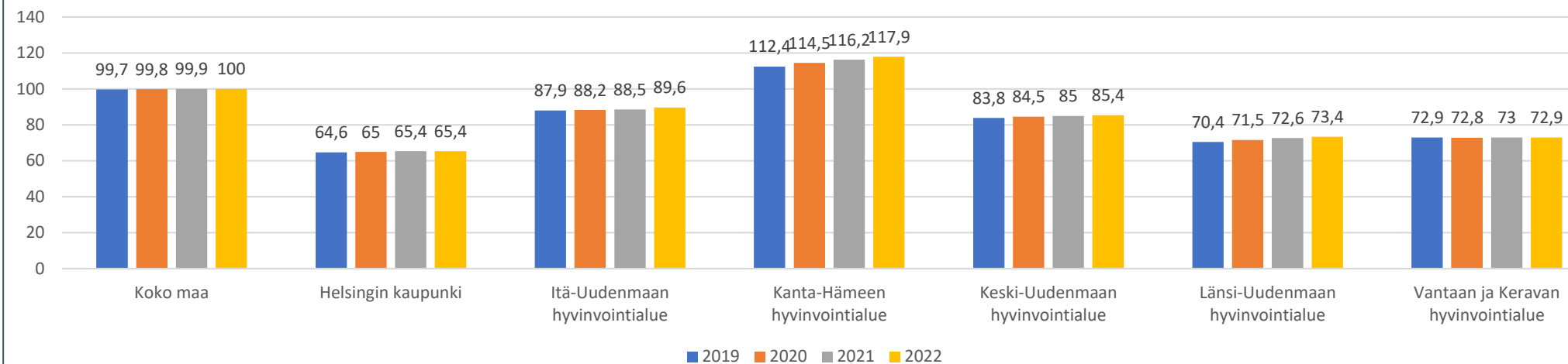
Aikasarjoja tarkasteltaessa on huomioitava, että myös aiempien tarkasteluvuosien indeksin arvot muuttuvat uuden päivityksen myötä.

Laskenta on tehty THL:ssa.

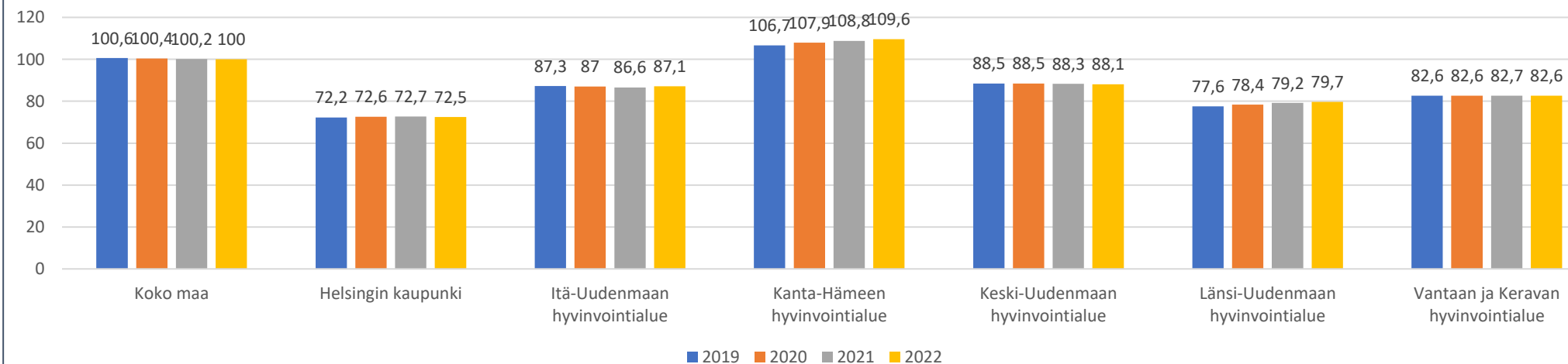
Tulkinta:

Alueen indeksilukua tulkitaan suhteessa koko maan lukuun, joka saa arvon 100 tietokannassa saatavilla olevan aikasarjan viimeisimpänä vuonna. Mitä suuremman arvon alue saa, sitä yleisempiä tapaturmat alueella ovat.

Tuki- ja liikuntaelinsairausindeksi, ikävakioiden

Tuki- ja liikuntaelinsairausindeksi, ikävakioitu

Tietosisältö

Indikaattori ilmaisee tuki- ja liikuntaelinten (TULE) sairauksien yleisyyttä alueen väestössä suhteessa koko maan tasoon.

Indeksi kattaa henkilöt, jotka saivat työkyvyttömyyseläkettä joko työeläke- tai kansaneläkejärjestelmästä tai molemmista järjestelmistä sekä henkilöt, joilla on reumalääkkeiden erityiskorvausoikeus.

Työkyvyttömyyseläkkeen saajista, ikäryhmässä 16 - 64 -vuotiaat, huomioidaan eläkkeet, joiden perusteena on ICD-10 diagnoosikoodi M00 - M99. Yksilölliset varhaiseläkkeet sisältyvät työkyvyttömyyseläkkeisiin. Erityiskorvausoikeuksista huomioidaan oikeuskoodien 202, 313 tai 281 saajat.

Väestösuhteutuksessa on käytetty keskiväkilukua. Ikävakioiden käytetty epäsuoraa menetelmää ja viisivuotiskäyrymittäin luokiteltua aineistoa.

Aikasarjoja tarkasteltaessa on huomioitava, että myös aiempien tarkasteluvuosien indeksin arvot muuttuvat uuden päivityksen myötä.

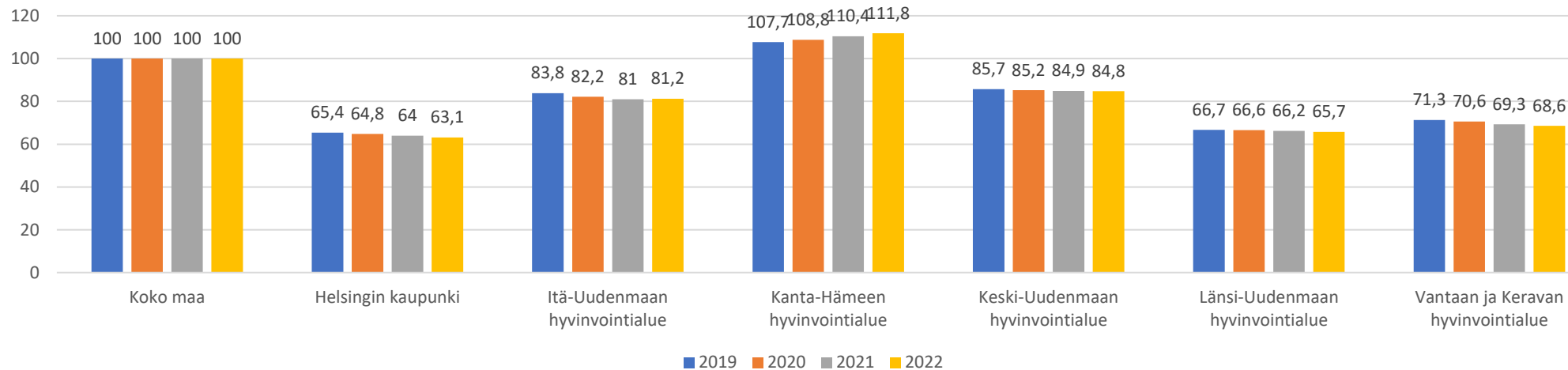
Laskenta on tehty THL:ssa.

Tulkinta:

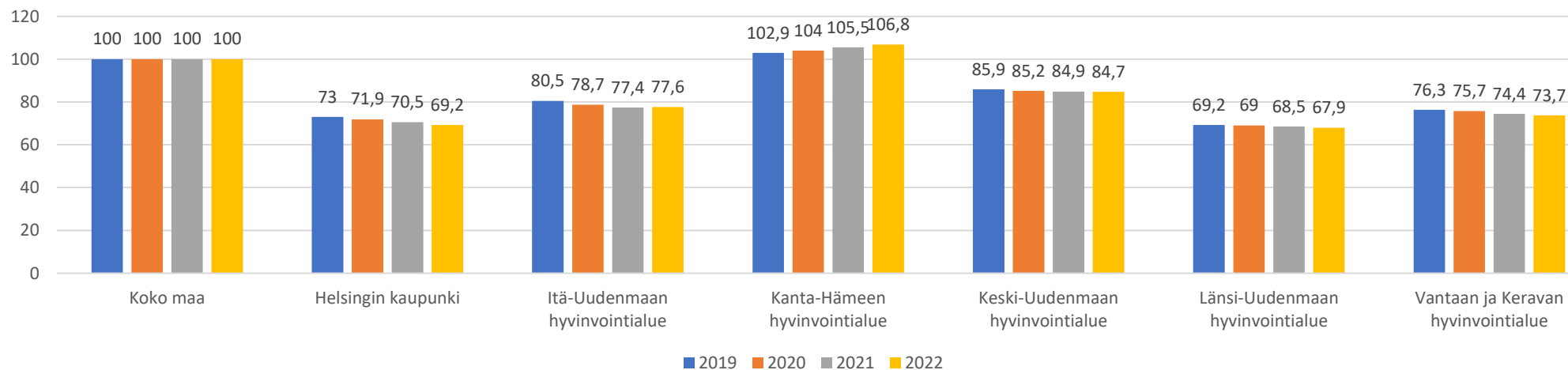
Alueen indeksilukua tulkitaan suhteessa koko maan lukuun, joka saa arvon 100 tietokannassa saatavilla olevan aikasarjan viimeisimpänä vuonna. Mitä suuremman arvon alue saa, sitä yleisempää on sairastavuus tällä alueella. Hoidon ja kuntoutuksen saatavuus vaikuttaa eläkepäätösten määrään. Korkea indeksilukema voi kertoa suuresta sairastavuudesta ja/tai siitä, että alueella tunnustetaan ja hoidetaan reumasairauksia erityisen aktiivisesti.

Merkittävä osa TULE-sairauksista jää tämän indeksitarkastelun ulkopuolelle, kun tarkastellaan eläkkeiden perusteita ja reumalääkkeiden erityiskorvausoikeuksia. Indeksi kuvaa pitkäaikaisten ja kuormittavimpien TULE-sairauksien esiintyvyyttä vain osittain.

Työkyvyttömyysindeksi, ikävakioiduton

Työkyvyttömyysindeksi, ikävakioitu

Tulkinta:

Indeksin arvo on sitä suurempi, mitä yleisempää työkyvyttömyys alueella on. Indeksin arvo on koko maassa 100. Aikasarjoja tarkasteltaessa on huomioitava, että kuntien ja alueiden indeksiarvoon vaikuttaa alueen työkyvyttömyyden kehityksen lisäksi koko maan samanaikainen kehitys. Ikävakioitu indeksi kuvaa sitä osaa alueiden välisistä eroista, joka ei johdu ikärakenteiden erilaisuudesta. Ikävakioiduton indeksi puolestaan heijastaa paremmin alueen työkyvyttömyyden yleisyyttä ja esimerkiksi sen aiheuttamaa palvelujen tarvetta verrattuna koko maan tasoon.

Tietosisältö:

Indeksi kuvaa kuntien ja alueiden työikäisen väestön työkyvyttömyyttä suhteessa koko maan tasoon. Indeksissä on otettu huomioon kolme eri ryhmää:

1. Työkyvyttömyyseläkkeen saajat joulukuussa (ETK: Suomen Työeläkkeen saajat-tilasto).
2. Vähintään 3 kuukauden pituisella sairauspäiväraahajaksolla olleet vuoden aikana (Kela: Tilasto sairauspäivärahoista).
3. Ammatillisen kuntoutuspäätöksen saaneet vuoden aikana (Kela: Tilasto Kelan kuntoutuksesta).

Työkyvyttömyysindeksin laskenta:

Indeksiin lasketaan vuosittain kukin 16-64-vuotias henkilö, joka on mukana jossain kolmessa edellä mainitussa ryhmässä.

Osatyökyvyttömyyseläkkeen saajilla ja ammatillisen kuntoutuksen päätöksen saaneilla on paino 0,5.

Lasketaan henkilömäärien keskiarvo indeksivuodelta ja kahdelta edelliseltä vuodelta. Samalta ajalta lasketaan 16-64-vuotiaan väestön vuosimäärien keskiarvo. Esimerkiksi vuoden 2019 indeksi sisältää tietoja vuosilta 2017-2019.

Lasketaan henkilömäärän keskiarvon osuus väestömäärän keskiarvosta kullakin alueella ja koko maassa.

Suhteutetaan väestöosuuksien keskiarvo koko maan vastaavaan lukuun. Koko maan indeksin arvo on aina 100.

Tiedot tuotetaan ikävakioituina ja ikävakioiduttomina.

Suurin indeksin ryhmistä on työkyvyttömyyseläkkeen saajat, joten sillä on suurin painoarvo indeksissä.

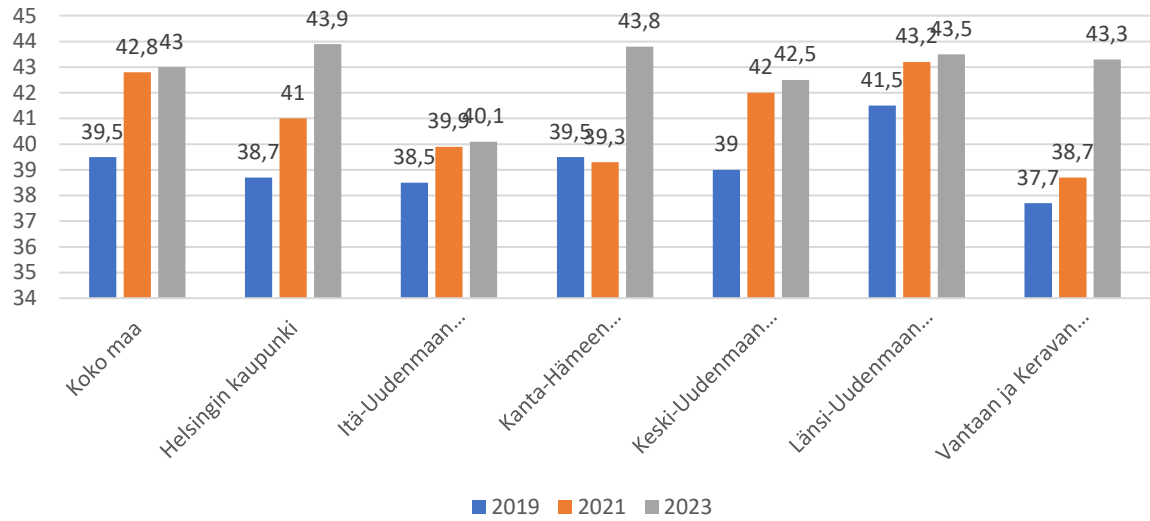
Ammatillisen kuntoutuspäätöksen saaneita on määrällisesti selvästi vähiten ja heillä on indeksissä puolikas paino, joten ammatillinen kuntoutus vaikuttaa indeksin arvoon vähiten.

Liite 6. Liikkuminen lisääntyy vähän liikkuvien ja liikkumattomien parissa

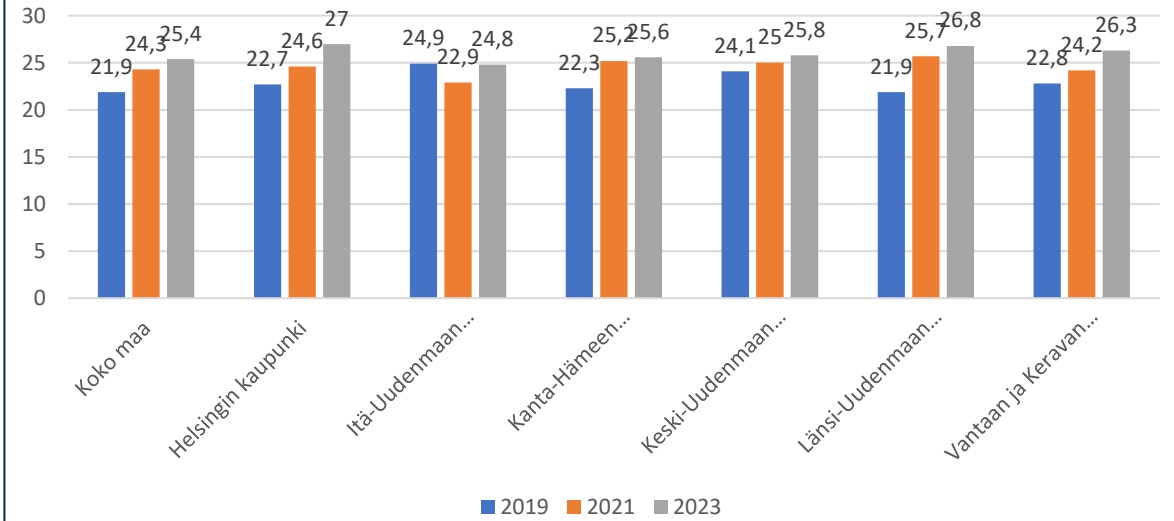
Toteuma v. 2023

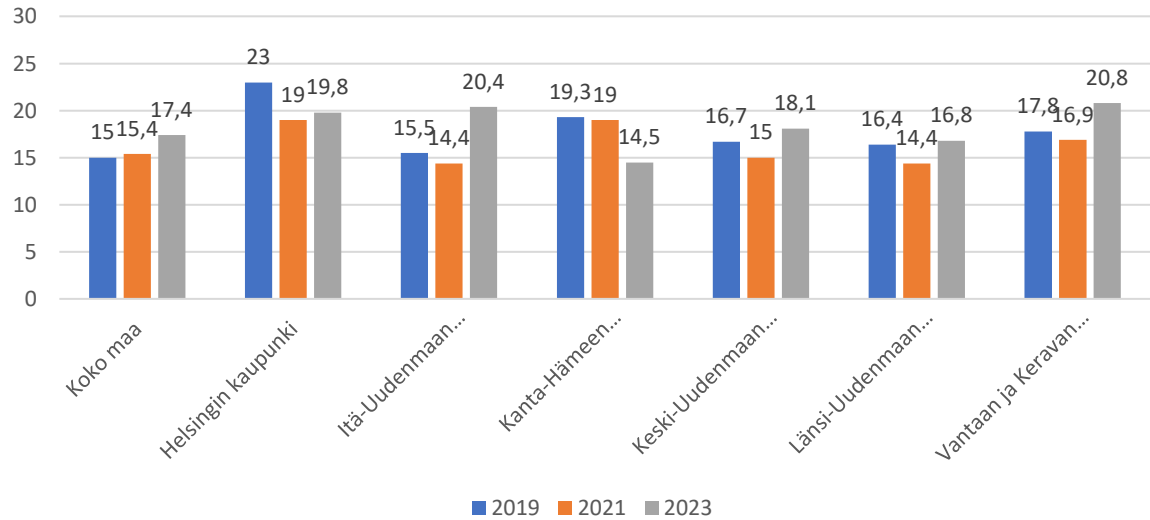
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, %
4. ja 5. luokan oppilaista

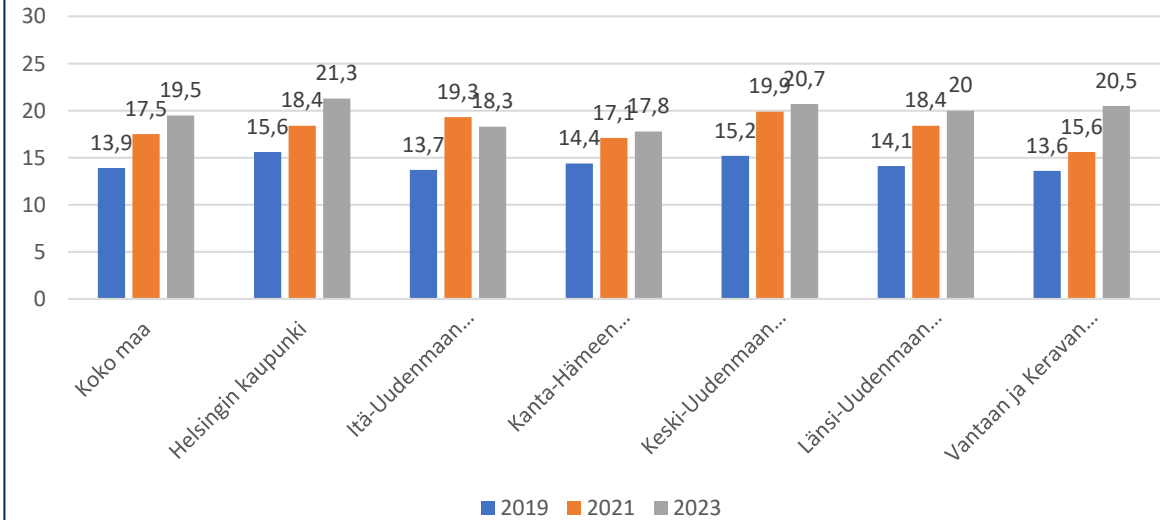
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, %
8. ja 9. luokan oppilaista

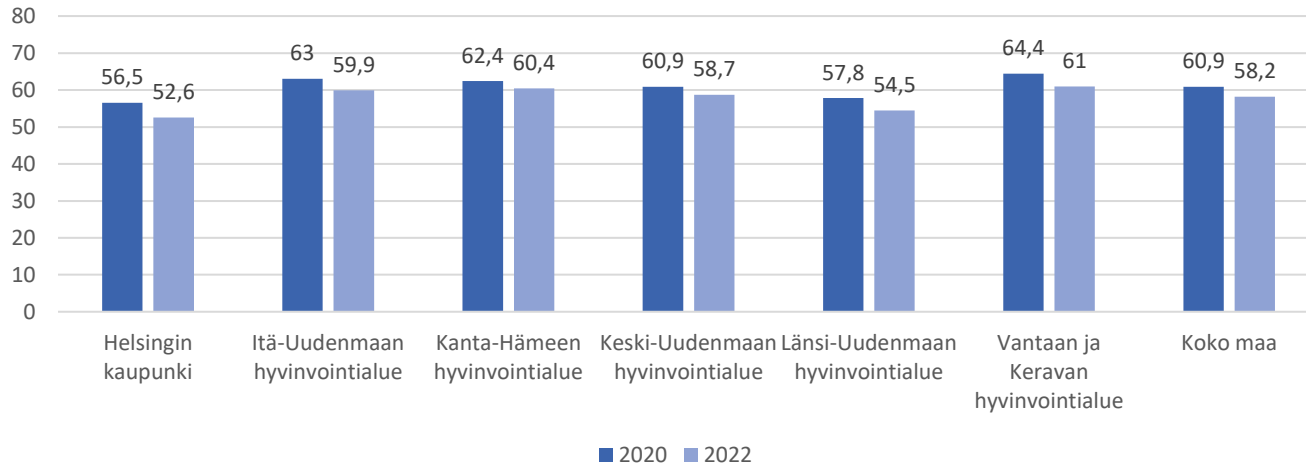
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, %
AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

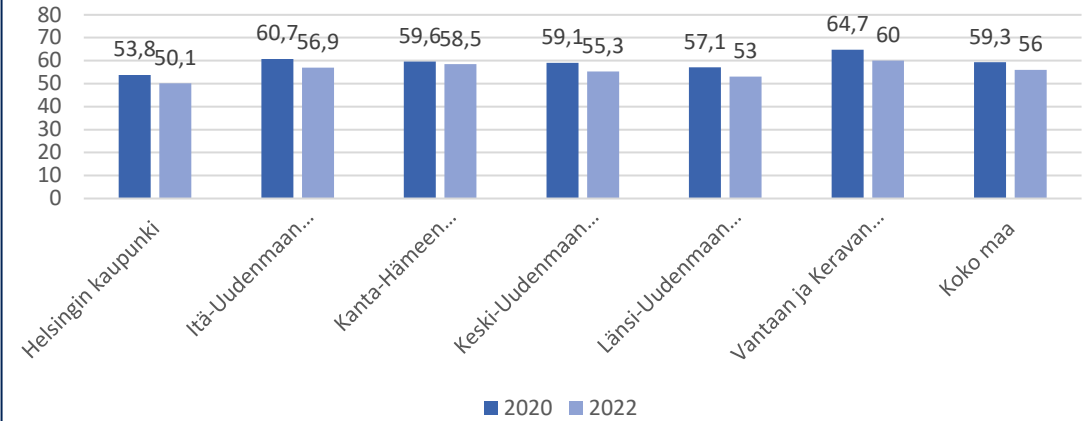
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % lukion
1. ja 2. vuoden opiskelijoista

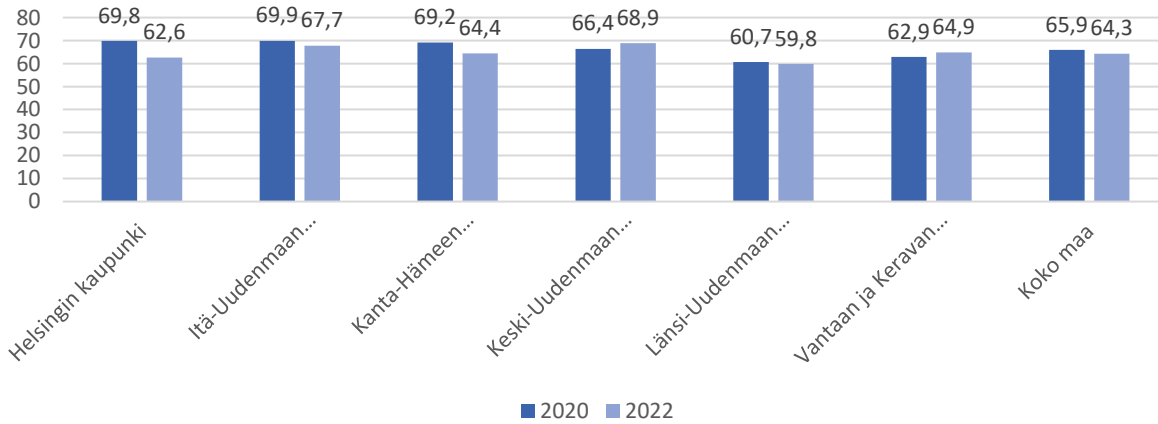
Terveysliikuntasuosituksen mukaan liian vähän liikkuvien osuus (%)

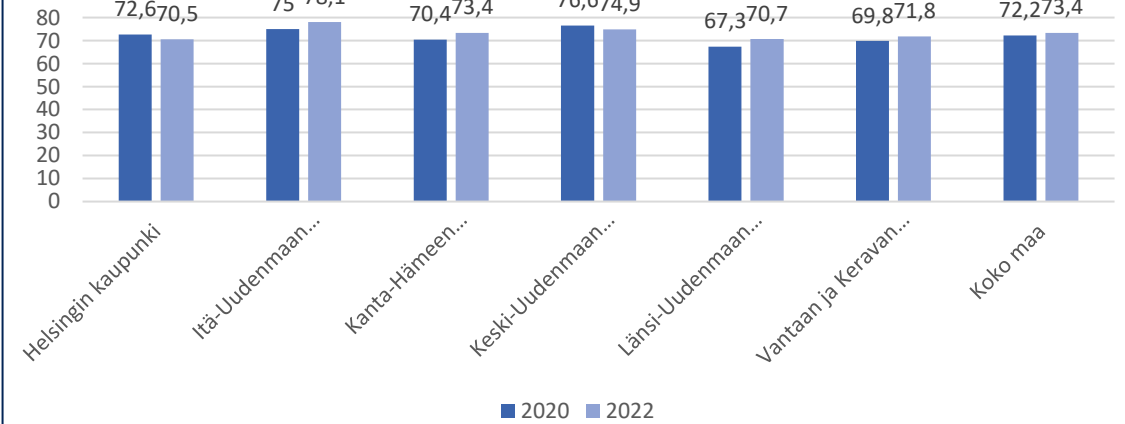
Terveysliikuntasuosituksen mukaan liian vähän liikkuvien osuus (%), 20 - 64-vuotiaat

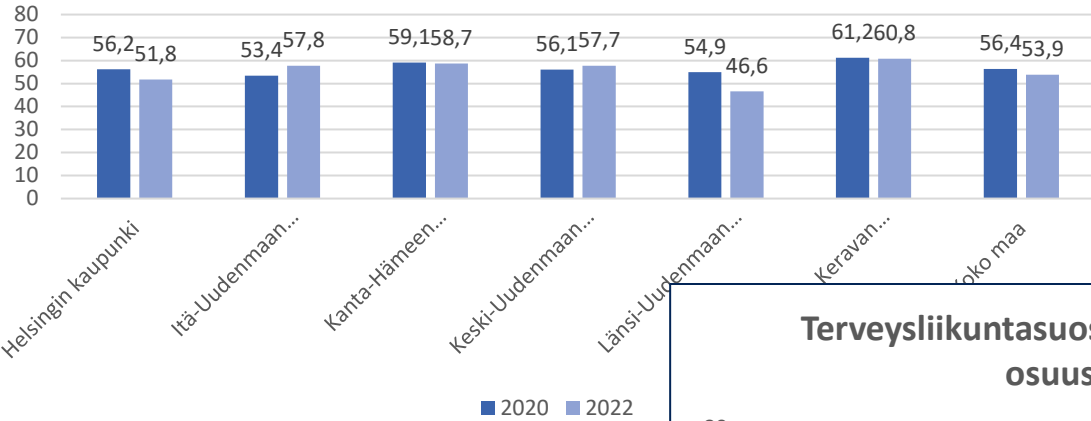
Terveysliikuntasuosituksen mukaan liian vähän liikkuvien osuus (%), 65 vuotta täyttäneet

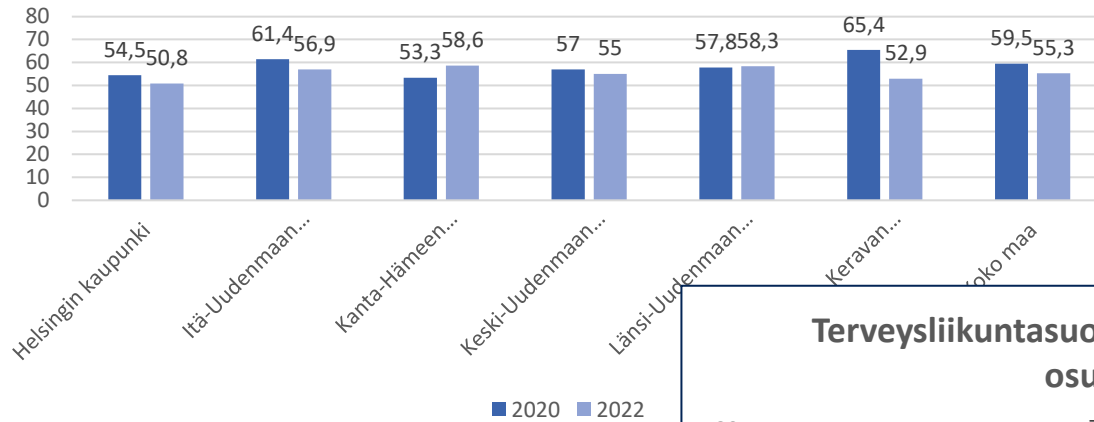
Terveysliikuntasuosituksen mukaan liian vähän liikkuvien osuus (%), 75 vuotta täyttäneet

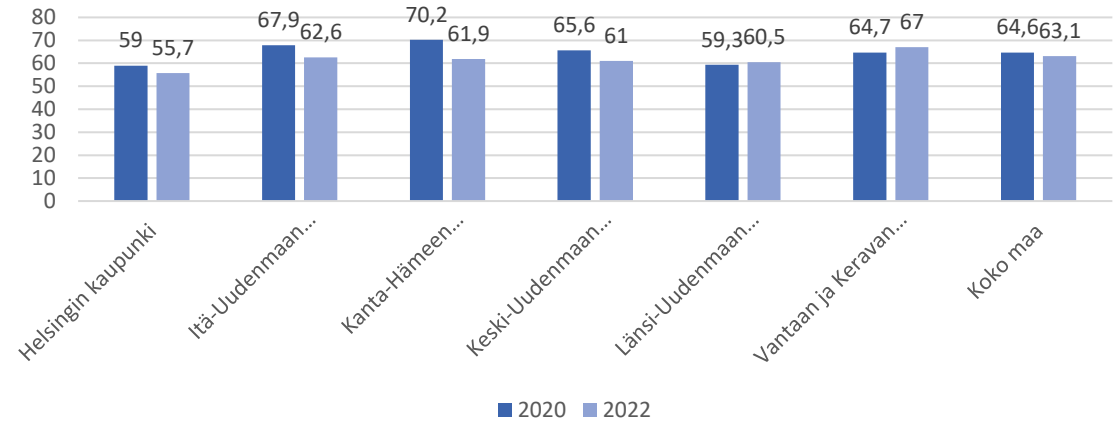
Terveysliikuntasuosituksen mukaan liian vähän liikkuvien osuus (%), korkea koulutus

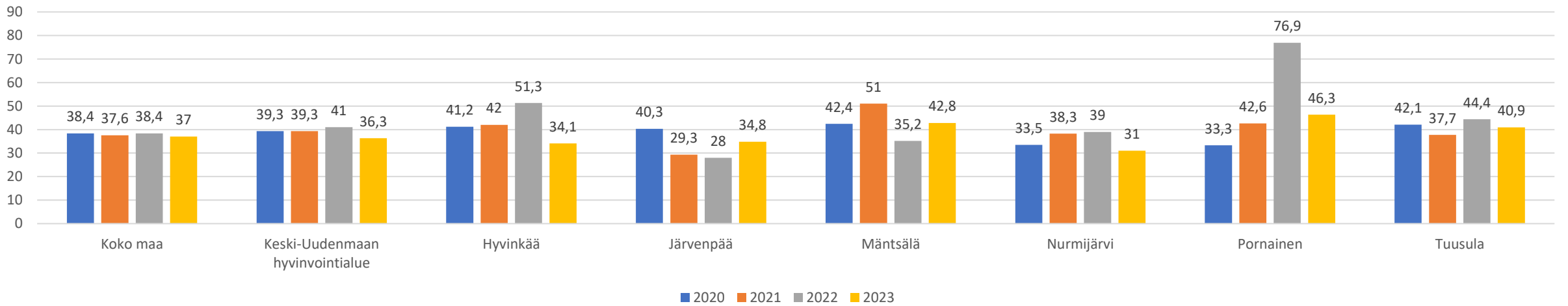
Terveysliikuntasuosituksen mukaan liian vähän liikkuvien osuus (%), keskitason koulutus

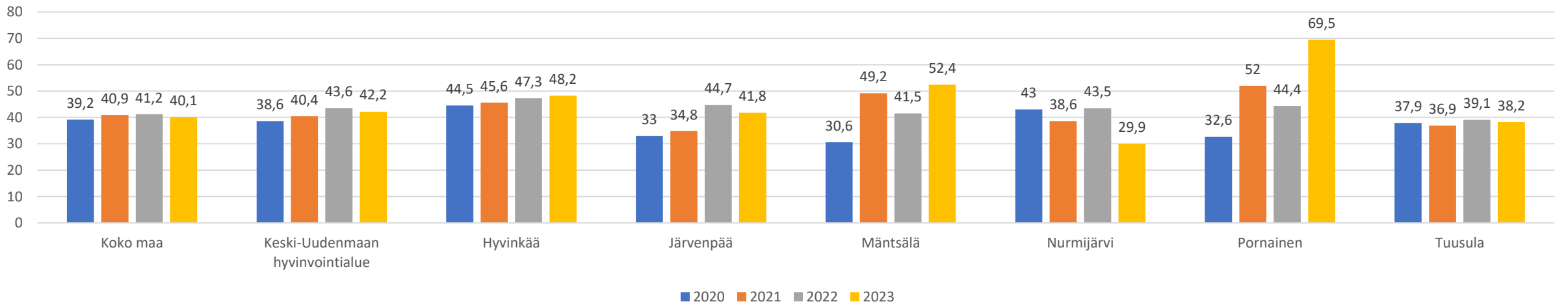
Terveysliikuntasuosituksen mukaan liian vähän liikkuvien osuus (%), matala koulutus

Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 5. lk oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky

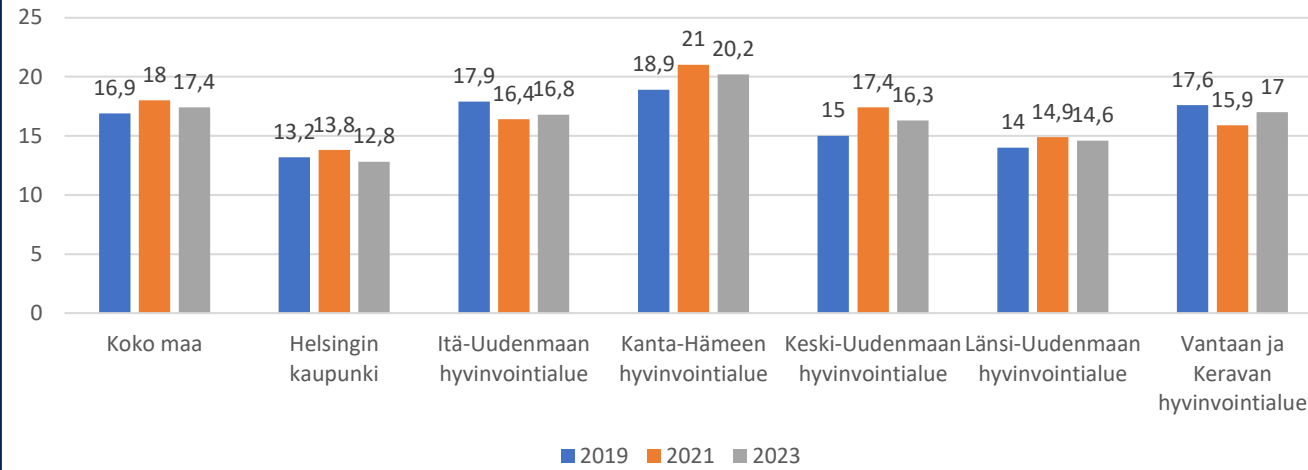
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 8. lk oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky

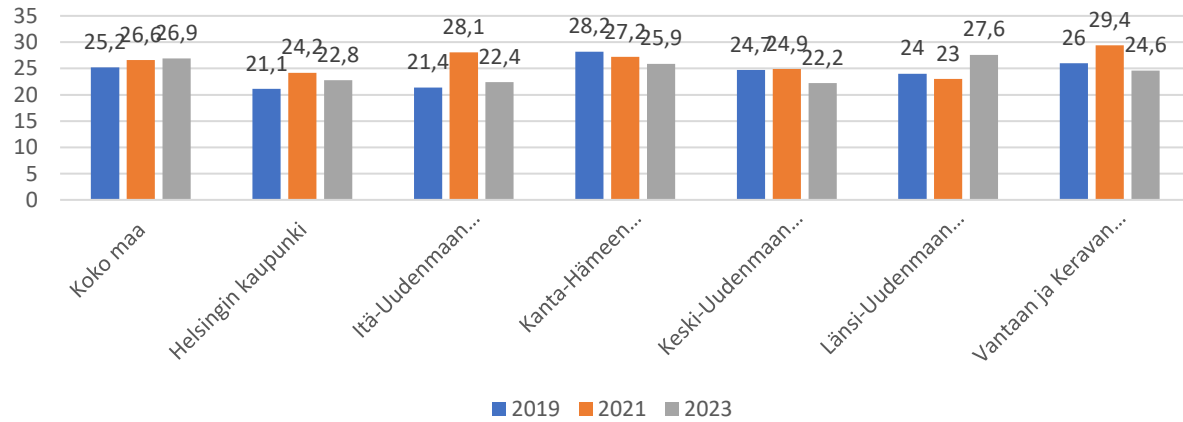
Liite 7. Ylipainoisten ja lihavien määrä laskee

Toteuma v. 2023

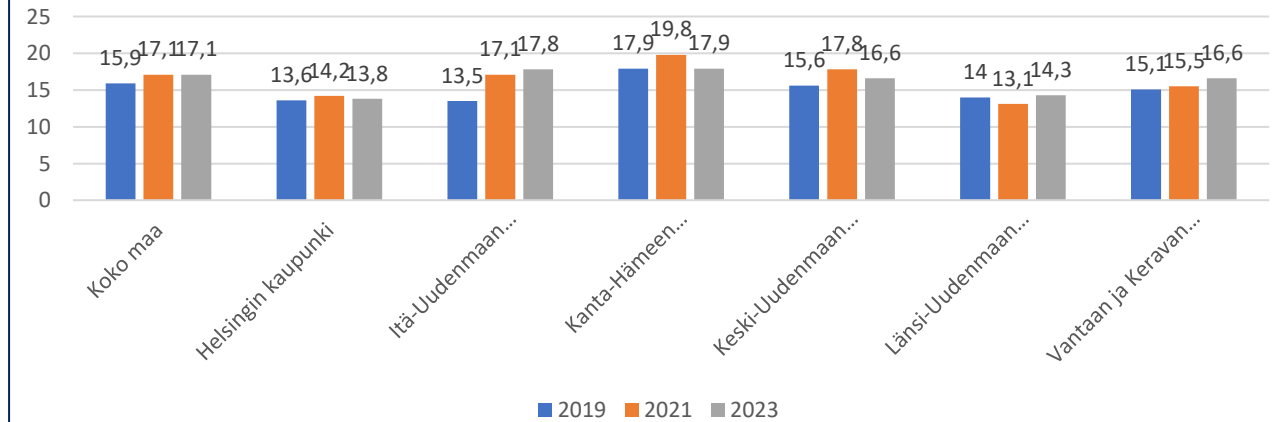
Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista

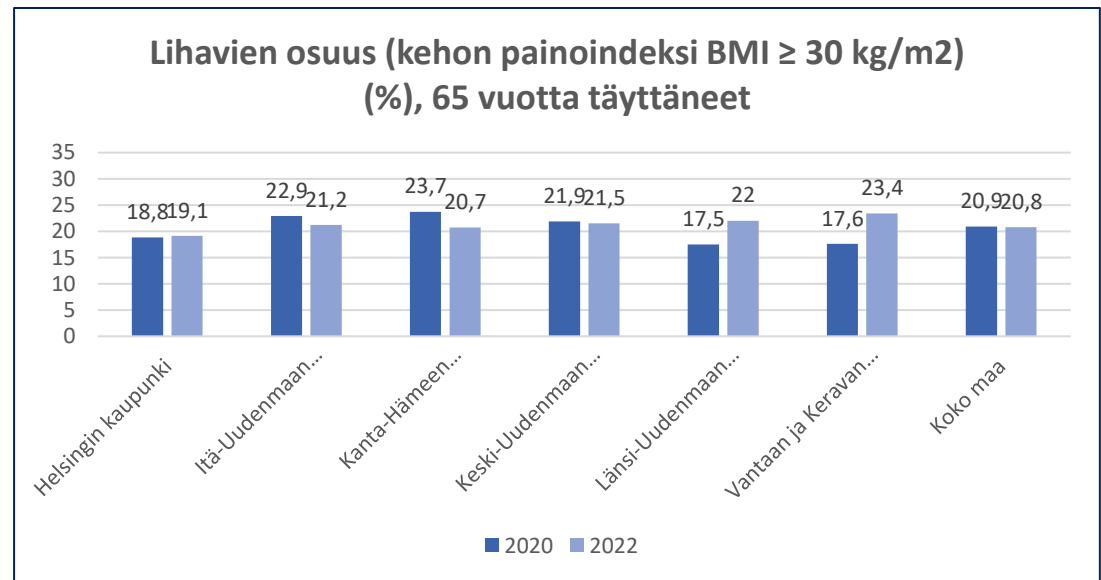
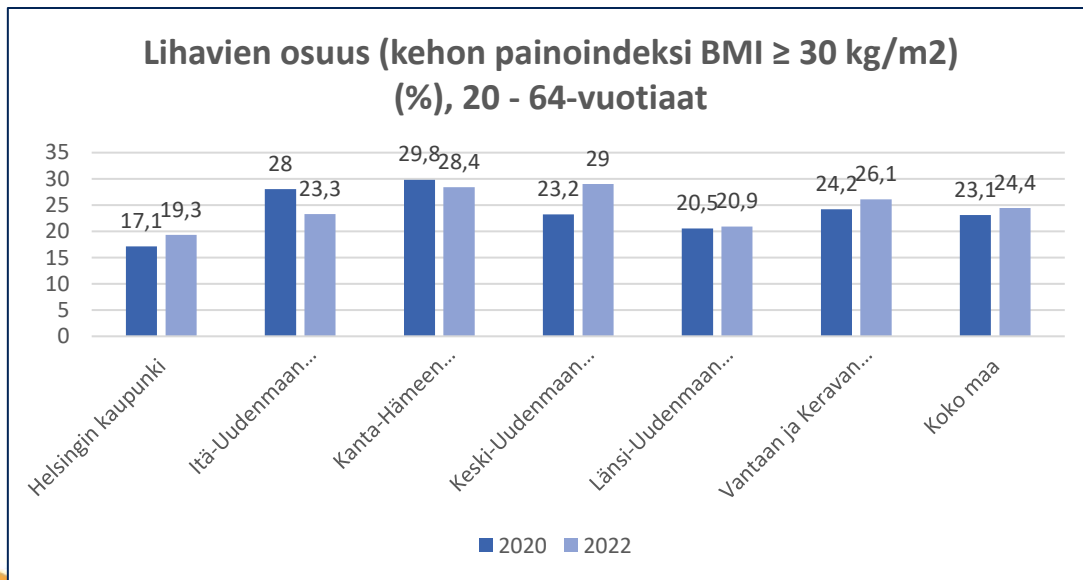
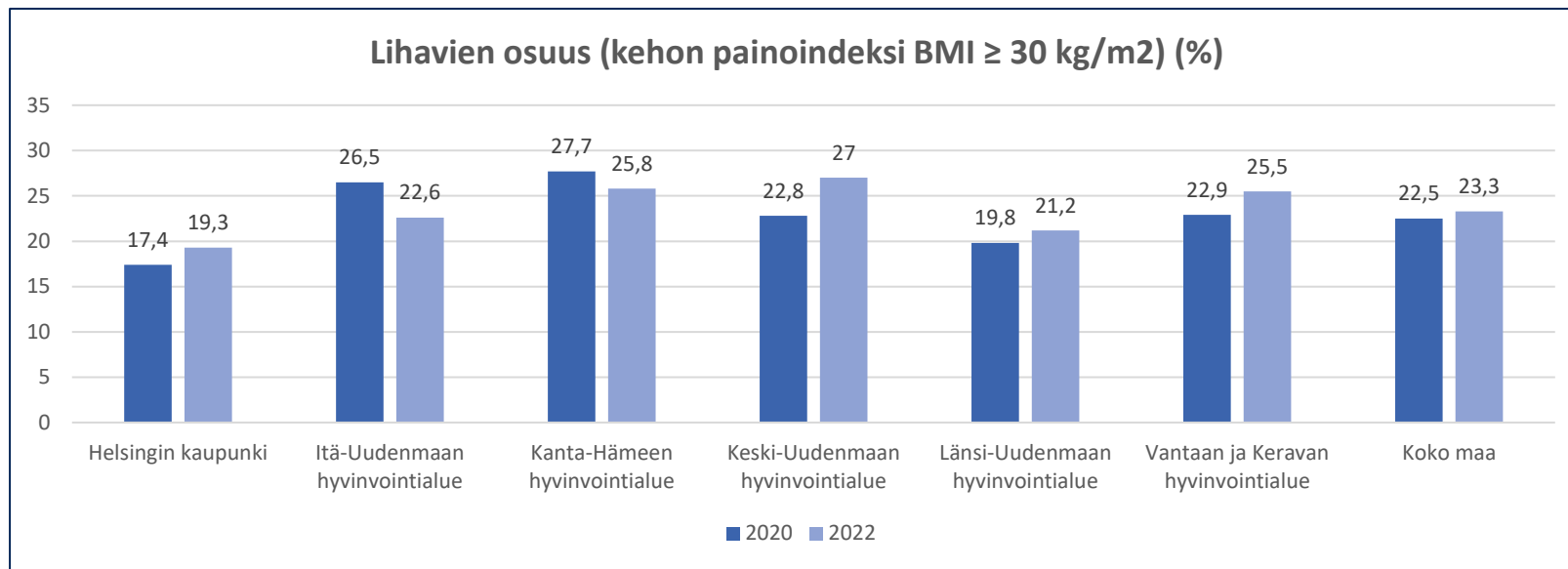

Ylipaino, % AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

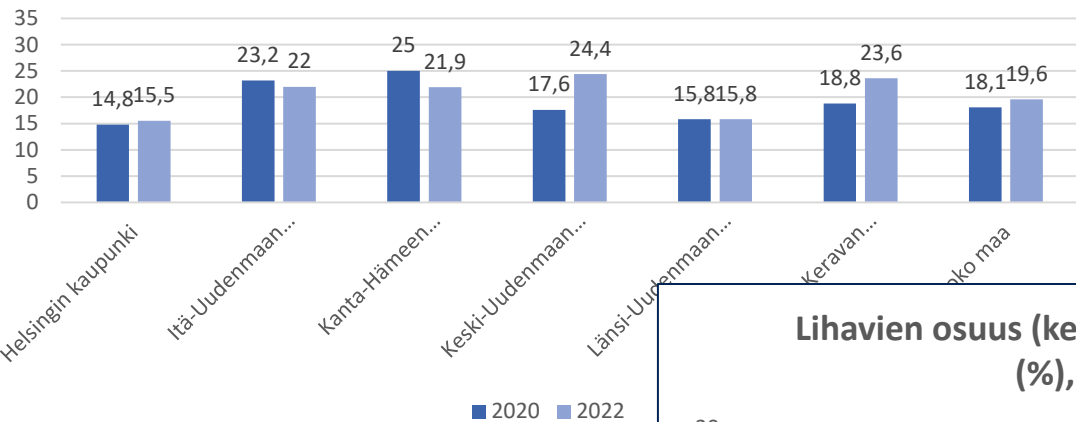

Ylipaino, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

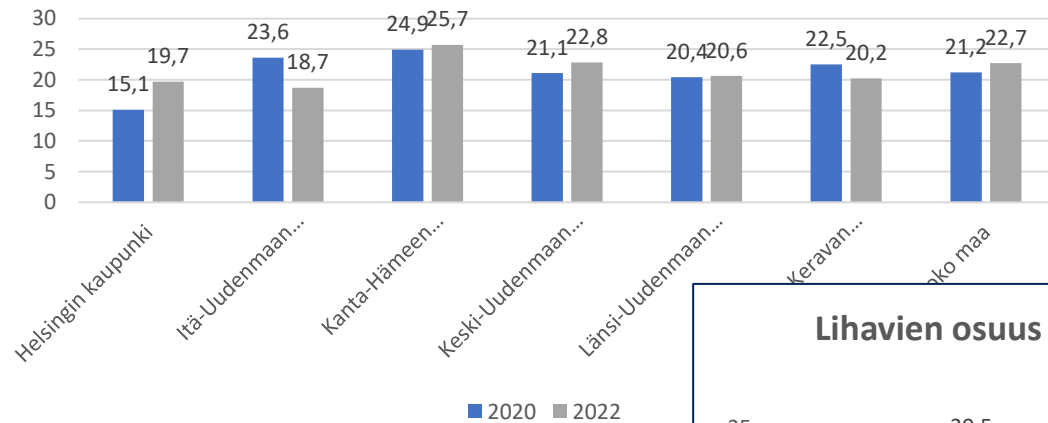

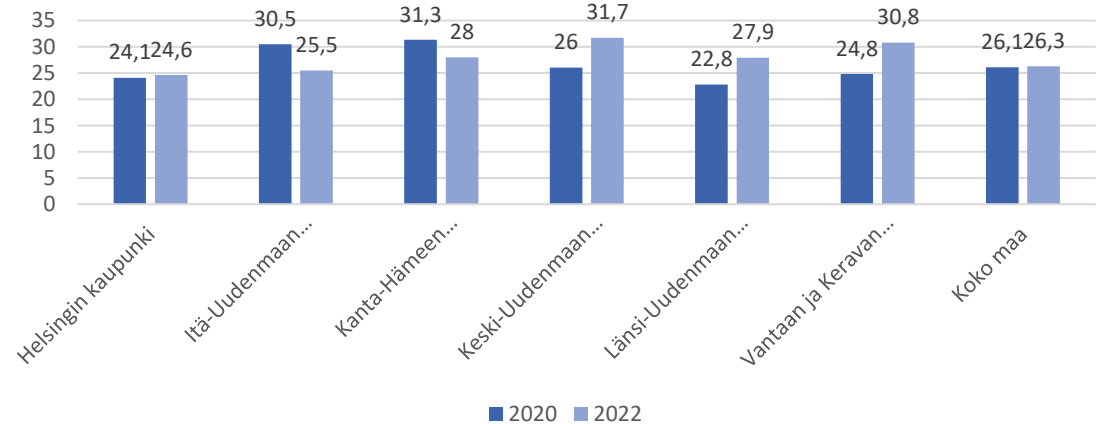
Lihavien osuus (kehon painoindeksi BMI $\geq$ 30 kg/m²) (%), korkea koulutus

Lihavien osuus (kehon painoindeksi BMI $\geq$ 30 kg/m²) (%), keskitason koulutus

Lihavien osuus (kehon painoindeksi BMI $\geq$ 30 kg/m²) (%), matala koulutus

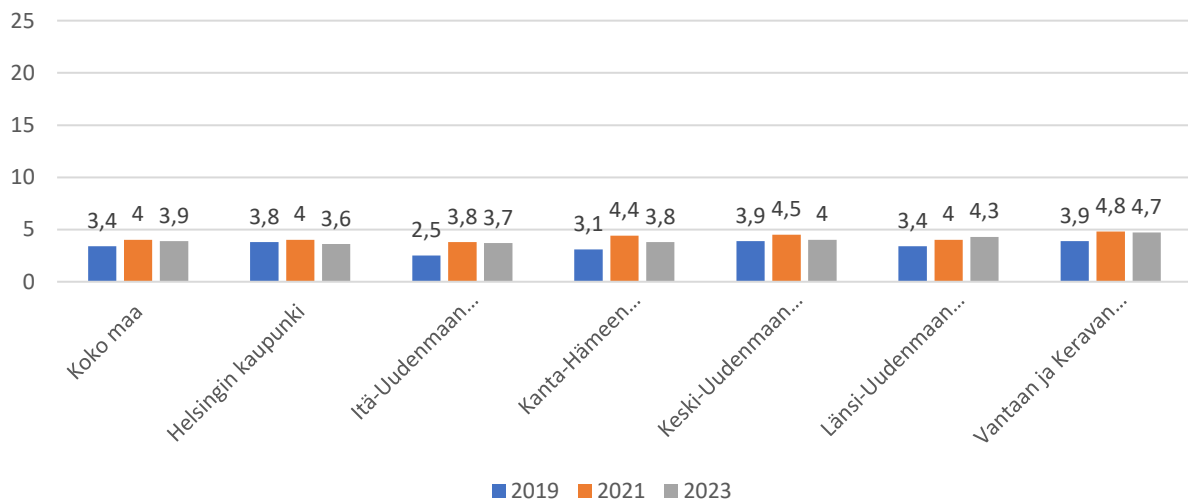

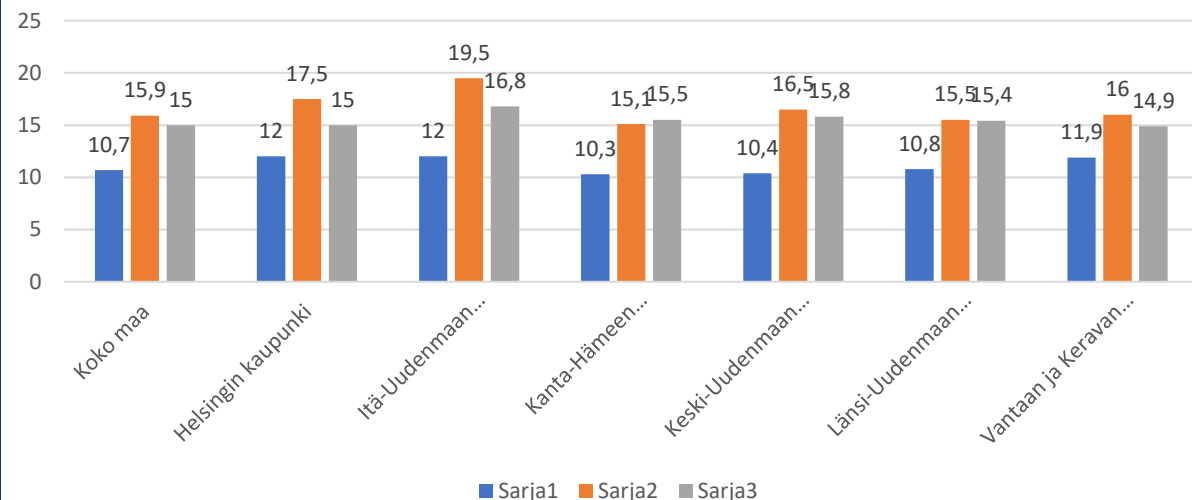
Liite 8. Yksinäisyyden kokemus vähenee

Toteuma 2023

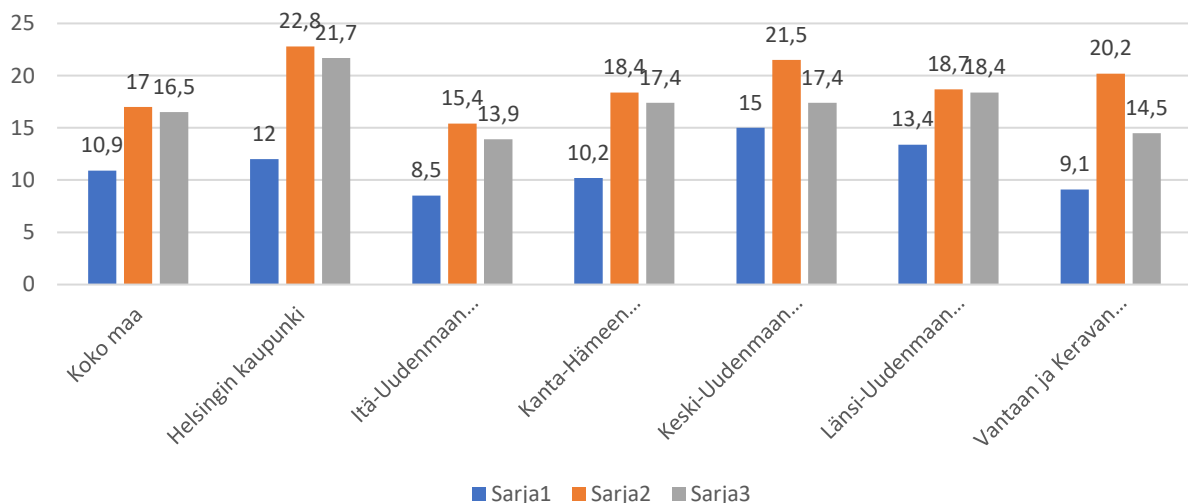
Tuntee itsensä usein yksinäiseksi, %
4. ja 5. luokan oppilaista

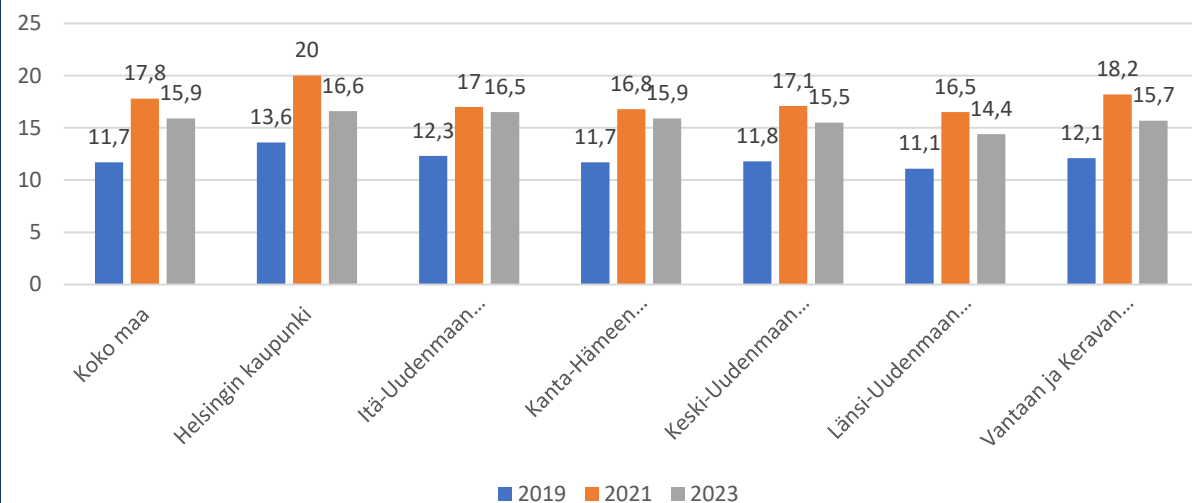
Tuntee itsensä yksinäiseksi, %
8. ja 9. luokan oppilaista

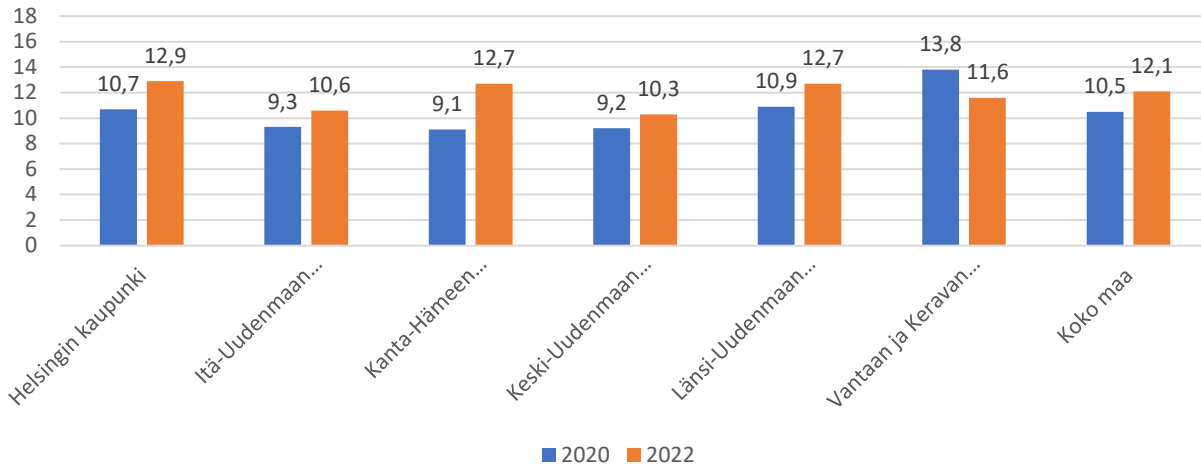
Tuntee itsensä yksinäiseksi, %
AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

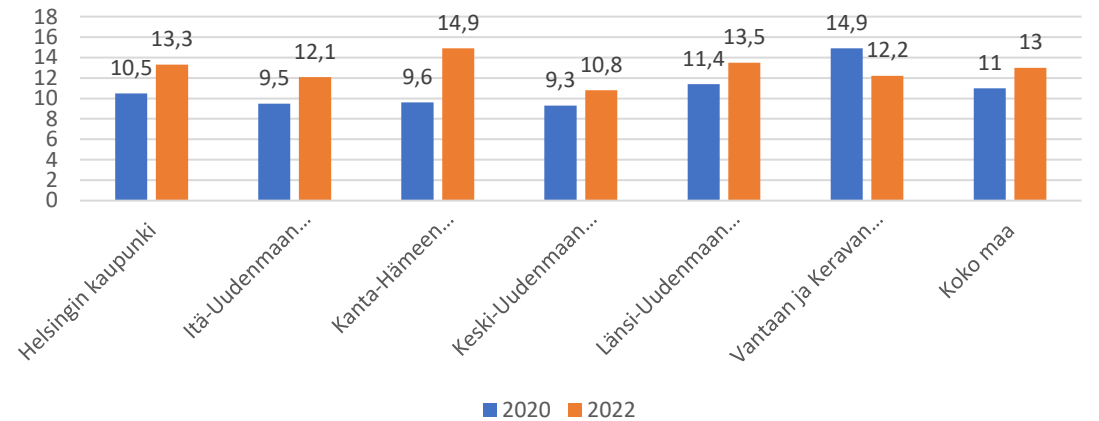
Tuntee itsensä yksinäiseksi, %
lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

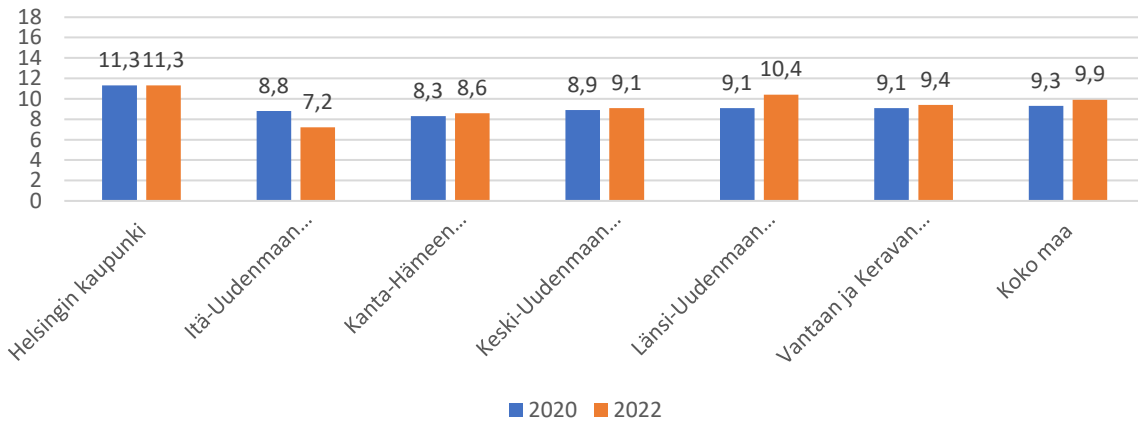
Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus (%)

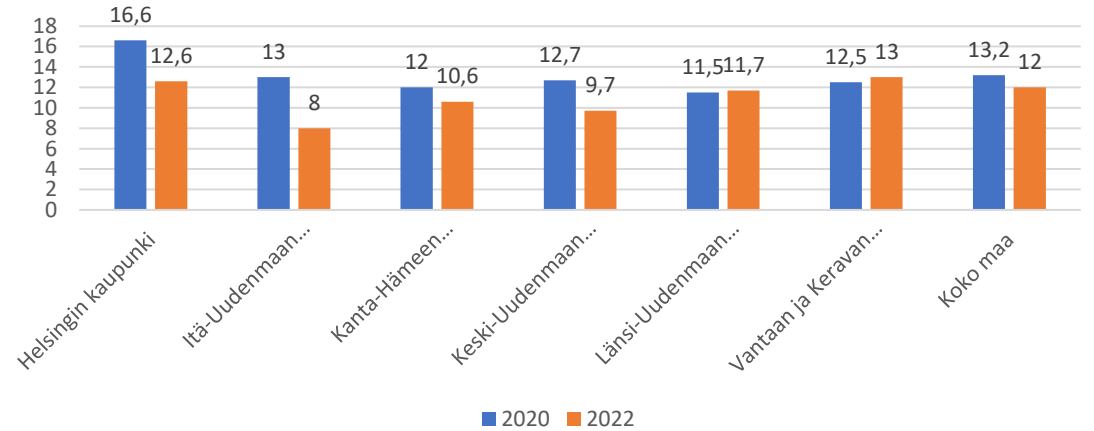
Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus (%), 20 - 64-vuotiaat

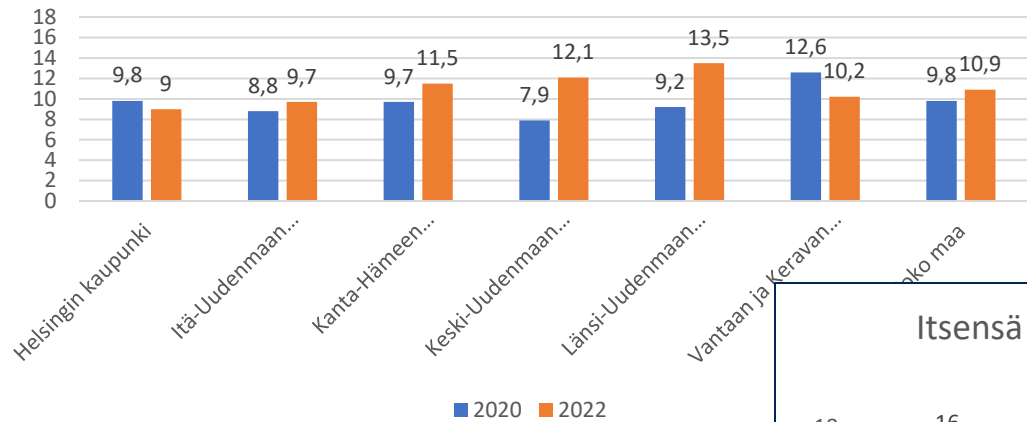
Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus (%), 65 vuotta täyttäneet

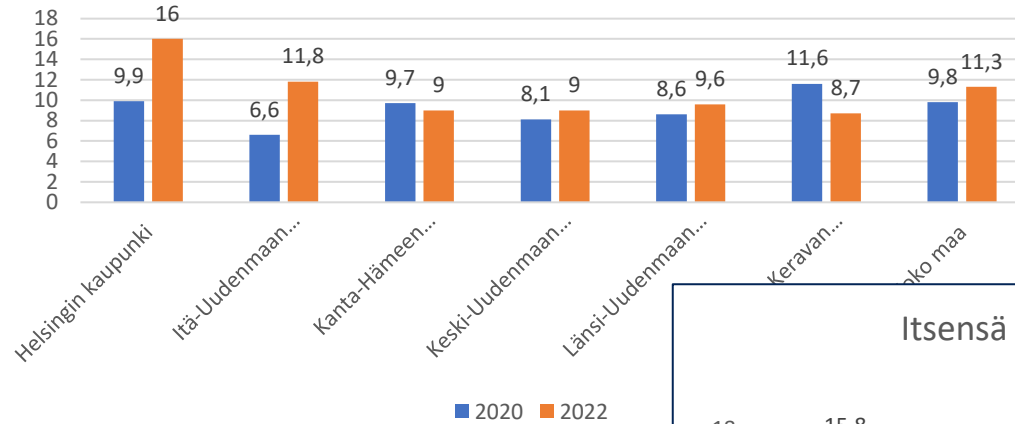
Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus (%), 75 vuotta täyttäneet

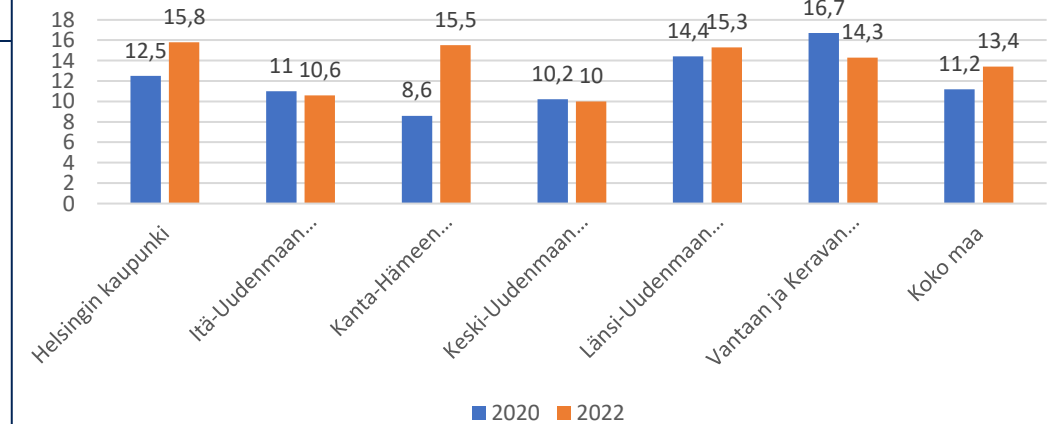
Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus (%),
korkea koulutus

Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus (%), keskitason
koulutus

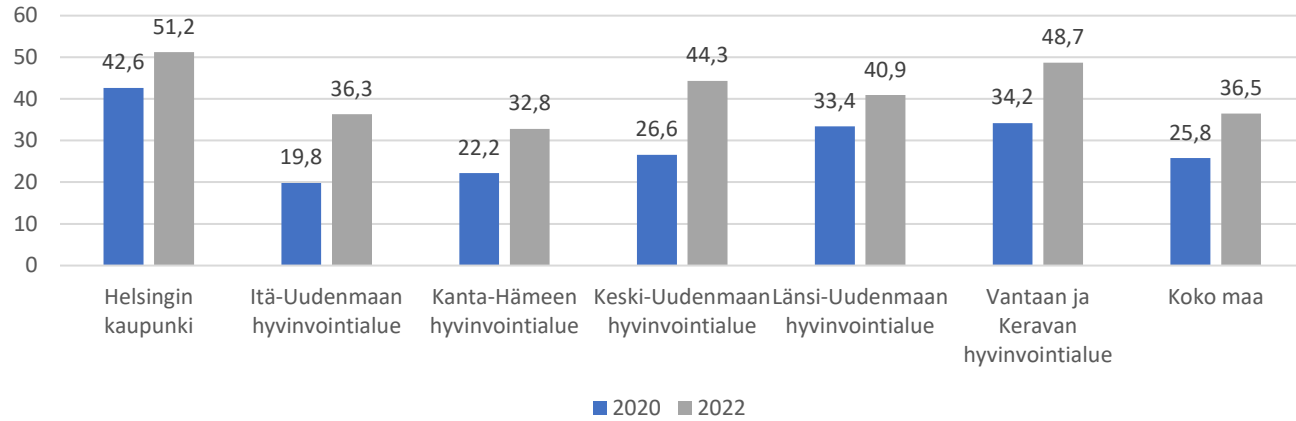
Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus (%),
matala koulutus

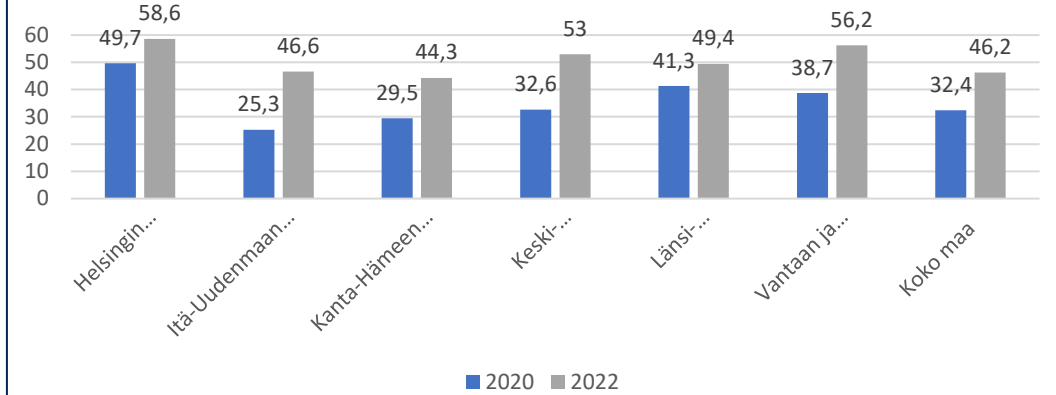
Liite 9. Sähköinen omahoito ja asiointi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä lisääntyy

Toteuma 2023

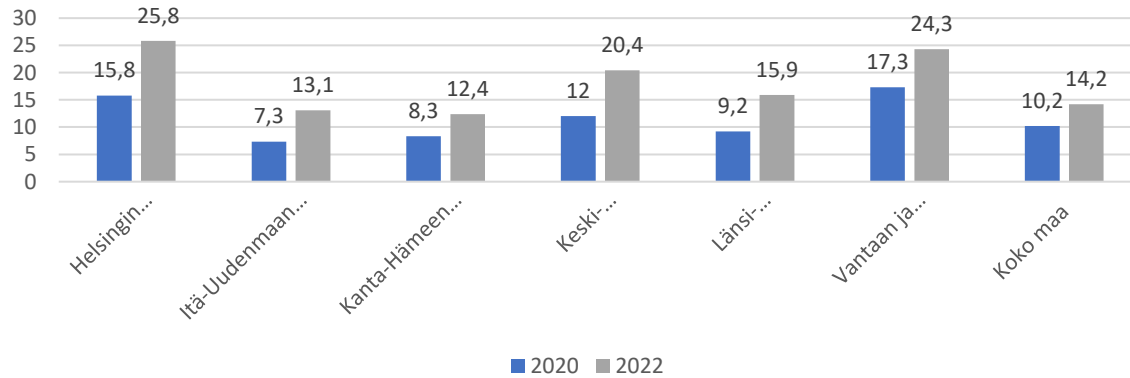
Asioinut digitaalisesti sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisen kanssa, (%) palveluja käyttäneistä

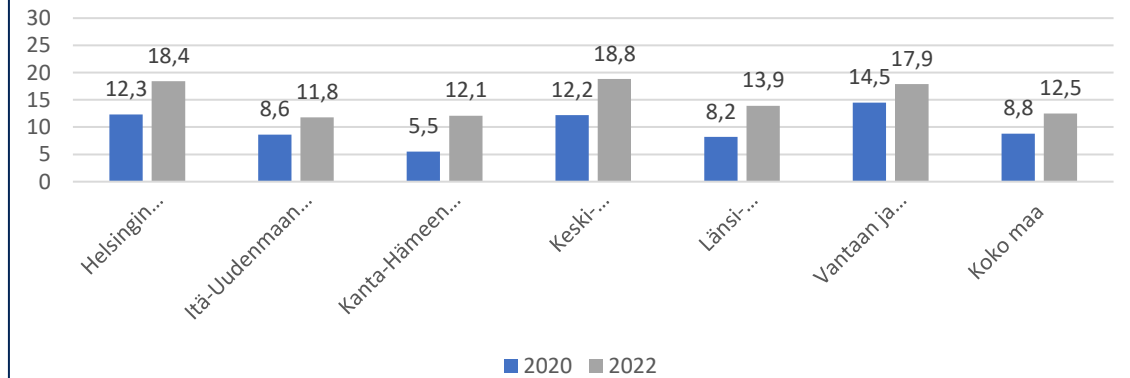
Asioinut digitaalisesti sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisen kanssa, (%) palveluja käyttäneistä, 20 - 64-vuotiaat

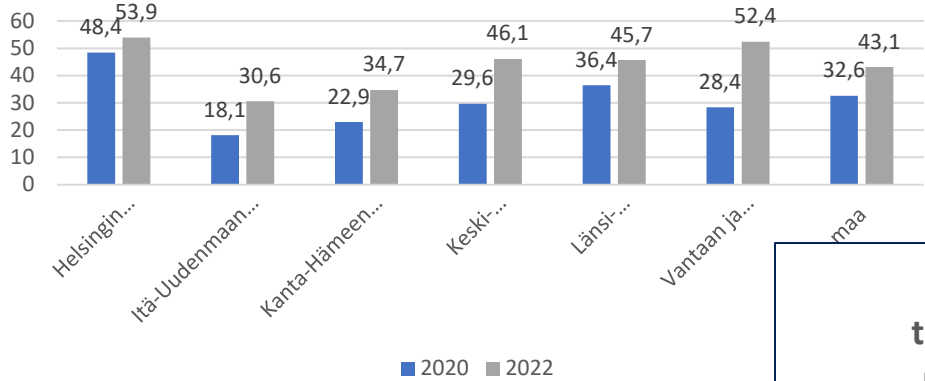
Asioinut digitaalisesti sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisen kanssa, (%) palveluja käyttäneistä, 65 vuotta täyttäneet

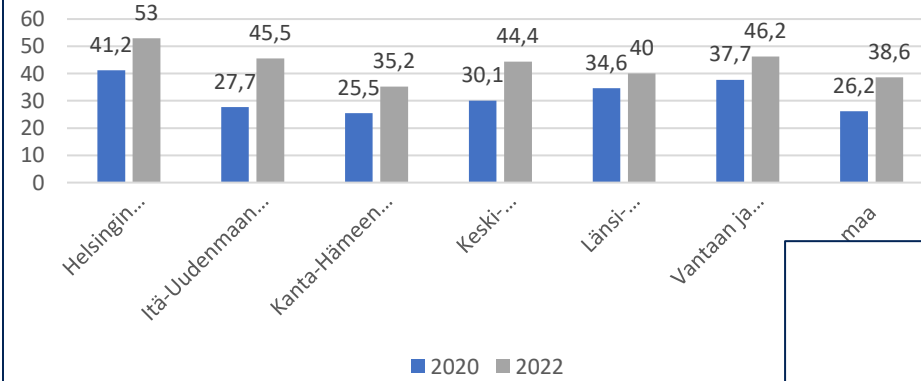
Asioinut digitaalisesti sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisen kanssa, (%) palveluja käyttäneistä, 75 vuotta täyttäneet

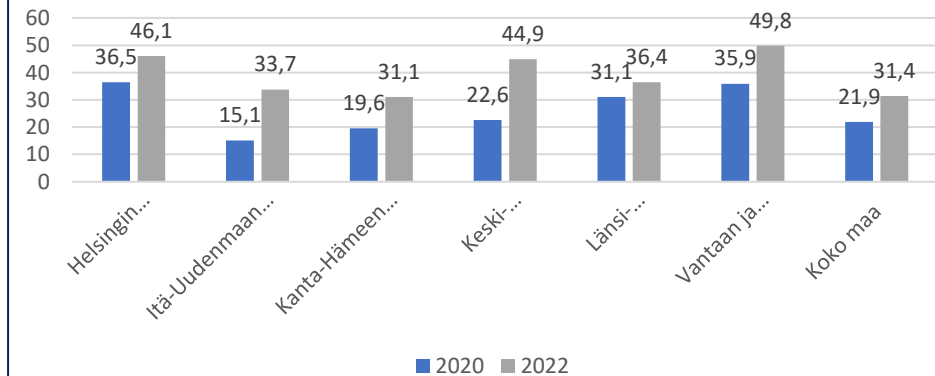
Asioinut digitaalisesti sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisen kanssa, (%) palveluja käyttäneistä, korkea koulutus

Asioinut digitaalisesti sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisen kanssa, (%) palveluja käyttäneistä, keskitason koulutus

Asioinut digitaalisesti sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisen kanssa, (%) palveluja käyttäneistä, matala koulutus

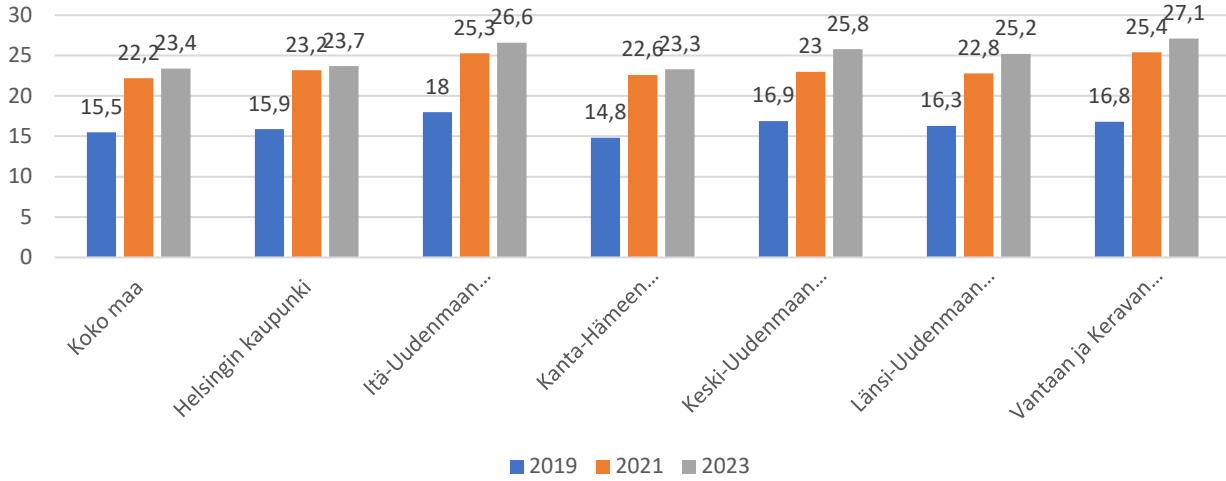

Liite 10. Mielensterveys- ongelmien määrä vähenee

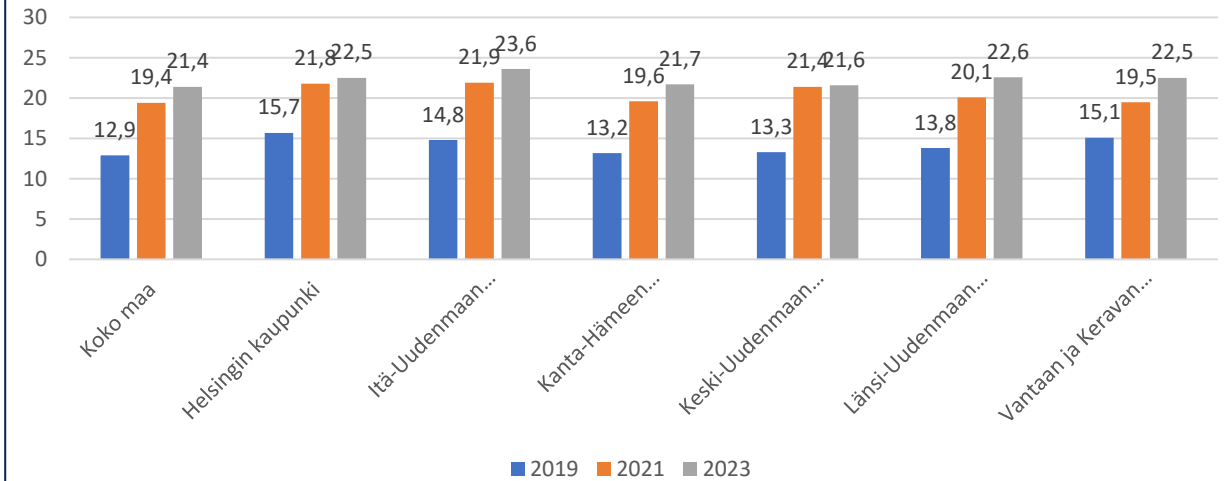
Toteuma 2023

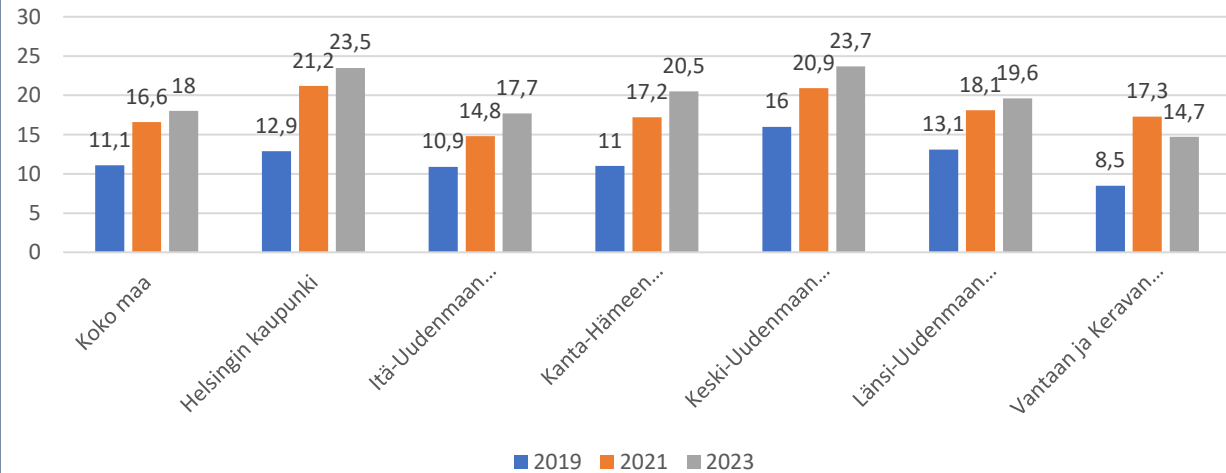
Mielialaan liittyviä ongelmia kahden viime viikon aikana, % **4. ja 5. luokan oppilaista**

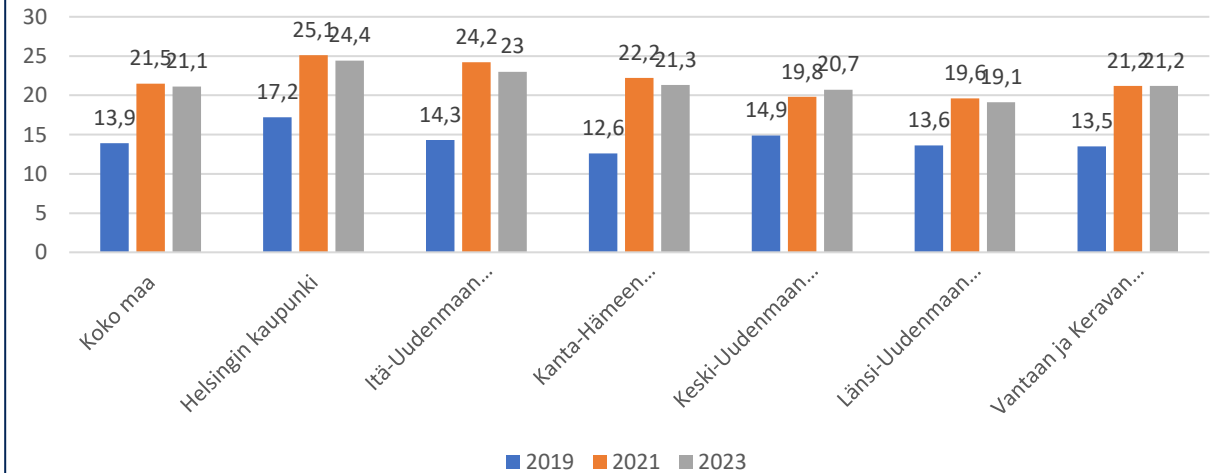
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % **8. ja 9. luokan oppilaista**

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % **AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista**

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % **lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista**

Lasten ja nuorten terveys ja hyvinvointi

KARTTA

VAHUUDET JA KEHITYSKOHEET

VERTAILE

Aluevertailu

Indikaattorien vertailu

Tällä sivulla voit vertailla eri alueita toisiinsa indikaattori kerrallaan.

Kohderyhmä
Perusopetus 8. ja 9. lk (Kouluterveyskysely)

Aihe
Mielen hyvinvointi

Indikaattori
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus

Sukupuoli
Multiple values

Vuosi
Multiple values

Taustatekijä
Kaikki vastaajat

Alue (enintään 10)
Multiple values

Esitystapa
Viivakuvio

- 1, Hyvinkää
- 2, Järvenpää
- 3, Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
- 4, Koko maa
- 5, Mäntsälä
- 6, Nurmijärvi
- 7, Pornainen
- 8, Tuusula

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus

Tietoa palvelusta ei su

Kohtalainen tai
vaikea
ahdistuneisuus
(8. – 9. lk)

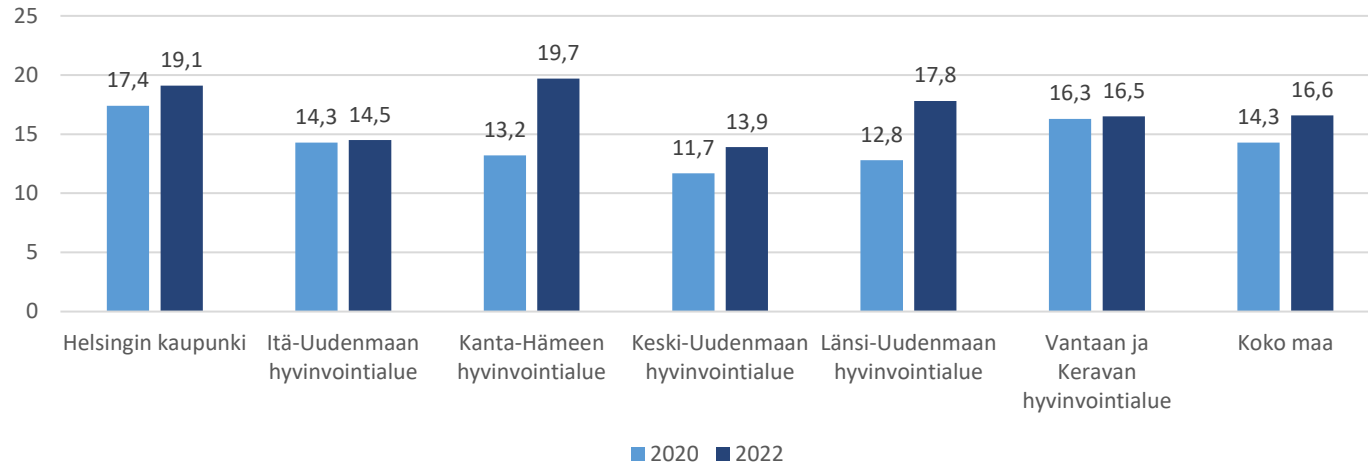
KEUSOTE, pojat

2023	8,1 %
2021	8,4 %
2019	5,5 %

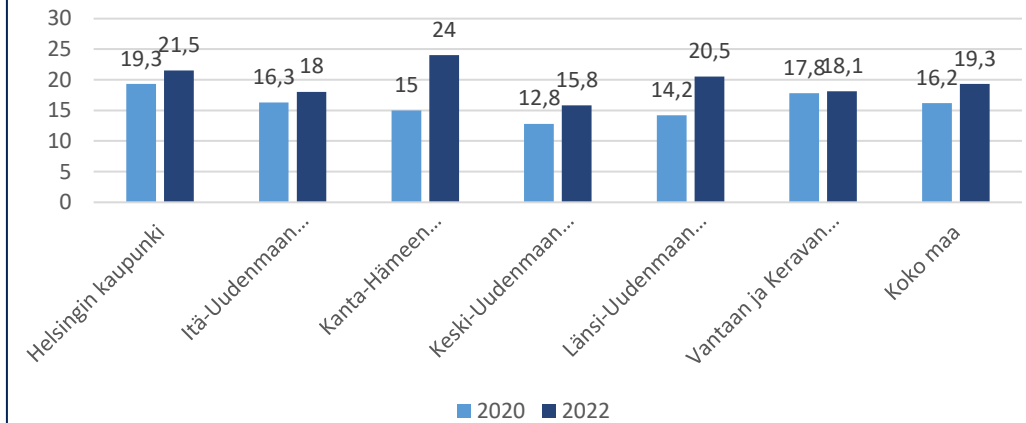
KEUSOTE, tytöt

2023	34,2 %
2021	33,6 %
2019	20,9 %

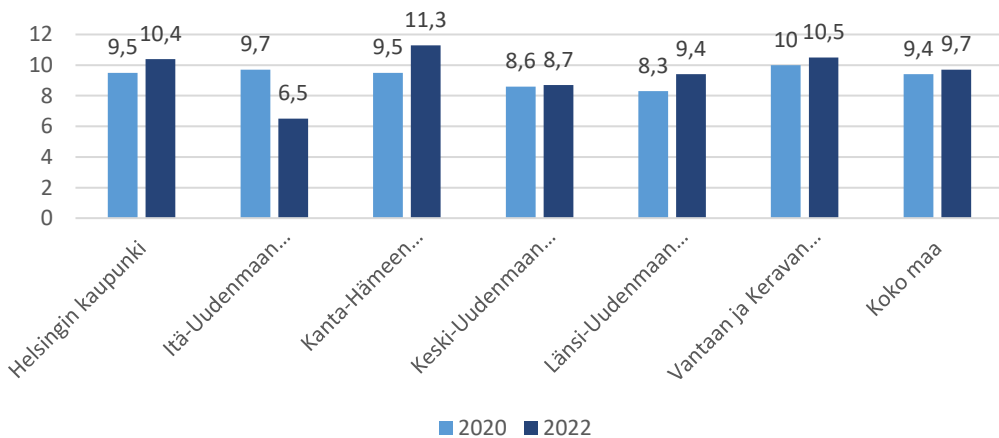
Psyykkisesti merkittävästi kuormittuneiden osuus (%)

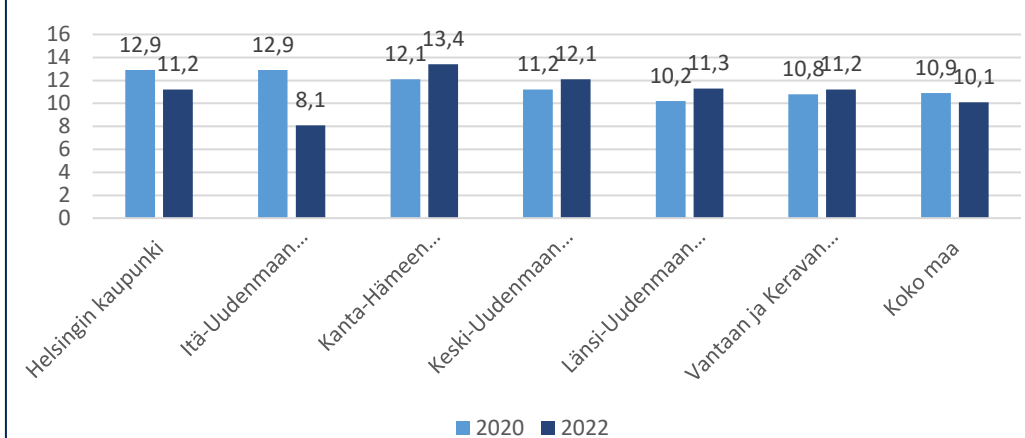
Psyykkisesti merkittävästi kuormittuneiden osuus (%), 20 - 64-vuotiaat

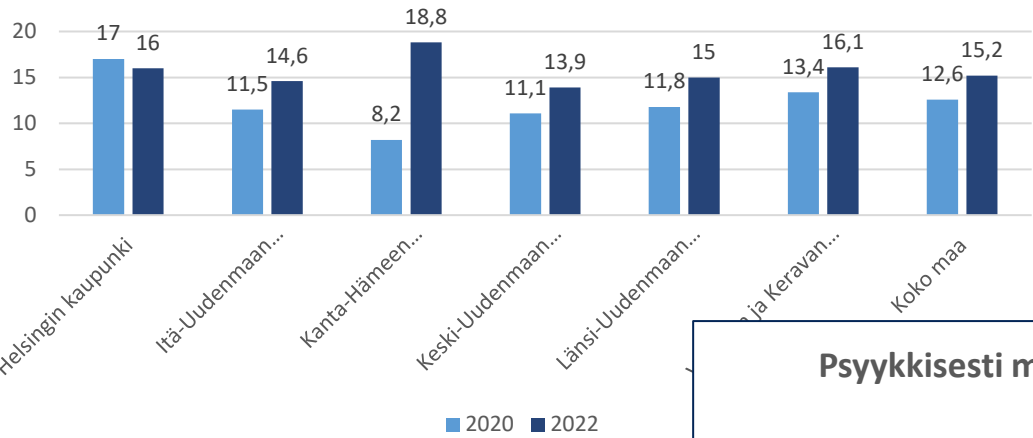
Psyykkisesti merkittävästi kuormittuneiden osuus (%), 65 vuotta täyttäneet

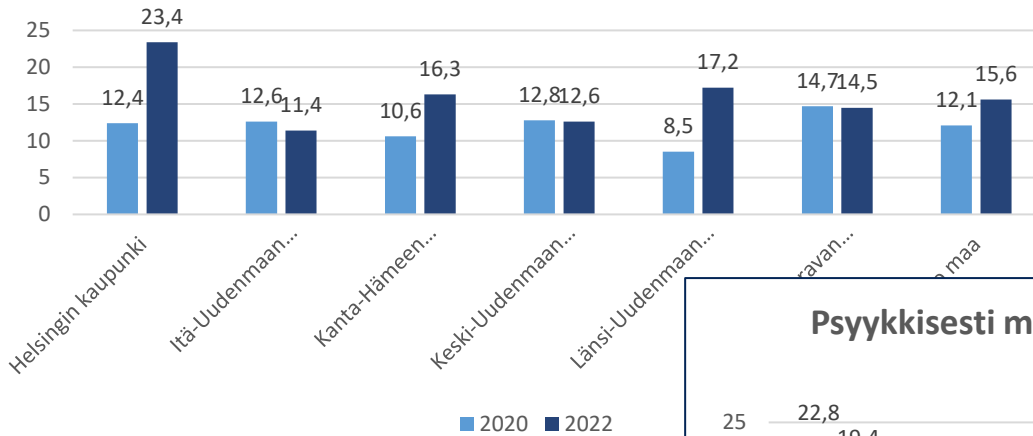
Psyykkisesti merkittävästi kuormittuneiden osuus (%), 75 vuotta täyttäneet

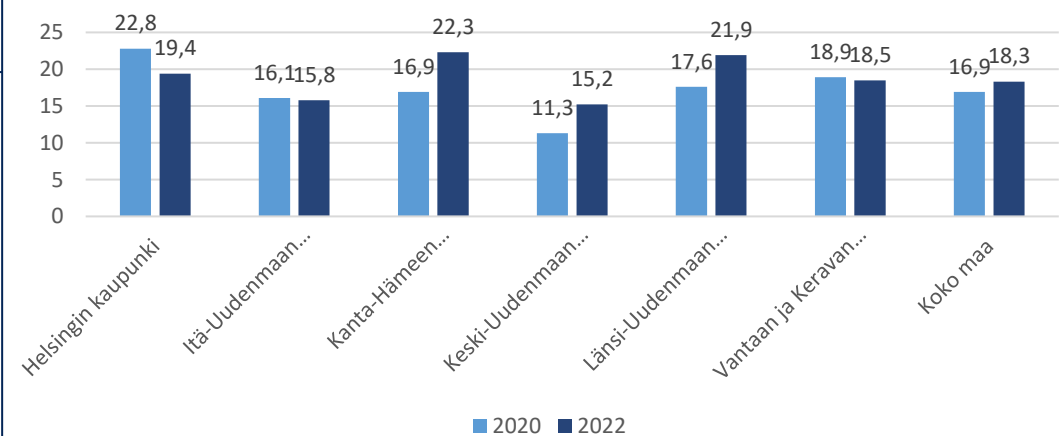
Psyykkisesti merkittävästi kuormittuneiden osuus (%), korkea koulutus

Psyykkisesti merkittävästi kuormittuneiden osuus (%), keskitason koulutus

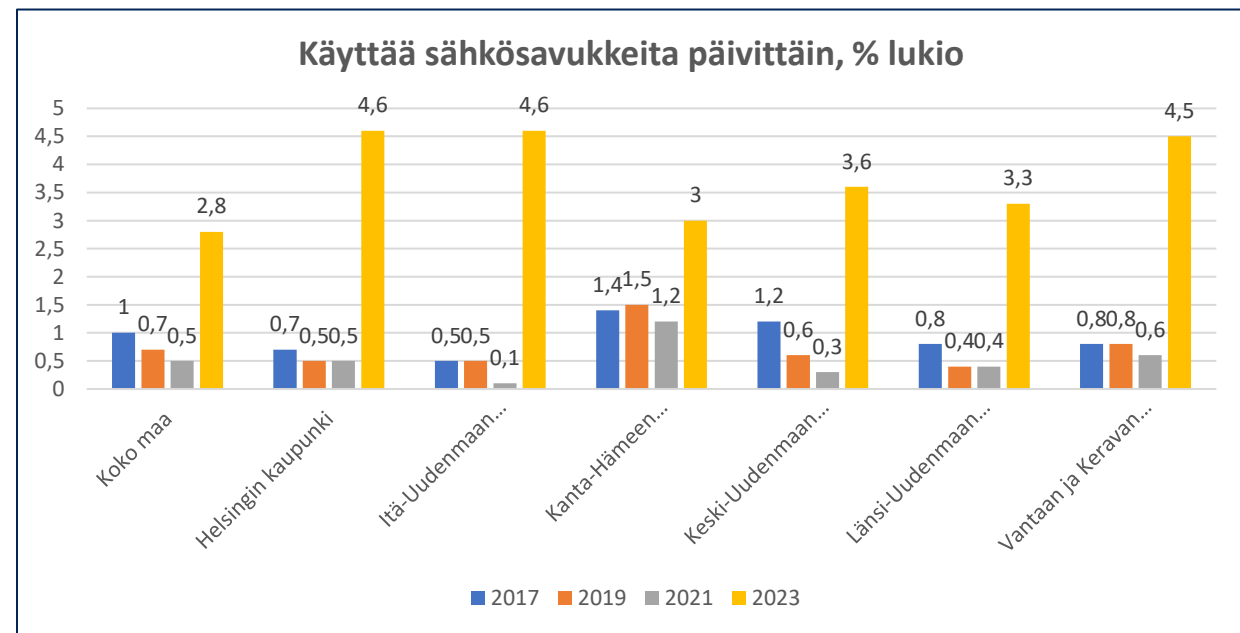
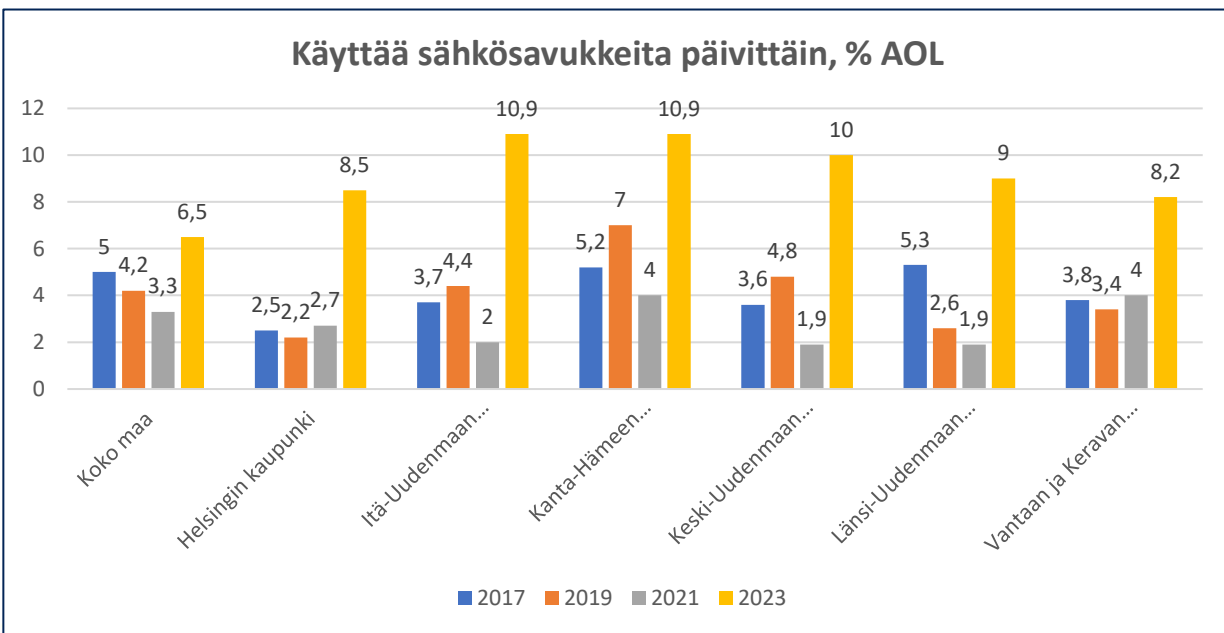
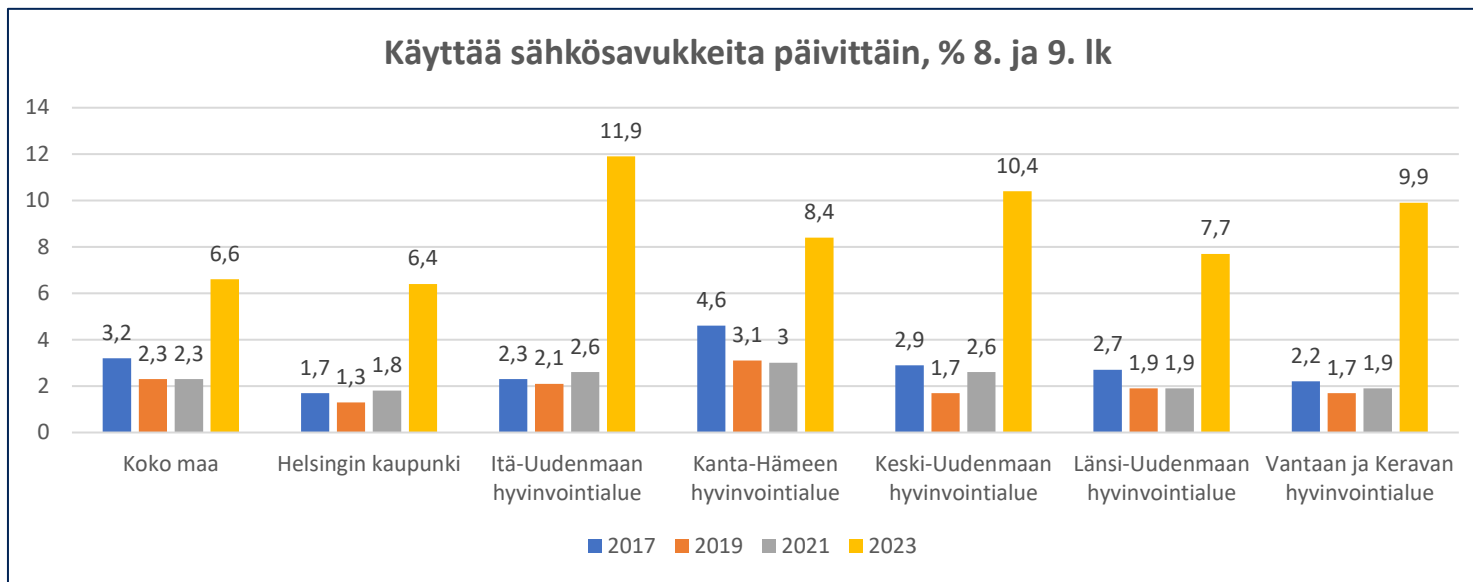

Psyykkisesti merkittävästi kuormittuneiden osuus (%), matala koulutus

Liite 11. Päihteiden käyttö vähenee

Toteuma 2023

KARTTA

VAHUUDET JA KEHITYSKOHEET

VERTAILE

Aluevertailu

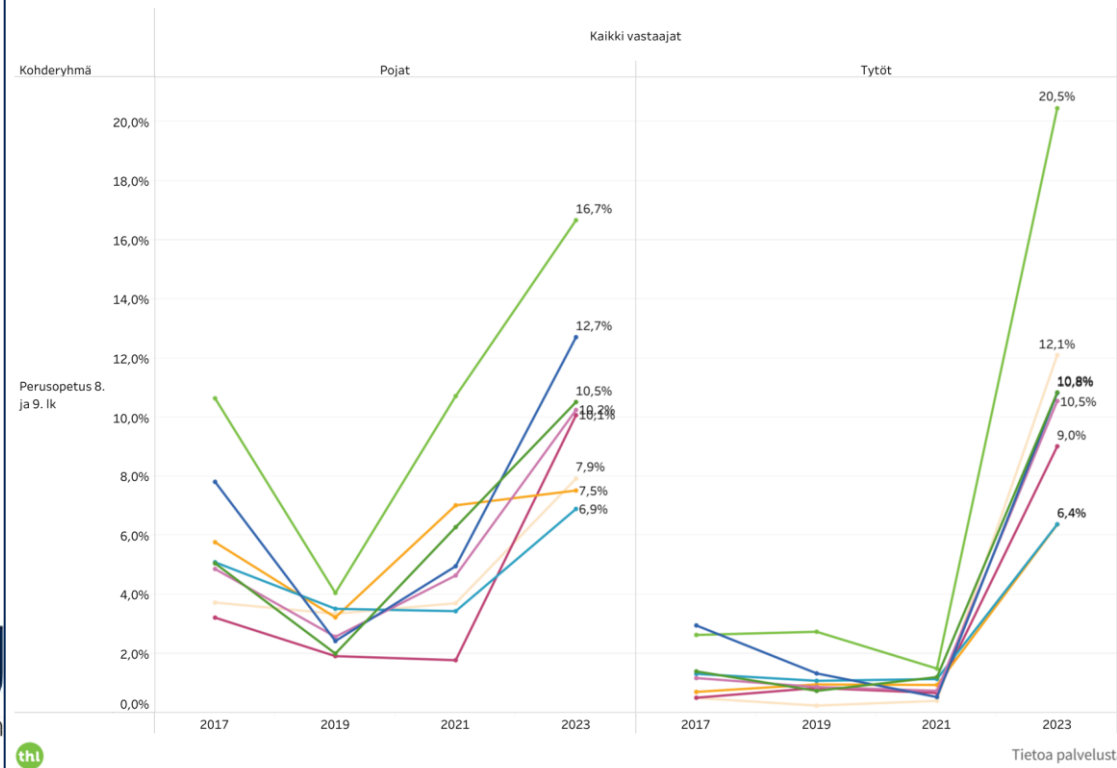
Indikaattorien vertailu

Tällä sivulla voit vertailla eri alueita toisiinsa indikaattori kerrallaan.

Kohderyhmä
Perusopetus 8. ja 9. lk (Kouluterveyskysely)Aihe
Päihteet ja riippuvuudetIndikaattori
Käyttää sähkösavukkeita päivittäinSukupuoli
Multiple valuesVuosi
AllTaustatekijä
Kaikki vastaajatAlue (enintään 10)
Multiple valuesEsitystapa
Viivakuvio

- 1, Hyvinkää
- 2, Järvenpää
- 3, Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
- 4, Koko maa
- 5, Mäntsälä
- 6, Nurmijärvi
- 7, Pornainen
- 8, Tuusula

Käyttää sähkösavukkeita päivittäin

Käyttää
sähkösavukkeita
päivittäin
(8. – 9. lk)

KEUSOTE, pojat

2023	10,2 %
2021	4,6 %
2019	2,6 %

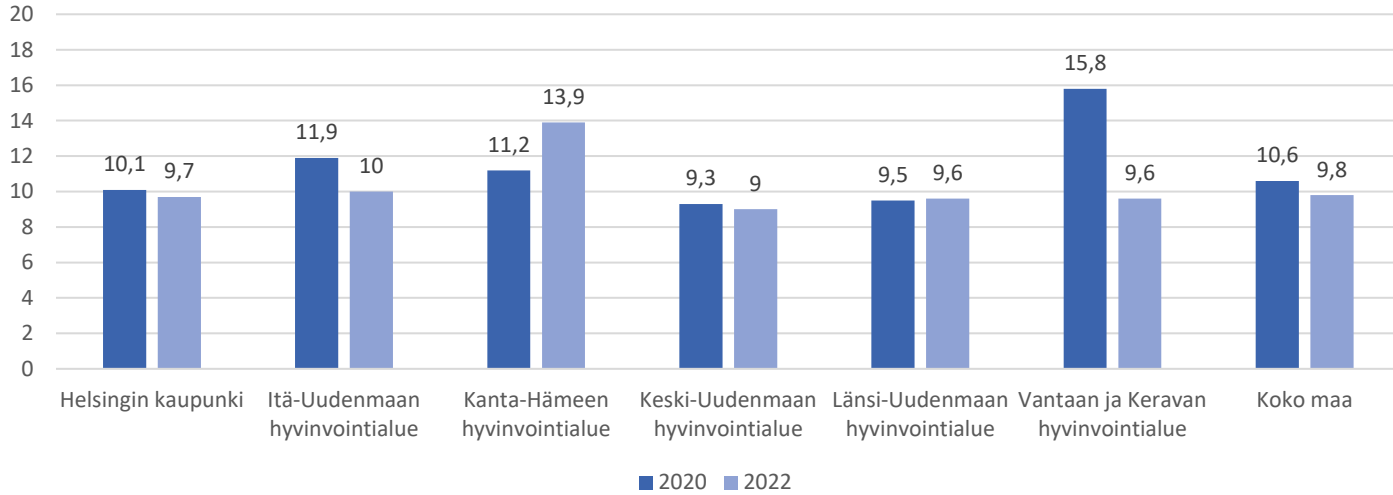
KEUSOTE, tytöt

2023	10,5 %
2021	0,7 %
2019	0,9 %

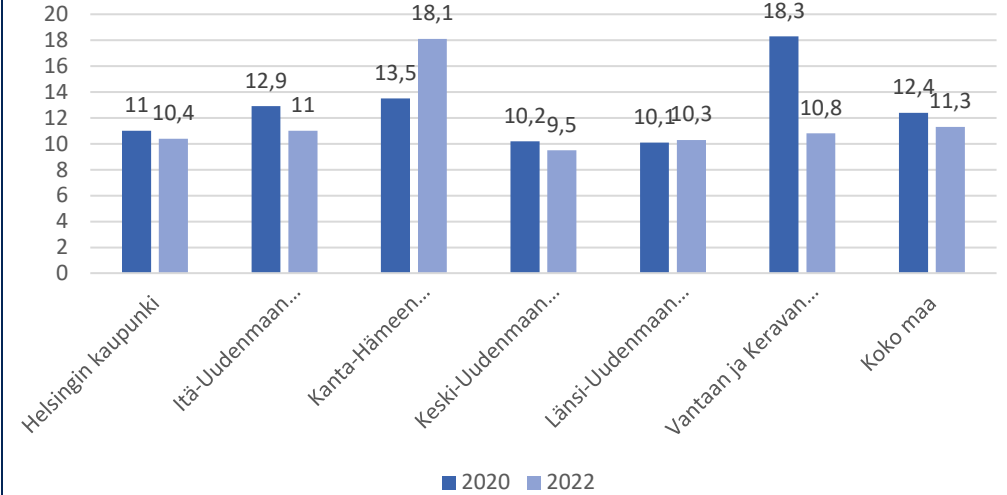

KEU
Keski-Uudenmaa

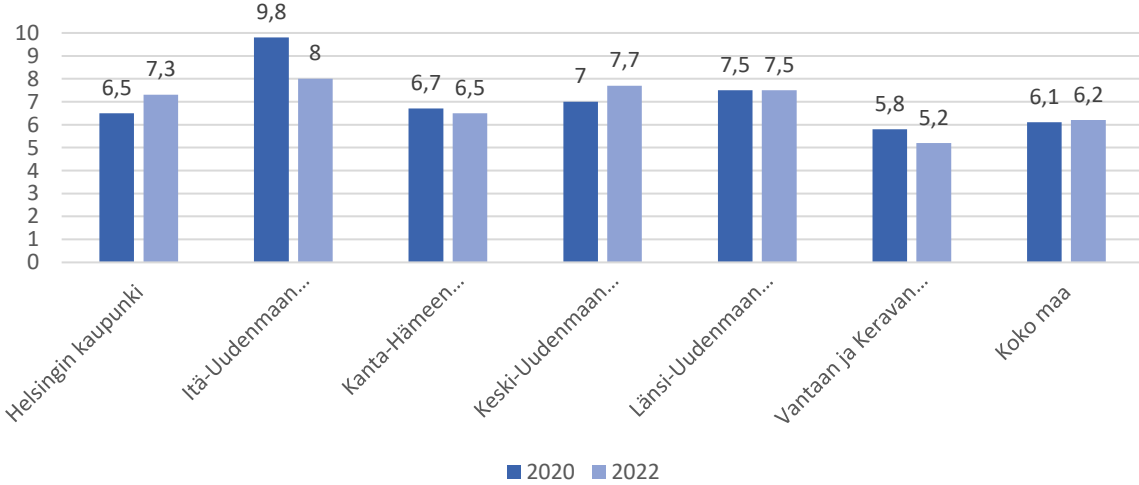
Päivittäin tupakoivien osuus (%)

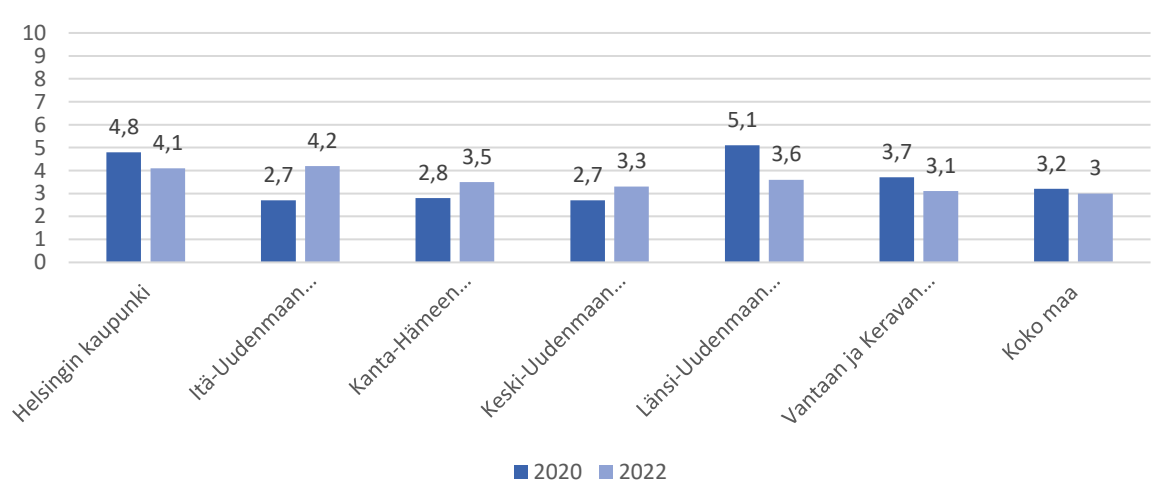
Päivittäin tupakoivien osuus (%), 20 - 64-vuotiaat

Päivittäin tupakoivien osuus (%), 65 vuotta täyttäneet

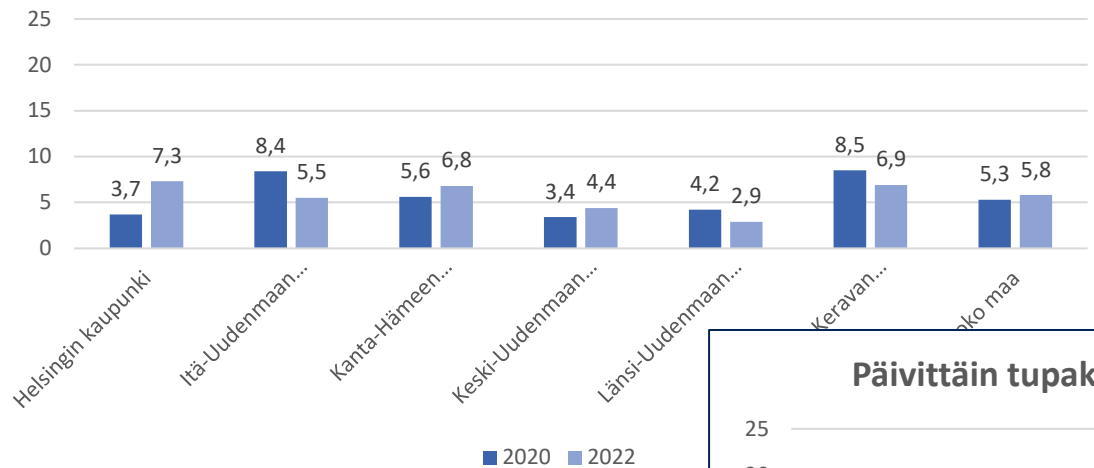

Päivittäin tupakoivien osuus (%), 75 vuotta täyttäneet

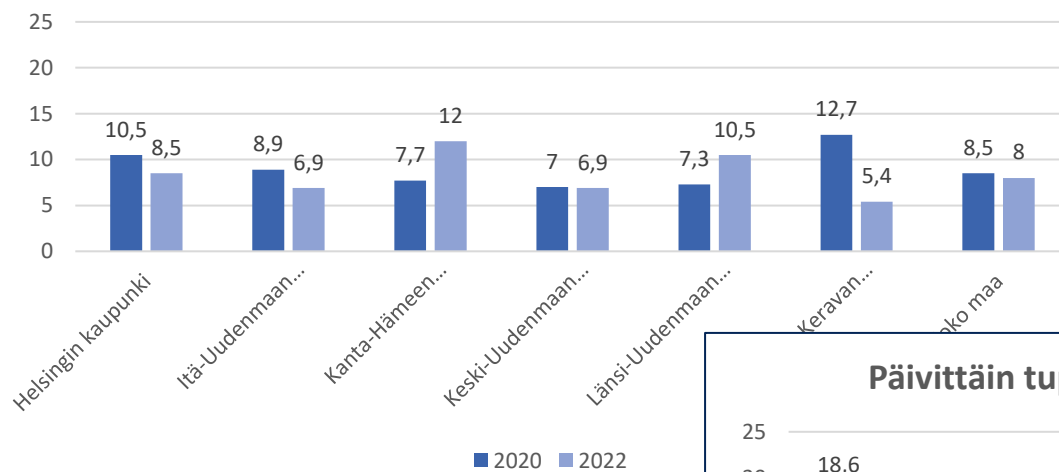

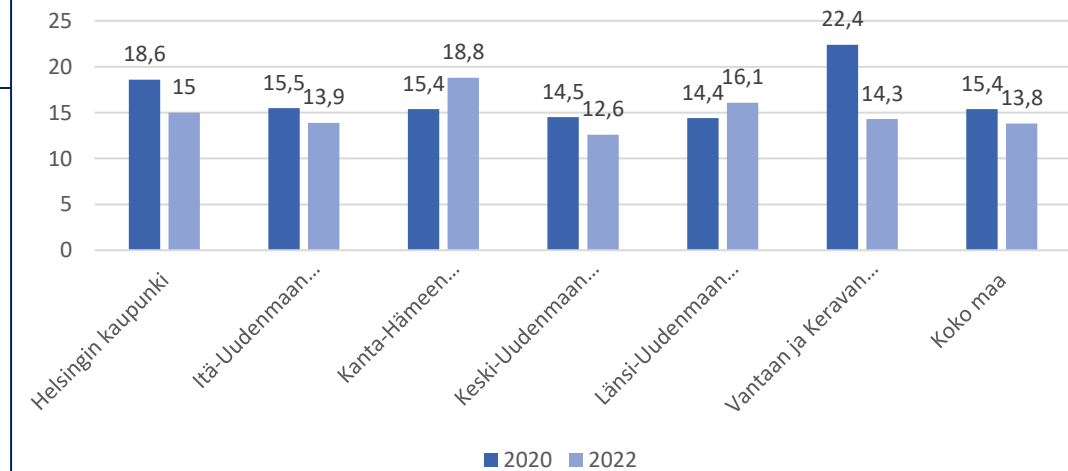
Päivittäin tupakoivien osuus (%), korkea koulutus

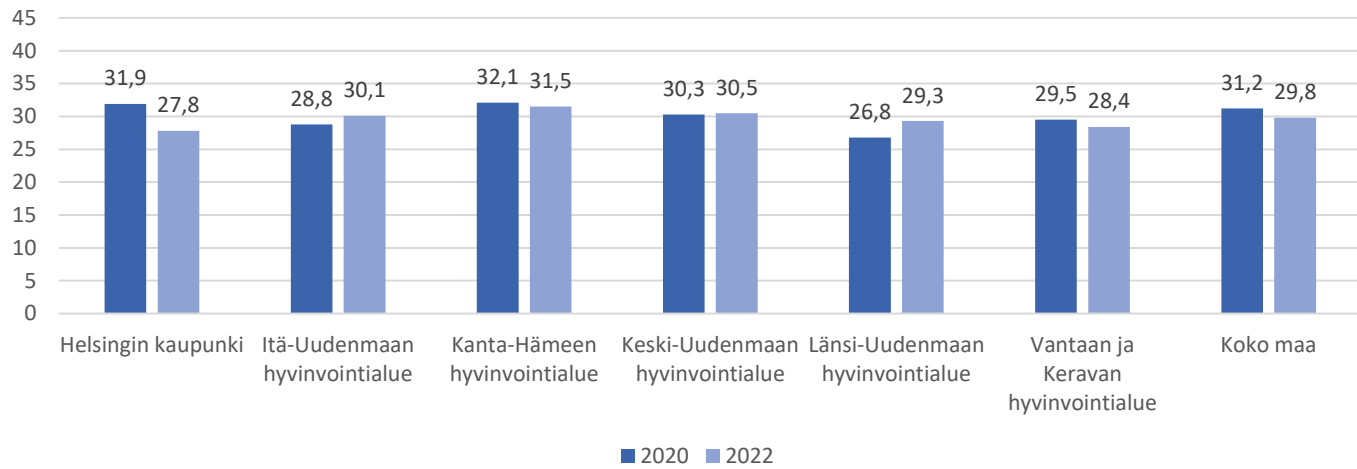
Päivittäin tupakoivien osuus (%), keskitason koulutus

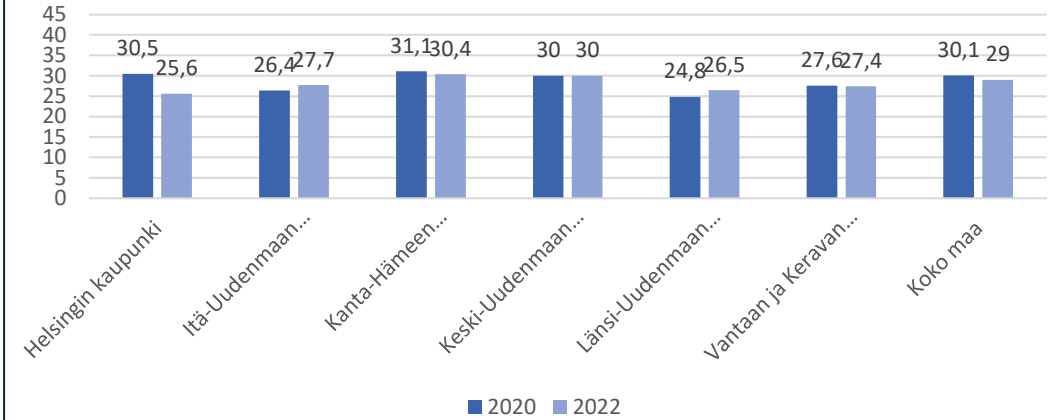
Päivittäin tupakoivien osuus (%), matala koulutus

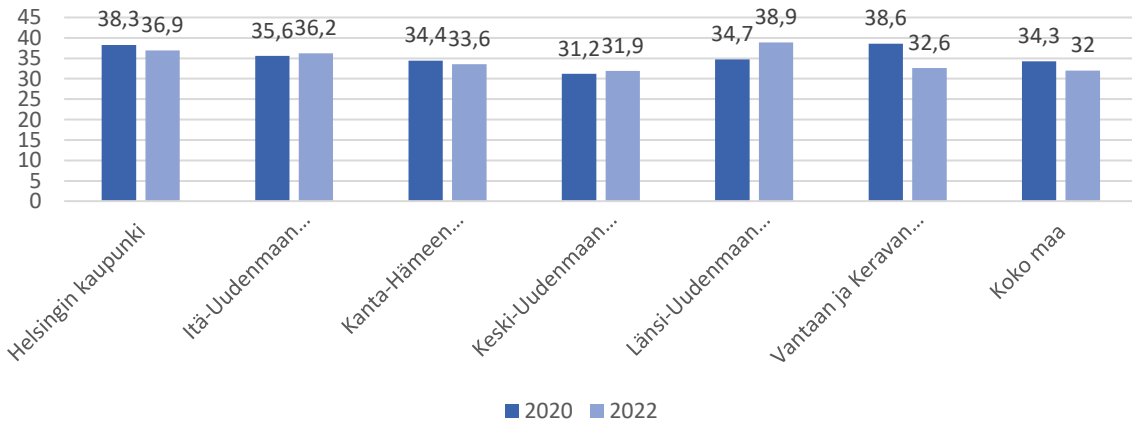
Alkoholia liikaa käyttävien osuus (AUDIT-C) (%)

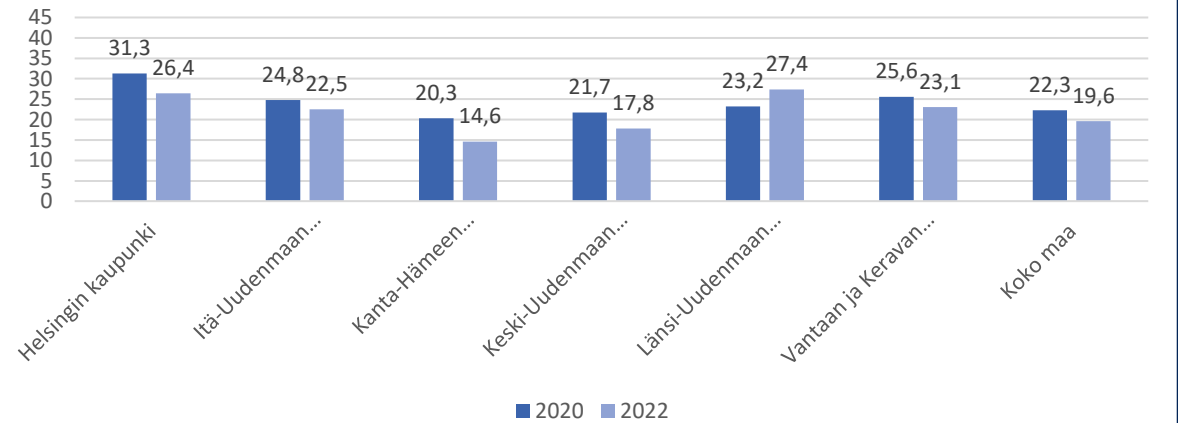
Alkoholia liikaa käyttävien osuus (AUDIT-C) (%), 20 - 64-vuotiaat

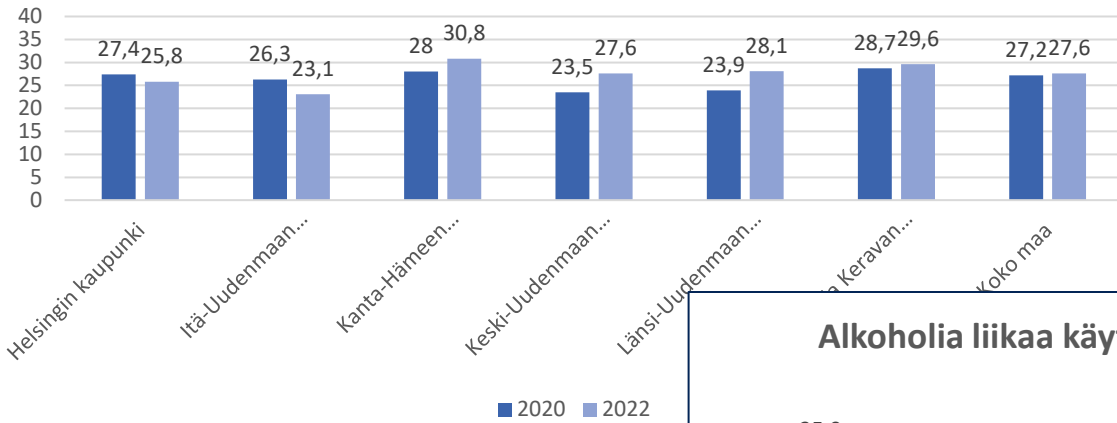
Alkoholia liikaa käyttävien osuus (AUDIT-C) (%), 65 vuotta täyttäneet

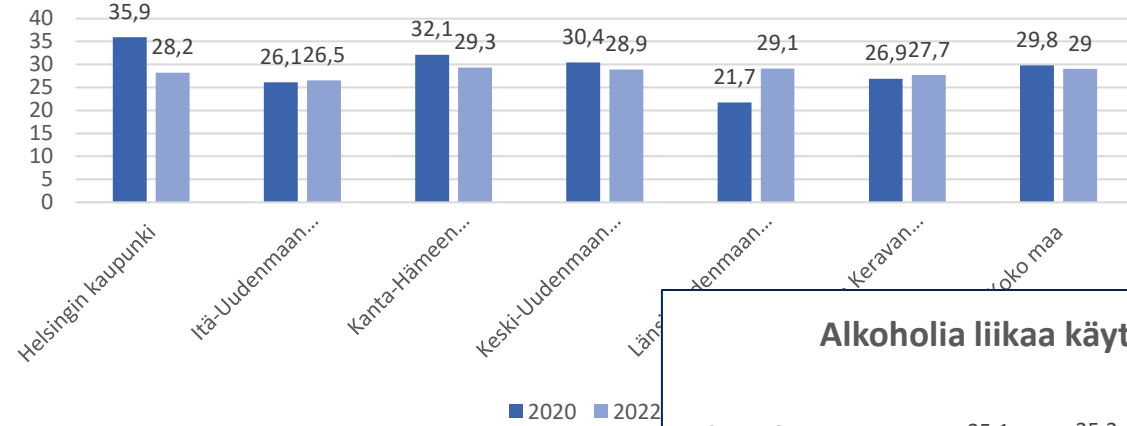
Alkoholia liikaa käyttävien osuus (AUDIT-C) (%), 75 vuotta täyttäneet

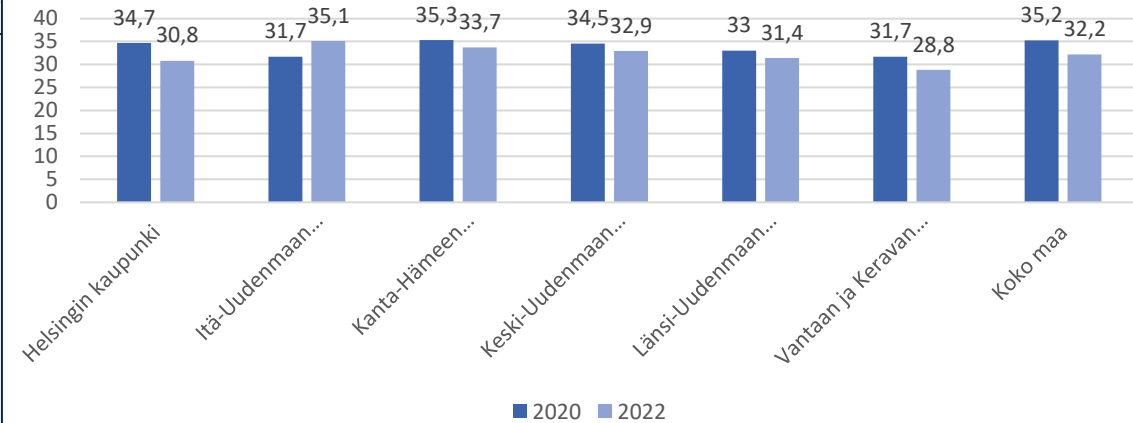
Alkoholia liikaa käyttävien osuus (AUDIT-C) (%), korkea koulutus

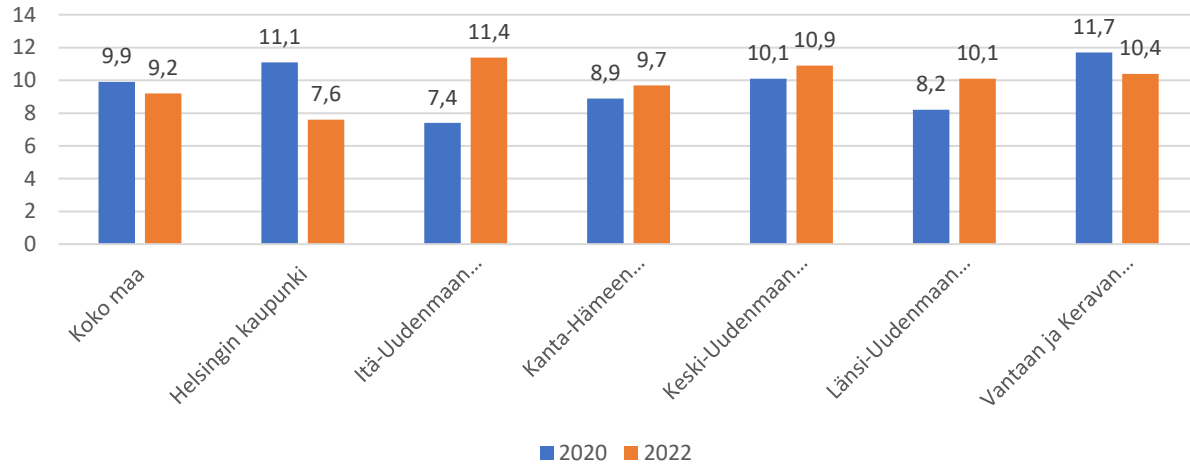
Alkoholia liikaa käyttävien osuus (AUDIT-C) (%), keskitason koulutus

Alkoholia liikaa käyttävien osuus (AUDIT-C) (%), matala koulutus

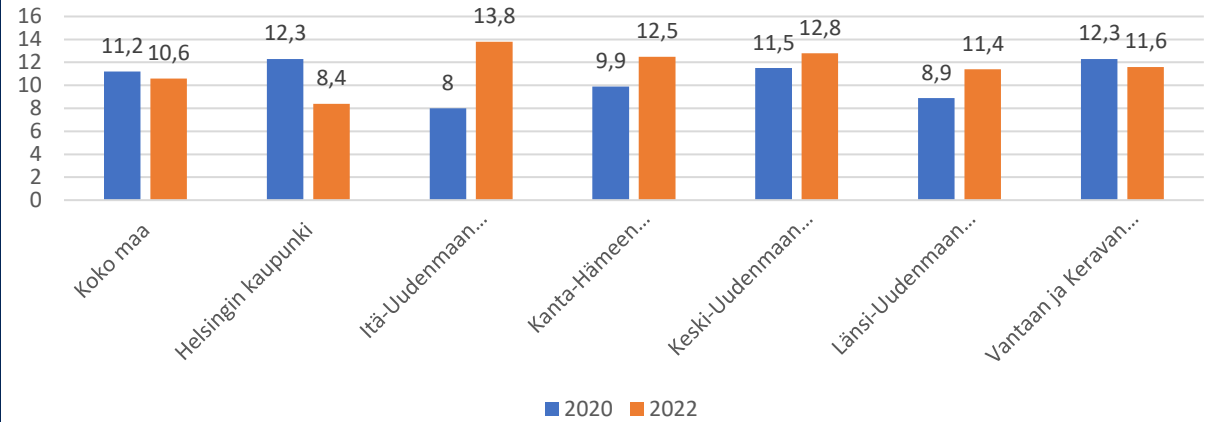

Alkoholia humalahakuisesti käyttävien osuus (AUDIT-1k) (%)

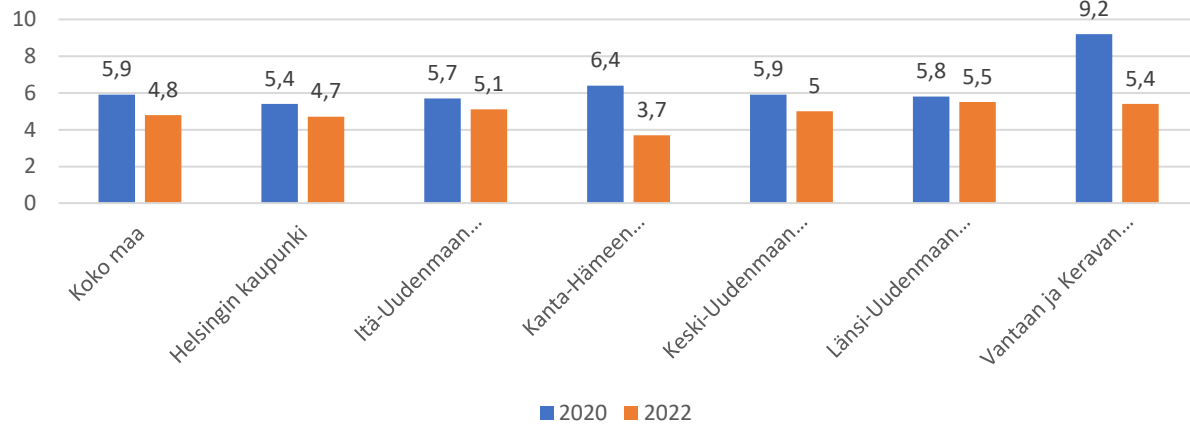

Alkoholia humalahakuisesti käyttävien osuus (AUDIT-1k) (%), 20

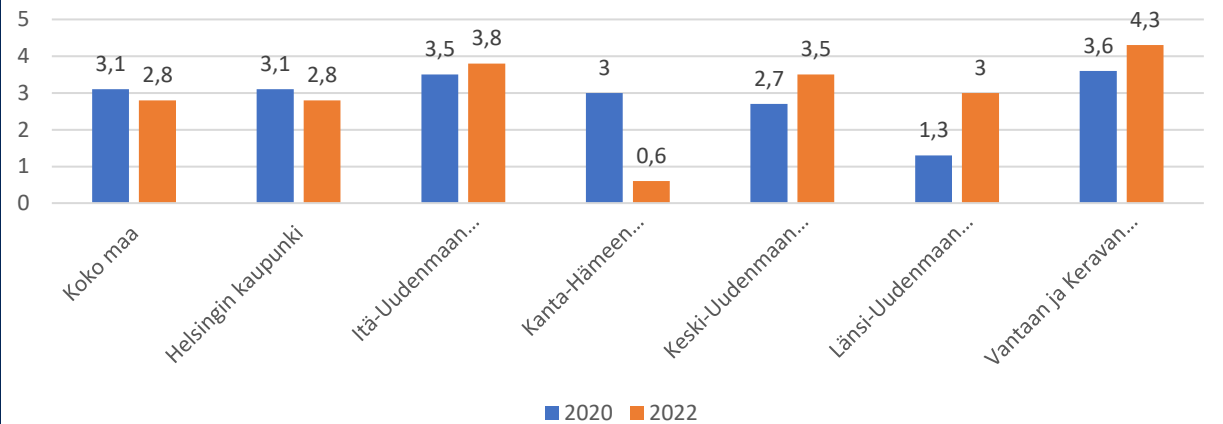
- 64-vuotiaat

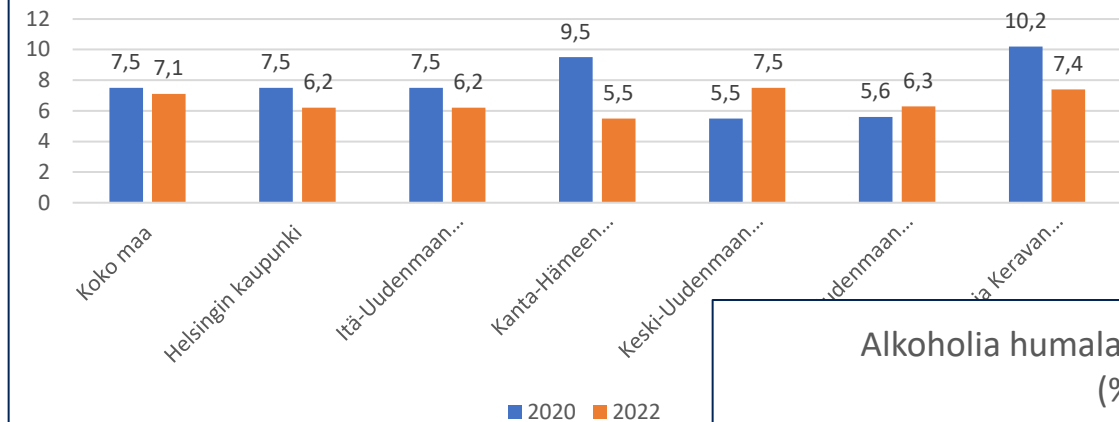
Alkoholia humalahakuisesti käyttävien osuus (AUDIT-1k) (%), 65 vuotta täyttäneet

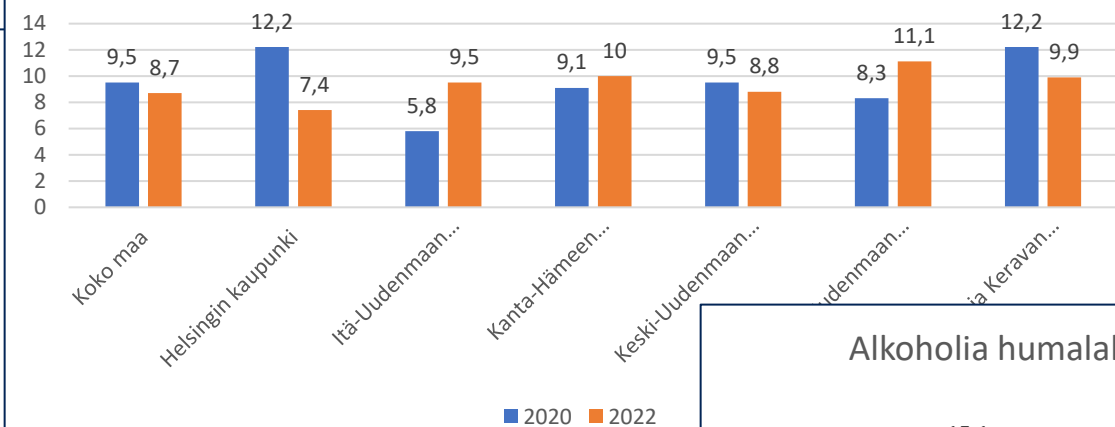
Alkoholia humalahakuisesti käyttävien osuus (AUDIT-1k) (%), 75 vuotta täyttäneet

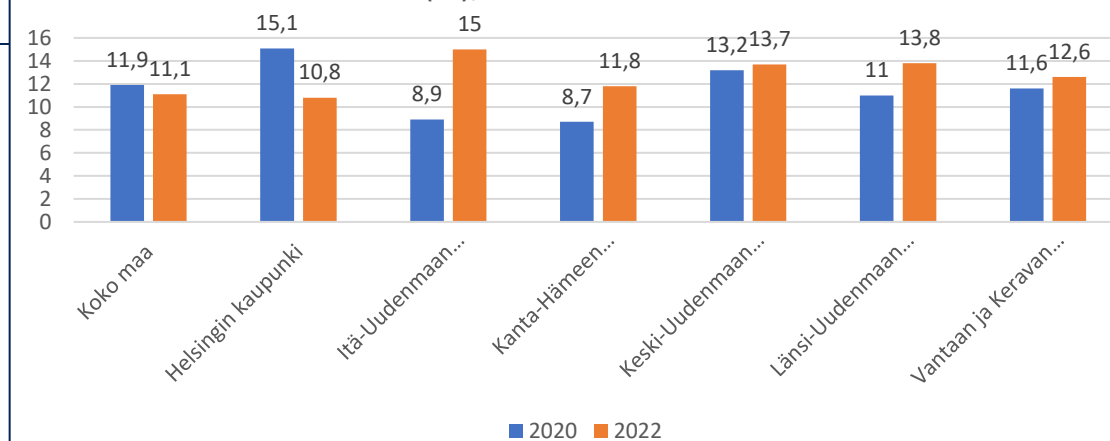
Alkoholia humalahakuisesti käyttävien osuus (AUDIT-1k)
(%), **korkea koulutus**

Alkoholia humalahakuisesti käyttävien osuus (AUDIT-1k)
(%), **keskitason koulutus**

Alkoholia humalahakuisesti käyttävien osuus (AUDIT-1k)
(%), **matala koulutus**

Liite 12. Alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma v. 2022-2025

Toteuma v. 2023

Lasten ja nuorten hyvinvointi-suunnitelman tavoitteet	Toimenpiteet: Keusote	Yhteyshenkilö / Keusote	Mittariehdotukset	Toteuma v. 2023
Varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, perhekeskuspalvelujen (sis. neuvolapalvelut) ja lastensuojelun toimivan yhteistyön kehittäminen	Varhaiskasvatuksen ja neuvolan yhteistyömallien kehittäminen, KUMMI-toiminta	<ul style="list-style-type: none"> Saija Numari, koordinoiva esimies 	Kokoontumisten määrä (varhaiskasvatus ja kummiterveydenhoitajat). Yhteisöllisessä hyvinvointityössä käsiteltyjen teemojen/ilmiöiden lukumäärä.	<ul style="list-style-type: none"> Kummiterveydenhoitaja on neuvolan edustajana kohtaamispaikkaverkoston kuntakohtaisissa tapaamisissa. Tapaamiset toteutuneet vaihtelevasti eri kuntien alueilla. Syksyllä-23 Keusoten alueella ollut 12 jalkautumista. Teemat nousseet pääsääntöisesti asiakkaiden toiveiden mukaisesti, ei systemaattista teemaa.
	Varhaiskasvatuksessa käytettävien lapsen kasvua ja kehitystä tukevien menetelmien käytön edistäminen osana hyvinvointialueen perhekeskuksen kehittämistä.	<ul style="list-style-type: none"> Minna Kairesalo, perhekeskuspalvelujen päällikkö 	Keusoten ja varhaiskasvatuksen kanssa yhteistyössä on tehty kysely kunnille tiedossa on alueellisesti yhteiset ja kuntakohtaiset menetelmät lapsen varhaisen tuen tarjoamiseksi.	<ul style="list-style-type: none"> Kuntien varhaiskasvatukselle on osoitettu kesäkuussa 2023 perhekeskuspalveluista kysely koskien siellä käytössä olevia mielenterveyttä tukevia menetelmiä. Vastauksia tuli vain muutamia. Kuntien varhaiskasvatuksille suositellaan otettavaksi käyttöön Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) varhaiskasvatukseen suunnattuja aiheeseen sovellettavia menetelmiä. (Yksi yhteinen kunnat peittävä menetelmä).
	Yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittäminen yhdessä kuntien kanssa.	<ul style="list-style-type: none"> Riina Kontro, koordinoiva esimies 	Yhtenevät näkemykset, tavoitteet ja toimintatavat yhteisöllisen opiskeluhuollon toteuttamiseen on muodostettu yhdessä kuntien ja Keusoten kanssa ja ne on kirjattu yhteiseksi työtä ohjaavaksi suunnitelmaksi.	<ul style="list-style-type: none"> Opiskeluhuollon alueellinen yhteistyöryhmä on kirjannut tämän alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman toimenpiteisiin. Aloitus siirretty vuodelle 2024.
	Keusoten mukanaolo SitKo – hankkeessa. Puuttumisen mallin laadinta koulua käymättömyyteen ja koulupudokkuuteen paikallisia toteutuksia hyödyntämällä	<ul style="list-style-type: none"> Jaakko Rytö, lapsiperheiden asiakasohjauksen esimies Riina Kontro, koordinoiva esimies 	SitKo –hankkeen mittarit	<ul style="list-style-type: none"> Sitko-hanke päättyi v.2023. Sitko-hankkeen myötä kouluihin on tullut kouluvalmentajat viiteen kuntaan. Opiskeluhuollon yhteistyö kouluvalmentajien kanssa. Kunnat ovat luoneet poissaoloihin puuttumisen mallin, poissaolon portaat. Yhteistyö opiskeluhuollon kanssa kirjattu portaisiin. Portaisissa ohjeistettu yhteydenotto/lastensuojeluilmoitus. Poissaolonportaiden esittely perhesosiaalityössä, asiakasohjausyksikössä, palvelutarpeenarvointitiimissä ja opiskeluhuollossa Poissaolosten systemaattisen seuranta suunniteltu koulu-kunta-alue -tasolle Messii -jalkautuvan konsultaation toimintamallin aloittaminen Sitko-hankkeen aikana: Tuusulassa Keusoten ja kunnan välinen pilotti: Konsultointi-jalkautuva konsultaatio- intensiivinen tuki (kotoa kouluun) ja altistaminen kouluun Poissaolomallin käyttöönottokoulutus ja Messii-mallin esittely koordinaattorin ja asiakasohjauksen yhteistyössä Huolen subjektiivisuus, konsultointi, Messii-malli ja ilmoitus/yhteydenotto ohjeistus kaikkiin kuntiin ja tallenne Edelleen jalkautettu Asiakasohjauksen videoita

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteet	Toimenpiteet: Keusote	Yhteyshenkilö / Keusote	Mittariehdotukset	Toteuma 2023
Varhaisen tuen ja mielenterveys-työn hoitopalveluketjujen rakentaminen	Rakennetaan seuraavat hoitopalveluketjut a) Vanhemman psyykinen hyvinvointi ja vuorovaikutuksen tuki b) Keskenmeno c) Varhainen vanhemman päihderiippuvuuden tunnistaminen ja puuttuminen d) Psykologiset tutkimukset e) Nepsy-lasten hoitopalveluketju, osana Uudenmaan rakennehanketta	a) -- b) Saija Numari, koordinoiva esimies c) Kimmo Mäkelä, johtava asiantuntija d) Johanna Alajoutsijärvi/Riina Kontro e) --	<ul style="list-style-type: none"> • Hoitopalveluketjut valmiit / kuvattu ja käytössä. Seurataan hoitopalveluketjujen toimivuutta ja vaikuttavuutta. 	1 a) Ei ole voitu edistää johtuen perheneuvolan terveydenhuollon ja sosiaalihuollon prosessien keskeneräisestä eriyttämisestä v. 2023 ja hoitotakuuta tekevien terveydenhuollon ammattihenkilöiden puuttumisesta perheneuvolassa. (Sairaanhoitajat saatiin vasta loppu vuonna 23). 1 b) Valmis 1 c) Hoitopolkua ei ole olemassa 1 d) Valmis 1 e) Ei toteutunut
	Digitaalisten ratkaisujen lisääminen osana palveluita: eroneuvonta-chat, Zoturi, sähköinen yhteydenotto ja tekstiviestiasiakaspalautekysely nuorisواسemalla	<ul style="list-style-type: none"> • Perheoikeudellisen yksikön esimies (eroneuvonta-chat), • Aila Helminen, nuorisواسemapaalvelujen esimies (Zoturi, sähköinen yhteydenotto ja tekstiviestiasiakaspalaute) 	<ul style="list-style-type: none"> • Yhteydenotot, palautteet, vaikuttavuus 	<ul style="list-style-type: none"> • Eroneuvonta-chat on lakkautettu vähäisen kysynnän vuoksi • Zoturi lakkautettu, koska kunnat irtisanoutuneet 31.5.23. HVA ei pystynyt jatkamaan palvelua yksin (kustannukset) • Omakeusoten digiasioinnin valmistelu aloitettu v.2023
	ACE (Adverce childhood experience) – pilotti käynnistynyt (MIä): Lapsuudenaikaisten haitallisten kokemusten seulominen ensisynnyttäjiltä sekä kohdennettu tuki ja itsehoito-ohjelma. Myös uusperheet, jos jommankumman vanhemman 1. lapsi.	<ul style="list-style-type: none"> • Saija Numari, koordinoiva esimies 	<ul style="list-style-type: none"> • ACE –pilotti mittarit • Tehtyjen ACE-interventioiden määrä • ACE-toiminnan laajentaminen, kuntien määrä 	<ul style="list-style-type: none"> • Pilotti on syyskauden kuluessa saatu laajentumaan koko Keusoten alueelle • Tehtyjen ACE:jen määrä vuonna 2023 N=88 kpl, ensisynnyttäjiä 174.
	Nuorten päihdehoitopolun luominen (Tulevaisuuden lastensuojeluhanke)	<ul style="list-style-type: none"> • Aila Helminen, nuorisواسemapaalvelujen esimies • ja Suvi Salin, lastensuojelun päällikkö 	<ul style="list-style-type: none"> • Nuorten päihdehoitopolku kuvattu ja käytössä 	<ul style="list-style-type: none"> • Valmis • Päihdehoitopolku kuvattu ja jalkautettu
	Avoimen matalan kynnyksen kohtaamispaikkatoiminnan kehittäminen perhekeskuksen lähipalveluna. Perhekeskuksen jalkautuvat palvelut ja perhekeskuksen toimipisteet & keskitetty	<ul style="list-style-type: none"> • Mirva Illi-Lampio, projektikoordinaattori 	<ul style="list-style-type: none"> • Keusoten tarjoaman lakisääteisen ohjaus- ja neuvontakertojen määrä ja kävijämäärä. • Sotepalvelujen lakisääteistä 	Kävijämäärät kuntien yhteistyökohtaamispaikoissa v.2023: <ul style="list-style-type: none"> • N=14541/lapset • N= 9622/aikuiset Keusoten työntekijöiden käynnit yhteistyökohtaamiskohtiin: <ul style="list-style-type: none"> • Varhaisen tuen perhetyö, N=61 vierailua

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteet	Toimenpiteet: Keusote	Yhteyshenkilö / Keusote	Mittariehdotukset	Toteuma v. 2023
Vaikuttavien menetelmien käyttäminen lasten, nuorten ja lapsiperheiden tukemisessa	Ihmeelliset vuodet -ryhmätoiminnan systemaattinen käyttö perhekeskuspalveluissa ja kunnissa	<ul style="list-style-type: none"> • Tiina Taskila, asiantuntija (interventio-koordinaattori) 	<ul style="list-style-type: none"> • Kaksi ryhmää toteutetaan alueella vuosittain. Toteutuneet ryhmät ja osallistuneiden määrä. 	<p>Toteutettu 4 ryhmää vuoden aikana,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hyvinkäällä keväällä 2023, 6 perhettä/ 9 henkilöä • Nurmijärvellä keväällä 2023, 4 perhettä/ 6 henkilöä • Nurmijärvellä syksyllä 2023, 5 perhettä/ 9 henkilöä • Tuusulassa syksyllä 2023, 9 henkilöä
	Nuorten vaikuttavien psykososiaalisten menetelmien implementointi (IPC, CoolKids)	<ul style="list-style-type: none"> • Tiina Taskila, asiantuntija (interventio-koordinaattori) 	<ul style="list-style-type: none"> • Alueelle koulutettujen määrä, menetelmäohjaajien määrä ja interventioon osallistuneiden määrä (=menetelmien saatavuus alueellisesti). 	<ul style="list-style-type: none"> • Perhekeskuspalveluissa ei ole yhtään koulutettua IPC tai CoolKids menetelmäohjaajaa. • Tehtyjen interventioiden määrää ei ole vuodelta 2023. Tilastointi muuttui vuoden 2023 alussa ja tapahtuu koulutuspäiväkirjojen kautta. • CoolKids: noin 42 interventiota • IPC noin 52 interventiota (luvut arvioita)
	Neuropsykiatrisen valmennuksen toimintamallin toteuttaminen alueellisesti yhtenäisesti.	<ul style="list-style-type: none"> • Juha Särkkä, perhetyön esimies 	<ul style="list-style-type: none"> • Perhekeskuspalveluissa on käytössä alueellisesti yhtenäinen toimintamalli neuropsykiatrisen valmennuksen käyttämiseen. Valmennuksen piirissä olleiden asiakkaiden määrä kunnittain. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sosiaalihuoltolain mukaisen perheohjauksen tuotekuvauksen mukaista neuropsykiatrisen valmennuksen (nepsy) ohjausjaksoa on ollut tarjolla kaikkiin Keusoten kuntiin 2023 • Jaksoja on tilattu perheneuvolan, perhesosiaalityön ja nuorisoaseman tilauksesta. Perhesosiaalityön ja perheneuvolan asiakkaat myös sosiaalihuoltolain mukaisessa asiakkuudessa

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteet	Toimenpiteet: Keusote	Yhteyshenkilö / Keusote	Mittariehdotukset	Toteuma v. 2023
Lasten ja nuorten liikkuminen lisääntyy vähän liikkuvien ja liikkumattomien parissa	Neuvokas perhe -mallin mukaisen toiminnan toteuttaminen	<ul style="list-style-type: none"> Saija Numari, koordinoiva esimies 	<ul style="list-style-type: none"> Neuvontamateriaali on käytössä alueellisesti yhteneväisesti osana terveystarkastusohjelmaa (kyllä/ei) 	Kyllä, malli on käytössä.
	Keusote mukana alueellisen liikkumis- ja elintapaneuvonnan kehittämisessä	Katri Patronen erityisasiantuntija HYTEAS	<ul style="list-style-type: none"> Liikkumis- ja elintapaneuvonnan prosessi kuvattu ja eri toimijoiden käytössä Tehdyt lähetteet 	<p>Hyvinvointialueen elintapaohjauksen toimintamallin kuvaaminen on aloitettu.</p> <p>Urheilukellot nuorten arjessa jaksamisen tukena - toimintamalli aloitettiin alueen kuntien liikkumis- ja elintapaohjausten sekä kahden Keusoten nuorten lastensuojeluyksikön kanssa.</p>

Liite 13. Keski-Uudenmaan alueellinen opiskeluhoito-suunnitelma v. 2023-2025

Toteuma v. 2023

Liite 4 A Alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman tavoite 1: Luodaan opiskeluhoitoa tukevat alueelliset yhteistoimintarakenteet

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue Toimenpiteet	Keski-Uudenmaan hyvinvointialue Mittarit	Toimeenpanotaso 2023	Opetuksen tai koulutuksen järjestäjät Toimenpiteet	Opetuksen tai koulutuksen järjestäjät Mittarit
Alueella tunnistetaan ja on kirjattu erilaiset opiskeluhoitoa tukevat yhteistoimintarakenteet.	Opiskeluhoitoa tukevat rakenteet on kuvattu: kyllä/ei	Alueellista opiskeluhoitosuunnitelmaa tukien sivistysjohtajien ja Keusoten yhteistyöfoorumilla on tarkennettu opiskeluhoillon laajennettujen ohjausryhmien, ohjausryhmien sekä opiskeluhoitoa tukevien lasten, nuorten ja perheiden palvelujen johtoryhmien rakenteita. Lisäksi on lähdetty kokoamaan lainsäädännöstä ja alueellisista käytännöistä nousevia rakenteita samaan dokumenttiin. Työ jatkuu vuonna 2024.	Alueella tunnistetaan ja on kirjattu erilaiset opiskeluhoitoa tukevat opetuksen- ja koulutuksenjärjestäjäkohtaiset rakenteet. Alueellisen yhteistyöryhmän sekä alatyöryhmien toimintaperiaatteet ovat selkeät: puheenjohtaja- ja sihteerivalinnat, asioiden tuonti esityslistalle, yhteistyöryhmän käsittelemät asiat ja niiden vuosikello on selkiytetty. Alueella on kirjattu käytänteet opetuksen ja koulutuksen järjestäjien ja hyvinvointialueen välisistä tiedottamiskäytänteistä.	Kokousten lukumäärät, osallistujat ja osallistumisprosentit opiskeluhoillon ohjausryhmissä. Toimintaperiaatteet on kuvattu: kyllä/ei Laadittu tiedotussuunnitelma kyllä/ei
Asiakastyötä tukevan verkostoyhteistyön toimintatavat ovat selkeät ja kaikkien työntekijöiden tiedossa: Huolehditaan, että verkostoyhteistyön kuvaus ja prosessi ovat opiskeluhoillon ja tarvittavien yhteistyötahojen tiedossa	Asiakastyötä tukevan verkostoyhteistyön kuvaus ja prosessi on päivitetty hyvinvointialueella ja käyty läpi tarvittavissa ammattiryhmissä: kyllä/ei	Ei ole vielä aloitettu.		
Kartoitetaan alueellisia toimintakäytänteitä ja huomioidaan toimivat käytänteet	Kartoitettu opiskeluhoillon toimijoiden osallisuudet erilaisissa asiantuntijaryhmissä/työryhmissä: kyllä/ei	Opiskeluhoillon kuraattoripalveluissa on kartoitettu yhdyspinnoilla olevia ryhmiä, joihin opiskeluhoillon työntekijät osallistuvat. Työ jatkuu muiden ammattiryhmien osalta vuonna 2024.	Toisen asteen toimijat tiivistävät yhteistyötään: alatyöryhmässä jaetaan hyviä käytänteitä, työryhmät toteuttavat yhteiskehittämistä; koulutuksen järjestäjät esittelevät vuorollaan toimintaansa/kehittämistyötään alatyöryhmän live-/etäkokouksissa.	Hyvien käytänteiden lukumäärä Toteutuneiden esittelyjen määrä Kokousten määrä live/etä/hybrid

Liite 4 B Alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman tavoite 2: Kehitetään hyvinvointialueella tasalaatuista yksilökohtaista ja yhteisöllistä opiskeluhoitoa

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue Toimenpiteet	Keski-Uudenmaan hyvinvointialue Mittarit	Toimeenpano taso 2023	Opetuksen tai koulutuksen järjestäjät Toimenpiteet	Opetuksen tai koulutuksen järjestäjät Mittarit
Yhtenevät näkemykset, tavoitteet ja toimintatavat yhteisöllisen opiskeluhoitoa toteuttamiseen on muodostettu opetuksen ja koulutuksen järjestäjien kanssa ja ne on kirjattu yhteiseksi työtä ohjaavaksi suunnitelmaksi.	Laadittu yhteisöllisen opiskeluhoitoa laatukäsikirja yhteistyössä opetuksen ja koulutuksen järjestäjien kanssa; Laadittu tiivistelmä koulu-yhteisön terveellisuuden ja turvallisuuden tarkastuksesta	Valmisteltu lakikooste yhteisöllisestä opiskeluhoitosta vuonna 2024 perustettavan valmisteluyöryhmän tueksi. Tarkastuksia koskeva tiivistelmä vuonna 2024.	Opetuksen ja koulutuksen järjestäjillä on suunnitelma seurata ja ohjata hyvinvointityötä yksiköissä. Opetuksen ja koulutuksen järjestäjät laativat laatukäsikirjan yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa ja perehdyttävät henkilöstön.	Suunnitelma on laadittu: kyllä/ei Perehdytetty koulun henkilöstö laatukäsikirjaan kyllä/ei
Tehostetaan kouluikäisille opiskelijoiden annettavaa tukea: koulutetaan toimijat poissaoloprosessiin ja juurisyiden kartoittamiseen; laaditaan työkulkukuvaus prosessista ja opiskeluhoitoa toimijoiden rooleista	Oh-toimijat on koulutettu opetuksen järjestäjän poissaoloprosessiin: kyllä/ei; Oh-toimijat on koulutettu kyselylomakkeiden käyttöön juurisyiden kartoittamiseksi: kyllä/ei; Työkulkukuvaus prosessista ja rooleista on kuvattu: kyllä/ei	Opiskeluhoitoa psykologit ja kuraattorit on koulutettu poissaoloprosessiin ja poissaolojen juurisyiden kartoittamiseen Sitko-hankekoordinaattorin toimesta. Työkulkukuvaus vuonna 2024.	Opetuksen järjestäjällä on käytössä toimenpiteet poissaolotilanteissa - malli Opetuksen järjestäjä huolehtii opiskeluhoitoa toimijoiden perehdyttämisestä malliin Poissaolotiedot toimitetaan hyvinvointi-alueen käyttöön (helmikuu ja kesäkuu)	Opetuksenjärjestäjä tilastoi luvattomia poissaoloja Jokaisessa opetuksenjärjestäjällä toteutuu perehdytystilaisuus: kyllä/ei THL: Luvattomia poissaoloja vähintään viikoittain, % ->vähenee
Tarjotaan opiskelijoille tutkimusperusteista, vaikuttavaa tukea mielenterveysoireissa: tarjotaan ohjattuja omahoitoja, otetaan käyttöön interventionavigaattori, otetaan käyttöön ahdistuksen hoidon interventio	Opiskeluhoitoa kuraattorit ja psykologit, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon työntekijät on koulutettu 100 % ohjatun omahoidon käyttöönottoon; Interventionavigaattorit lapsille ja nuorille otettu käyttöön, kyllä/ei; Uusi ahdistuksen hoidon lyhyt interventiomenetelmä otettu käyttöön. Koulutettujen määrät toimintasuunnitelman toimintakaudella on >50 % opiskeluhoitoa kuraattoreista	Ohjatun omahoidon koulutusaste 57% opiskeluhoitoa psykologi- ja kuraattoripalveluissa vuonna 2023. Koulutukset jatkuvat. Interventionavigaattorin käyttöönotto viivästyi HUS:n toimesta v. 2023. Koulutukset siirtyivät vuodelle 2024. Ali-interventiokoulutukset (Ahdistuksen lyhytinterventiokoulutukset) ja käyttöönotto aloitettu		
Laaditaan perehdytyksen käsikirjat oh-toimijoille: Kirjaamisen käsikirjat kolmelle ammattiryhmälle; perehdytysohjelmat kolmelle ammattiryhmälle	Perehdytyksen kuusi käsikirjaa on laadittu: kyllä/ei	Kirjaamisen käsikirjojen valmistelu aloitettu kaikissa kolmessa ammattiryhmässä.	Sovitaan opiskeluhoitoa toimijoiden perehdytystä koskevasta vastuunjaosta hyvinvointialueen kanssa.	Laadittu perehdytysuunnitelma kyllä/ei
Alueella laaditaan suunnitelma opiskeluhoitoa palvelujen henkilöstövajeeseen vastaamisesta sekä toimenpiteet tilanteisiin, joissa yksiköitä	Konsultaattiorakenne ja ohje luotu, kyllä/ei	Opiskeluhoitoa psykologipalveluissa laadittu suunnitelma vajetilanteisiin: lähetekäytäntö psykologin tutkimuksen tarpeen arvioon sekä konsultaatio ohjeistus		

Liite 4C Alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman tavoite 3: Edistetään oppilaiden, opiskelijoiden ja huoltajien osallisuutta

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue Toimenpiteet	Keski-Uudenmaan hyvinvointialue Mittarit	Toimeenpanotaso 2023	Opetuksen tai koulutuksen järjestäjät Toimenpiteet	Opetuksen tai koulutuksen järjestäjät Mittarit
Selvitetään hyvinvointialueella 8. luokan oppilaiden kokemuksia terveystarkastuksesta Laaditaan terveydenhoitajille ohje ryhmäterveystarkastuksista	Tehty kysely 8-luokkalaisille: kyllä/ei - THL: kokemus laadukkaasta terveystarkastuksesta: - Ajankäyttö - Sisältö, keskusteltiin "oikeista/tärkeistä" asioista? - Kokemus kuulluksi tulemisesta "minua ymmärrettiin" Laadittu terveydenhoitajille ohje ryhmäterveystarkastuksista, kyllä/ei	Ei vielä aloitettu. Ohje on laadittu ja käytössä.	Ammatillisen koulutuksen järjestäjä informoi uusia opiskelijoita vaikutusmahdollisuuksista.	Hyvät vaikutusmahdollisuudet koulussa % Ei koe olevansa tärkeä osa koulu- eikä luokkayhteisöä %
Lisätään kuraattoreiden ja psykologien osaamista osallistavasta asiakaskirjaamisesta.	Kuraattori- ja psykologipalvelujen kirjaamisen käsikirjoissa on ohjeistus osallistavasta asiakaskirjaamisesta.	Ei vielä aloitettu.	Yhteisölliseen opiskeluhoollon suunnitteluun osallistuu oppilas- ja huoltajaedustus	Kuvattu käytäntö oppilas- ja huoltajaedustuksesta kyllä/ei
Lisätään opiskeluhoollon toimijoiden osaamista asiakkaan osallisuudesta ja sen huomioimisesta monialaisissa asiakasneuvotteluissa (Esimerkiksi monialaisten palaverikäytäntöjen kuvaamista, roolitus, osallistavat työskentelytavat)	Terveydenhoitajien, kuraattoreiden ja psykologien kesken on käyty tiimeittäin tai kunnittain keskustelut: 1) Asiakkaan osallisuus/Horrellin portaat 2) Eettiset periaatteet 3) Ideoita monialaiseen asiakasneuvotteluun. Esite on kaikkien terveydenhoitajien, kuraattoreiden ja psykologien tiedossa.	Psykologi- ja kuraattoripalveluissa laadittiin työn eettiset ohjeet. Lisäksi kaikkien ammattiryhmien työtä tukevat uudet Keusoten eettiset ohjeet. 1) Aloitettu, kesken. 2) Valmis 3) Ei vielä aloitettu.		

Liite 14. Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen neuvolasuunnitelma v. 2023-2025

Toteuma v. 2023

Perhekeskuksen tehtävä	Suunnitelmakauden tavoite	Kehittämistoimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso	Kehittämisen tietoperusta	Vastuu	Toimeenpanotaso 2023
Hyvinvointialueen strateginen tavoite: Olemme arvostettu kumppani						
Edistää ja seuraa lapsen ja perheen terveyttä ja hyvinvointia mukaan lukien lapsen kasvua	Yhteisöllisen hyvinvointityön vahvistaminen ammattilaisten kesken ja ilmiöiden varhainen tunnistaminen, varhainen tuki sekä neuvonta ja ohjaus	Varhaiskasvatuksen ja neuvolan yhteistyömallien kehittäminen, KUMMI-toiminta Kummien jalkautuminen perhekeskuksen kohtaamispaikkoihin	Yhteisöllisessä hyvinvointityössä käsiteltyjen teemojen/ilmioiden lukumäärä ja niihin kohdistettujen toimenpiteiden määrä vähintään 2 Kummit jalkautuneet koko Keusoten alueelle kunkin kunnan nimeämään yhteistyökohtaamispaikkaan jalkautumisten vähintään 2 kertaa/lukukaudessa	Lapsistrategia Kansallinen perhekeskustoimintamalli (kohtaamispaikka-toiminta)	Koordinoiva esimies	Toteutunut Teemat/ilmiöt siirtyneet kohtaamispaikkoihin Mäntsälässä, Pornaisissa ja Järvenpäässä jalkautumisia ollut vähintään 2 kertaa/lukukausi. Tuusulassa, Hyvinkäällä ja Nurmijärvellä jalkautumisia on ollut vähemmän kuin 2 kertaa/lukukausi

Perhekeskuksen tehtävä	Suunnitelmakauden tavoite	Kehittämistoimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso	Kehittämisen tietoperusta	Vastuu	Toimeenpano-taso 2023
Hyvinvointialueen strateginen tavoite: Meille jokainen on tärkeä: parannamme asukkaidemme hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta monimuotoisessa yhteistyössä						
Tukee vanhemmuudessa	Seulotaan ja määriteltyjen kriteerien pohjalta löydetään ACE-riskiryhmiin kuuluvat vanhemmat ja heille tarjotaan kohdennetut ja yhteensovitettut palvelut	ACE-lapsuusiän haitallisten kokemusten seulontatyömallin vakioiminen ja haitallisten kokemusten käsittely	Toimintamallissa mukana olevat koko Keusote 100 % Tavoite tarjota 100 % kaikille ensisynnyttäjille ja/tai uusperheille, jotka odottavat ensimmäistä yhteistä lasta	Väkivallaton lapsuus – toimenpidesuunnitelma 2020–2025 Perhekeskuksen riskiryhmien etsiminen ja löytäminen	Koordinoiva esimies	Toimintamalli on käytössä Keusotessa 100 % Mallia ei ole pystytty täysimääräisesti toteuttamaan koko vuotta 2023 henkilöstö vaihdosten vuoksi
Perhekeskuksen tehtävä	Suunnitelmakauden tavoite	Kehittämistoimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso	Kehittämisen tietoperusta	Vastuu	Toimeenpano-taso 2023
Hyvinvointialueen strateginen tavoite: Uudistumme vaikuttavasti, ekologisesti ja taloudellisesti kestävästi						
Edistää ja seuraa lapsen ja perheen terveyttä ja hyvinvointia mukaan lukien lapsen kasvua	Neuvolaterveydenhuoltoon kehitetään tukemaan perheitä ja vanhemmuutta huomioiden vahvemmin lapsen etu ja perheiden yksilölliset tarpeet	Neuvolan asiakkaiden ryhmittely terveydenhoitajien työn kohdentamiseksi terveystarkastuksissa ja erityistä tukea tarvitsevien tarvittavien lisäkäyntien osalta	Asiakkaiden ryhmittely käytössä työn suunnittelussa 100 % Enemmän apua tarvitsevat saavat enemmän terveydenhoitajan aikaa. Kaikista käynneistä > 25–30 % kohdistuu erityistä tukea tarvitseville	Keusoten asiakkuuksien johtamisen malli Perhekeskuksen riskiryhmien etsiminen ja löytäminen	Koordinoiva esimies	Segmentointimalli on valmis. Ei ole vielä esitelty terveydenhoitajille.
Tarjoaa varhaista tukea, hoitoa ja kuntoutusta	Huomioidaan palvelussa erityisen tuen tarpeessa olevat asiakkaat					

Perhekeskuksen tehtävä	Suunnitelmakauden tavoite	Kehittämistoimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso	Kehittämisen tietoperusta	Vastuu	Toimeenpano-taso 2023
Hyvinvointialueen strateginen tavoite: Meille jokainen on tärkeä						
Tarjoaa varhaista tukea, hoitoa ja kuntoutusta	Edistetään palvelutarpeisiin vastaamista kokonaisvaltaisesti huomioimalla sosiaali- ja terveyspalvelujen nivoutuminen muihin palveluihin	Vakiinnutetaan monialaisen perhekeskustiimin toimintaa osana asiakkaan sujuvaa palvelupolkua Kehitetään lastensuojelun palveluiden konsultaatioita perhekeskustiimiin	A. Kokousten lukumäärä 11 krt / vuosi B. Käsiteltyjen asiakkaiden lukumäärä/ vuosi vähintään 80 % (vuosi 22/79,2 %) C. Verkostotapaamisten lukumäärä, joissa huoltajat mukana >10 D. Muihin palveluihin ohjattujen asiakkaiden lukumäärä > 170 E. Lastensuojelun konsultaatioiden lukumäärä 1–10/ vuosi	Hallitusohjelma Lapsistrategia Kansallinen perhekeskus-toimintamalli	Lähiesihenkilö	Kohta A: toteutui. Perhekeskustiimit toteutuivat viikoittain (heinäkuuta lukuun ottamatta) Kohta B: toteutui. 100 % Käsiteltyjen asiakkaiden lukumäärä, N=391 Kohta C: ei toteutunut. Verkostotapaamisten lukumäärä, jossa huoltajat mukana <10 Kohta D: toteutui. 374 ohjausta on tehty muihin palveluihin (sis.terapia, esh ja perheneuvola) Kohta E: toteutui. 6 konsultaatiota/ vuonna 2023.
Tarjoaa varhaista tukea, hoitoa ja kuntoutusta	Infektiotautien torjunta ja rokotekattavuuden parantaminen	Rokotetiedottamisen tehostaminen ulkoisen sekä sisäisen tiedottamisen kautta	MPR (tuhka, vihuri- ja sikotauti yhdistelmärokote) – rokotekattavuus alueellisesti vähintään 97 % /vuoden tarkastelujaksolla	Hyvinvointialueiden HYTE-kertoimet Rokotusrekisteri (THL) Infektiotautien torjunta Neuko-tietokanta	Koordinoiva esimies Lähiesihenkilö	Rokotekattavuus oli v. 2022 93,2 % (koko maa 93,1 %). Vuoden 2023 tuloksia ei ole vielä saatavilla. Rokotetiedottamisesta on tulossa opinnäytetyö ja videomateriaali

Perhekeskuksen tehtävä	Suunnitelmakauden tavoite	Kehittämistoimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso	Kehittämisen tietoperusta	Vastuu	Toimeenpano-taso 2023
Hyvinvointialueen strateginen tavoite: Onnistumme yhdessä						
Edistää ja seuraa lapsen ja perheen terveyttä ja hyvinvointia mukaan lukien lapsen kasvua	<p>Turvallisuuden parantaminen ja yhteisen turvallisuuskulttuurin kehittäminen</p> <p>Vakavien vaaratilanteiden käsittely yhteistoiminnassa vakiintuu</p>	Useita ammattiryhmiä koskevien esim. lääkäri ja terveydenhoitaja, vakavien vaaratapahtumien yhteiskäsittelyn kehittäminen	<p>Yhteiskäsittelyn malli on luotu ja se on käytössä, Kyllä/ei</p> <p>Yhdessä käsiteltyjen mahdollisten vakavien vaaratapahtumien lukumäärä, 100 % kaikista vakavista vaaratapahtumista</p> <p>Mahdollisista vakavista vaaratapahtumista johdettujen kehittämistoimenpiteiden lukumäärä, 100 % kaikista vakavista vaaratapahtumista</p>	Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen laatu-, asiakas- ja potilasturvallisuus suunnitelma	Ylilääkäri Koordinoiva esimies	<p>On luotu yhteiskäsittelyn malli.</p> <p>Ei ole yhtään vakavaa vaaratapahtumaa eikä näin ollen yhtään kehittämistoimenpidettä.</p> <p>Käsitellään 100%</p>
Edistää ja seuraa lapsen ja perheen terveyttä ja hyvinvointia mukaan lukien lapsen kasvua	<p>Tehostetaan lastenneuvolan 4-vuotiaiden terveystarkastuksesta poisjäävien tuentarpeen selvittämistä</p> <p>(Tarkastuksesta poisjäänyt lapsi tarkoittaa lasta, joka ei ole käynyt 4 vuoden iässä lainkaan lastenneuvolassa terveystarkastuksessa terveydenhoitajalla tai lääkärillä)</p>	Tehostetaan terveystarkastuksesta poisjäävien tilanteen selvittämistä 4 kertaa vuodessa tapahtuvaksi	Terveystarkastuksesta poisjääneiden osuus, joiden tuentarve on selvitetty 100 % kaikista terveydenhoitajan tai lääkärin terveystarkastuskäynneistä	<p>Hyvinvointialueiden HYTE-kertoimet</p> <p>Hoitoilmoitusrekisteri</p> <p>AvoHilmo (THL)</p>	Koordinoiva esimies Lähiesihenkilö	<p>Tarkastuksista poisjääville on olemassa malli, jossa kaikkien tuen tarve selvitetään.</p> <p>Toimeenpanotaso on 100%.</p>

Perhekeskuksen tehtävä	Suunnitelmakauden tavoite	Kehittämistoimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso	Kehittämisen tietoperusta	Vastuu	Toimeenpano-taso 2023
Hyvinvointialueen strateginen tavoite: Uudistumme vaikuttavasti, ekologisesti ja taloudellisesti kestävästi						
Tukee vanhemmuudessa	Tarjotaan imetysohjausta tehostetun käynnin yhteydessä	Imetysohjauksen tarjoaminen tehostetusti käynnin yhteydessä	Imetysohjaukseen koulutettujen terveydenhoitajien lukumäärä vähintään 50 % kaikista neuvolaterveydenhoitajista	Finlapset-rekisteriseuranta	Lähiesihenkilö	Imetysohjaajakoulutukset toteutuneet.
Tarjoaa varhaista tukea, hoitoa ja kuntoutusta						Syksyllä 2023 koulutuksen saanut 28 terveydenhoitajaa (36%). Koulutukset jatkuvat keväällä vuonna 2024.
Mahdollistaa vertaistuen, vahvistaa yhteisöllisyyttä	Palvelujen saavutettavuuden kehittäminen palvelurakennetta kehitettäessä Molempien vanhempien mukaan ottaminen neuvolakäyntiin ja vertaistuen vahvistaminen	6 kk ikäisten ryhmäneuvolatoiminnan kehittäminen ja molempien vanhempien mukaan ottaminen neuvolakäyntiin	Ryhmäneuvolan pilotti Hyvinkään ja Järvenpään alueella toteutettu ja arvioitu Kyllä/ei Ryhmäneuvolatoiminta on käytössä Keusote-tasoisesti 100 % erikseen määritellyissä tarkastuksissa (6kk neuvola)	Hallitusohjelma Kansallinen perhekeskus-toimintamalli	Lähiesihenkilö	Arviointi ryhmäneuvolatoiminnasta on tehty pilotoinnin perusteella ja mallia laajennetaan kaikkiin kuntiin.
Tarjoaa varhaista tukea, hoitoa ja kuntoutusta	Perustason mielenterveyspalvelujen saavutettavuutta ja vaikuttavuutta tehostetaan Mielenterveystalon palvelukokonaisuuden Omahoito-ohjelmin Neuvolan terveydenhoitajat perehtyvät Terapiat etulinjaan -mallin mukaiseen aikuisten	Neuvolan terveydenhoitajat perehtyvät aikuisten (odottavien vanhempien) ohjatun omahoidon kokonaisuuteen	Koulutettujen terveydenhoitajien osuus 100 % terveydenhoitajien lukumäärästä Kaikki neuvolaterveydenhoitajat osaavat ohjata asiakasta terapianavigaattorin kautta ohjatun omahoidon pariin.	Hallitusohjelma HUS terapiat etulinjaan toimintamalli	Koordinoiva esimies Interventio-koordinaattori	Vuonna 2023 terveydenhoitajista osallistui ohjatun omahoidon koulutuksiin N=17 %.
Tukee vanhemmuudessa						Asiakas ohjataan terapianavigaattoriin. Terveydenhoitajat eivät ohjaa asiakasta terapianavigaattorin

Perhekeskuksen tehtävä	Suunnitelmakauden tavoite	Kehittämistoimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso	Kehittämisen tietoperusta	Vastuu	Toimeenpano-taso 2023
Hyvinvointialueen strateginen tavoite: Uudistumme vaikuttavasti, ekologisesti ja taloudellisesti kestävästi						
Tarjoaa varhaista tukea, hoitoa ja kuntoutusta	Perustason mielenterveyspalvelujen saavutettavuutta ja vaikuttavuutta tehostetaan ja mielenterveystaitoja vahvistetaan Mielenterveystalon palvelukokonaisuuden Omahoito-ohjelmin	Neuvolan terveydenhoitajat ottavat käyttöön pienten lasten ohjatun omahoidon (syöminen, uni, vuorovaikutus ja haastava käytös 3–5 v.) toimintamallin pilotin käynnistymisen jälkeen	Koulutettujen terveydenhoitajien osuus terveydenhoitajien lukumäärästä 50 %	Hallitusohjelma	Päällikkö	Koulutettujen terveydenhoitajien osuus ei toteutunut (v. 2023 N=18 %).
Tukee vanhemmuudessa			Toimintamallin käyttöönotto pilotin käynnistymisen jälkeen	Pilottia toteuttaneiden terveydenhoitajien lukumäärä 13–15 kpl/ kaikista 78 neuvolaterveydenhoitajista	Mielenterveysstrategia 2020–2030	Koordinoiva esimies
Edistää ja seuraa lasten ja perheiden terveyttä ja hyvinvointia ml. lapsen kasvua	Edistetään asuinpaikasta riippumattomia uusia sähköisiä toimintamalleja ja huomioidaan digitalisaation mahdollisuudet henkilöstön työkuorman helpottamiseksi	1,5-vuotiaiden lasten vanhempien sähköisen esitietolomakkeen käyttöönotto kaikissa neuvoloissa	Lomakkeen käyttöönotto on 100 % vuonna 2023	Hallitusohjelma	Lähiesihenkilö	Toteutunut 100 %
Edistää ja seuraa lapsen ja perheen terveyttä ja hyvinvointia mukaan lukien lapsen kasvua	Edistetään asuinpaikasta riippumattomia uusia sähköisiä toimintamalleja ja huomioidaan digitalisaation mahdollisuudet henkilöstön työkuorman helpottamiseksi	Neuvola-ajan peruminen sähköisesti OmaKeusote-alustan kautta	Toteutettu, Kyllä/ei Peruuntuneiden käyntien osuus kaikkien käyntien lukumäärästä < 10 %	Hallitusohjelma	Lähiesihenkilö	Ei toteutunut vuonna 2023. Tulee toteutumaan vuonna 2024.
Edistää ja seuraa lapsen ja perheen terveyttä ja hyvinvointia mukaan lukien lapsen kasvua	Edistetään asuinpaikasta riippumattomia uusia sähköisiä toimintamalleja ja huomioidaan digitalisaation mahdollisuudet henkilöstön työkuorman helpottamiseksi	Omaolon seksitautiepäilyn oirearvioon ohjaus ehkäisyneuvolan verkkosivujen kautta	Käytössä Kyllä/ Ei Omaolon seksitautiepäilyn oirearvion käyttäneiden lukumäärä (tietoa saatavilla aikaisintaan sykev 2024)	Hallitusohjelma	Johtava asiantuntija	Kyllä, on käytössä. Verkkosivuille on tehty seksuaaliterveyden sivu.

Perhekeskuksen tehtävä	Suunnitelmakauden tavoite	Kehittämistoimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso	Kehittämisen tietoperusta	Vastuu	Toimeenpano-taso 2023
<p style="text-align: center;">Hyvinvointialueen strateginen tavoite: Uudistumme vaikuttavasti, ekologisesti ja taloudellisesti kestävästi</p>						
Edistää ja seuraa lapsen ja perheen terveyttä ja hyvinvointia mukaan lukien lapsen kasvua	Edistetään asuinpaikasta riippumattomia uusia sähköisiä toimintamalleja ja huomioidaan digitalisaation mahdollisuudet henkilöstön työkuorman helpottamiseksi	Digitaalisten perhevalmennusvideoiden valmistelu oppilaitosyhteistyönä ja niiden käyttöönotto	<p>Terveystenhoitajien ja neuvolapsykologien osuudet toteutuvat etänä 100 %</p> <p>Uniohjauksen ja motorisen kehityksen kerrat toteutuvat läsnä 100 %</p>	<p>Hallitusohjelma</p> <p>Perhekeskuksen digitaalisuunnitelma</p>	<p>Johtava asiantuntija</p> <p>Lähiesihenkilö</p>	<p>Toteutuivat 100 % (Terveystenhoitajien ja neuvolapsykologien osuudet toteutuvat etänä. Uniohjaus ja motorisen kehityksen kerrat toteutuvat läsnä.) Perhevalmennusvideoita on 4 kpl.</p>
Edistää ja seuraa lapsen ja perheen terveyttä ja hyvinvointia mukaan lukien lapsen kasvua	Edistetään asuinpaikasta riippumattomia uusia sähköisiä toimintamalleja ja huomioidaan digitalisaation mahdollisuudet henkilöstön työkuorman helpottamiseksi	Lapsiperheiden chat-palvelun kokonaisuutta kehitetään tarjoamalla neuvolan asiakkaille joustavasti tukea ja neuvoa neuvolachatoin kautta	Chat-keskustelujen määrä 100–120 kpl/ vuosi	<p>Hallitusohjelma</p> <p>Perhekeskuksen digitalisaatio suunnitelma</p> <p>Keusoten palveluverkko-suunnitelma</p>	Lähiesihenkilö	<p>Äitiys- ja lastenneuvolan chatin livekeskustelujen määrä vuonna 2023</p> <ul style="list-style-type: none"> • 400-500 chat-keskustelua. <p>Lisäksi chatbot on käytössä</p>
Edistää ja seuraa lapsen ja perheen terveyttä ja hyvinvointia mukaan lukien lapsen kasvua	Mahdollistetaan ammattihenkilöiden (lääkärit) välinen joustava työnjako ja koulutuksen saaneiden tuki ammattitoiminnalle	Terveystenhoitajien koulutetaan synnytyksen jälkitarkastukseen ja kierukan asentamiseen	<p>Jälkitarkastuksiin ja kierukan asennuksiin koulutettujen terveystenhoitajien osuus terveystenhoitajien lukumäärästä 10/78</p> <p>Terveystenhoitajien toteuttamien jälkitarkastusten määrä vähintään 400 tarkastusta/vuosi ja asennettujen kierukoiden määrä 125–150 käyntiä/vuosi</p>	<p>Hallitusohjelma</p> <p>Sote-henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden ohjelma 2021–2023</p> <p>Ammattihenkilölainsäädännön soveltaminen sotehenkilöstön tehtäväkenttien ja tehtäväjaojen toimintamallien kehittämisessä</p>	Koordinoiva esimies	<p>Jälkitarkastus ja kierukkakoulutettuja terveystenhoitajia on 9/78.</p> <p>Toiminnan aloitus vaiheittain, 3/2023 alkaen. Viimeiset valmistuneet terv.hoitajat 12/23.</p> <p>Jälkitarkastuksia toteutettu 362. Kierukan asennuksia 225.</p>

Perhekeskuksen tehtävä	Suunnitelmakauden tavoite	Kehittämistoimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso	Kehittämisen tietoperusta	Vastuu	Toimeenpano-taso 2023
Hyvinvointialueen strateginen tavoite: Olemme arvostettu kumppani						
Tukee vanhemmuudessa	Kehitetään palvelujen lapsi- ja perhelähtöisyyttä, saavutettavuutta sekä matalankynnyksen perhepalveluja perhekeskusmallin avulla yhdessä kuntien, järjestöjen ja seurakuntien kanssa	Perhekeskuksen kohtauspaikkaverkoston neuvolan terveydenhoitajien ammatillisen ohjauksen ja neuvonnan sekä vertaistuellisen kohtaamisen kehittäminen	Keusoten tarjoaman lakisääteisen ohjaus-/neuvontakertojen määrä vähintään 60 / vuosi ja kävijämäärä 120/vuosi	Hallitusohjelma Perhekeskuksen kansallinen kehittäminen	Erityis-asiantuntija Lähiesihenkilö	Ohjaus- ja neuvontakertojen tavoite määrät eivät toteutuneet (v.2023 N=15 kpl). Kävijämäärä tavoite toteutui (v.2023 N=146 kpl). 11/2023 aloitettu Roidu seurantakysely autetuksi tulemisen kokemuksesta. Tavoite ei toteutunut.
Mahdollistaa vertaistuen ja vahvistaa yhteisöllisyyttä			Soten ohjausta ja neuvontaa saaneiden autetuksi tulemisen kokemukset yhteistyökohtaamispaikoissa > 70 % kokee tulleen autetuksi			
Tukee vanhemmuudessa	Edistetään ammattilaisten yhteistyötä yli hallintorajojen ja avun ja tuen tarjoamista synnytyspelkoa kokeville asiakkaille	Neuvolan terveydenhoitajat osallistuvat HUS:n alueen yhteiseen synnytyspelko-koulutukseen Yhdenmukaistetaan asiakkaiden saama palvelu	Yhteisen toimintamallin luominen ja käyttöönotto 1.6.2024 mennessä Kyllä/ei Hoitopolun kuvaaminen IMS:iin 1.6.2024 mennessä Kyllä/ei	Hallitusohjelma	Koordinoiva esimies Lähiesihenkilö	Raportoidaan vuonna 2024. Kuvaaminen on vielä kesken
Edistää ja seuraa lasten ja perheiden terveyttä ja hyvinvointia mukaan lukien lapsen kasvua	Palvelujen saavutettavuuden kehittäminen palvelurakennetta kehitettäessä edistämällä palvelusetelin käyttöönottoa ja lisäämällä vaihtoehtoja asiakkaalle kokonaiskustannuskehitys huomioon ottaen	Palveluseteli	Palvelukohtaisten sääntökirjojen ja palvelutuottajien määrittelyjen valmistelu 31.8.2023 mennessä Kyllä/ei Palvelusetelin myöntämiseen	Hallitusohjelma Keusoten palveluverkko-suunnitelma	Päällikkö Koordinoiva esimies	Palveluseteli on valmisteltu yhdessä Terveyspalvelut ja sairaanhoito (Tepasan) kanssa. Palvelutuottajia puuttuu, joten ei ole otettu käyttöön.

Liite 15. Alueellinen ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma v. 2022-2025

Toteuma v. 2023

Yhteenveto

Edistetään ikääntyvän väestön hyvinvointia ja osallisuutta

- Omaishoidon kokonaisuutta on kehitetty omaishoidon järjestöjen kanssa. Kumppanuuspöydät toimivat joka alueella, OmaisOiva koordinoi näitä.
- Ikääntyneet kutsuttiin mukaan Järjestöneuvottelukunnan ikääntyneiden teemaverkoston ilmiöpajaan, jonka tuotosta jatkotyöstettiin konkreettisiin toimintoihin: mm. etsivä vanhustyö.
- Perhekeskustoiminnassa edistettiin ikääntyneiden kohtaamispaikkatoimintaa.
- Lähineuvontapisteitä aloittanut toimintaansa
- RAI-arviointivälineistöön kuuluu hyvinvointiin liittyviä osioita, mm. ravitsemus, voimavarat, liikkuminen.
- Ikääntyneen arjen toimintakyvyn opas läheiselle on tehty yksikössä opinnäytetyönä, joka vahvistaa ikääntyneen hyvinvointitietoutta. Tätä opasta on jaettu asiakkaille.

Edistetään ikääntyneiden hyvinvointia ja terveyttä riskiryhmät tunnistaen

- RAI –toimintakykymittarista saatua tietoa on hyödynnetty riskiryhmien tunnistamisessa. RAI:n perusteella voidaan asiakkaalle tarjota / ehdottaa hänen tarpeitaan vastaavia kolmannenkin sektorin palveluita.
- Kaatumisen ehkäisyn projekti käynnistetty osana RRP2 hanketta
- Palvelutarpeen arviointi uusille asiakkaille on keskitetty ikäihmisten asiakasohjaukseen. Yhteistyötä ja yhdyspintoja on kuvattu ikäihmisten asiakasohjauksen ja geriatrisen keskuksen rajapintayhteistyössä.

Tuetaan kotona asuvan toimintakyvyltään rajoittuneen ikääntyneen toimintakykyä ja osallisuutta

- Asiakkaan osallisuus vahvistuu ja hänen omia voimavarojaan, nykytilannetta ja asiakaskokemusta kartoitetaan mm. RAI-arviointivälineen avulla.
- Omaishoitajien terveystarkastukset on käynnistetty Keusote-alueella.
- Asiakkaan läheisen on mahdollista osallistua iäkkään ihmisen tilanteen arviointiin kotikäynnillä tai neuvotteluissa.

Parannetaan ikääntyneiden palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta

- Omaoloon on integroitu Sähköinen terveystarkastus, sekä valmennusohjelmat ovat tarkoitettu myös ikääntyneille, jo tottuneille tai opetteleville netin käyttäjille.
- Yhteistyötä on tehty laajasti eri toimijoiden kanssa ikäihmisten asiakasohjauksessa: arki-tiimi, tepasa, miepä, vammaispalvelut, ympärivuorokautiset palvelut ym. Myös kolmannen sektorin kanssa ja kuntien kanssa yhteistyö.
- Hoitotakuu ei toteudu pitkäaikaissairaiden osalta. Kiireelliseen hoitoon pääsee saman päivän aikana. Asia on projektoitu hyvinvointiohjelman jonoton vastaanottomallin osalta ja edistetään erityisesti pitkäaikaissairaiden osalta RRP2 hankkeessa.

**Edistetään ikääntyvän väestön hyvinvointia ja osallisuutta.
Palvelurakenteen painopisteen muuttaminen ennaltaehkäisevämpään suuntaan**

Keusote, Toimenpiteet	Keusote, Mittariedotukset	2023 toteuma
<p>Vahvistetaan yhteistyötä kuntien, 3-sektorin, yksityisten palveluntarjoajien ja neuvostojen kanssa. Monipuolinen palvelutarjonta lisää asiakkaan valinnan mahdollisuuksia.</p> <p>Yhteyshenkilö: Marjaana Siponen (Ikva), Marjut Suo (Hyte), Maarit Vihko-Mäkinen (Kesk.palv.), Mari Lamppu (Kesk.palv.), Riitta Samola (asiakasohjaus) + vastaanottopalvelut</p>	<p>Monipuolinen palvelutarjonta (Keusote n rekisteröityneet palveluntuottajat) 3-sektorin ja kuntien aloitetut yhteistyöt Keusoten kanssa</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kotiin vietävien palveluiden yksityisten palveluntuottajien aktivointi, jotta asiakkaita voidaan jatkossa ohjata yhä useammin omarahoitteisiin palveluihin Palveluntuottajille järjestettiin yhteistyötilaisuus joulukuussa 12. pv 2023
<p>Omaishoitoa tukevan palvelukokonaisuuden kehittäminen yhteistyöverkostojen kanssa</p> <p>Yhteyshenkilö: Katri Göös (Ikva)</p>	<p>Omaishoitoa tukevan palvelukokonaisuuden kuvaus: ei ole tehty .</p> <p>Omaishoidon verkostoyhteistyöstä on tehty viestintäsuunnitelma.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Omaishoidon kokonaisuutta on kehitetty omaishoidon järjestöjen kanssa. Kumppanuuspöydät toimivat joka alueella, OmaisOiva koordinoi näitä. Omaishoidon verkosto kokoontuu 2 x vuodessa. Omaishoidon verkostoyhteistyöstä on tehty viestintäsuunnitelma. Omaishoidon palvelukokonaisuuden kuvausta ei ole tehty. Ovet-valmennuksiin on osallistuttu: valmennukset on kohdennettu uusille omaishoitajille. OmaisOiva koordinoi. Omaishoitajien terveystarkastusten prosessi on kuvattu yhteistyössä Tepasan kanssa. Terveystarkastukset ovat käynnistyneet kunnittain.
<p>Neuvonta ja asiakasohjaus on ennaltaehkäisevää toimintaa</p> <p>Yhteyshenkilö: Katri Göös (Ikva), Riitta Samola (Asiak.ohj.), Mari Lamppu (Kesk.palv.), Leena Säkjärvi (Asiak.ohj)</p>	<p>Yhteydenotoista muille toimijoille ohjattavien asiakkaiden määrä? (%)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Neuvonnasta ensisijaisista ohjauksista 13 % on ohjattu muille toimijoille. Toissijaisia ohjauksia ei tilastoida, joten lukumäärä on oikeasti isompi. Palvelutarpeen arvioinnista 41 % ohjattu ensisijaisesti muille toimijoille. Yhteensä palvelutarpeen arvioinnissa ohjattu 100 % myös muille toimijoille, luku sisältää myös toissijaiset ohjaukset.
<p>Ikääntyneet osallistuvat toiminnan/palveluiden suunnitteluun, kehittämiseen ja palveluiden arvioimiseen.</p> <p>Yhteyshenkilö: Minna Alanko, (Ikva) Leena Kurki-Kangas (Tepasa), Kimmo Mäkelä (MieLa), Marjut Suo (Hyte)</p>	<p>Toimintamalli on tehty/ei ole tehty</p>	<p>Ikääntyneet kutsuttiin mukaan Järjestöneuvottelukunnan ikääntyneiden teemaverkoston ilmiöpajaan. Jonka tuotosta jatkotyöstettiin konkreettisiin toimintoihin: mm. etsivä vanhustyö. Perhekeskustoiminnassa edistettiin ikääntyneiden kohtaamispaikkatoimintaa. Aloitettiin ikäihmisten nettisivujen koostamista. Lähineuvontapisteet aloittivat toimintansa kolmessa kunnassa. Ikääntyneet osallistuivat mm. TulKoti-hankkeen omaishoidon sekä teknologisten ratkaisujen kehittämisen työpajoihin. Ikääntyneille julkaistiin apuvälinekatalogi sekä läheisille opas.</p>

**Edistetään ikääntyvän väestön hyvinvointia ja osallisuutta
Aktiivisen ikääntymisen tukeminen hyvinvointia ja osallisuutta**

Keusote, Toimenpiteet	Keusote, Mittariehdotukset	2023 toteuma
<p>Digitalisaation ja teknologian avulla tuetaan yksilöllisin ratkaisuin palvelujen saatavuutta, saavutettavuutta ja esteettömyyttä. Mahdollistetaan osana kotona asumisen tukipalveluja</p> <p>Yhteyshenkilö: Anu Lucas(Ikva), Anu Timonen (Ikva), Benita Kapp (ICT)</p>	<p>Vakiintuminen palveluihin, käytön laajeneminen</p> <p>Etäpalveluissa näkökulma osallisuuden ja sosiaalisen kanssakäymisen vahvistaminen (ei hoivaa korvaavat käynnit)</p>	<p>Etäpäivätoiminnan sisällön ja prosessin kehittäminen osana Tulkoti hanketta. Liikuntaryhmien lisääminen osaksi etäpäivätoiminnan palvelukokonaisuutta. Lounastreffi ryhmän aloittaminen. Palvelun kohderyhmänä ovat tällä hetkellä etähoivan asiakkaat.</p>
<p>Liikuntalähete otetaan toimintatavaksi. Sopimuksessa kannustetaan ikääntynyttä arkiliikkumiseen ja toimintakyvyn ylläpitämiseen.</p> <p>Yhteyshenkilö: Anu Timonen (Ikva), Leena Kurki-Kangas (Tepasa)</p>	<p>Liikuntaneuvontaan ohjautuneiden määrä</p>	<p>Vuoden 2023 tiedot ei raportoitavissa. Liikkumis- ja elintapaneuvontaprosessia kehitetty aktiivisesti yhteistyössä kuntien kanssa.</p>

**Edistetään ikääntyvän väestön hyvinvointia ja osallisuutta
Yksilön ja lähipiirin vastuu hyvinvoinnista ja toimintakyvystä**

Keusote, Toimenpiteet	Keusote, Mittariehdotukset	2023 toteuma
<p>Vahvistetaan yksilön hyvinvointitietoutta (ravitseminen, liikunta, uni jne)</p> <p>Yhteyshenkilö: Katri Göös (Ikva)</p>	<p>Yksilöllinen hyvinvointisuunnitelma (määrä), palvelusuunnitelma sisältää.</p> <p>RAI-arviointivälineistö.</p>	<p>Asiakassuunnitelma ja hoitosuunnitelma tehdään, mutta kyseessä ei ole varsinainen hyvinvointisuunnitelma. Hyvinvointiin liittyvistä asioista puhutaan asiakaskäynneillä. Omaishoitajien valmennuksissa sekä perhekotien valvontakäynneillä käsitellään hyvinvointiin ja kuntoutumista tukeviin toimintamalleihin liittyviä asioita. RAI-arviointivälineistöön kuuluu hyvinvointiin liittyviä osioita, mm. ravitseminen, voimavarat, liikkuminen.</p> <ul style="list-style-type: none"> Ikääntyneen arjen toimintakyvyn opas läheiselle on tehty yksikössä opinnäytetyönä, joka vahvistaa ikääntyneen hyvinvointitietoutta. Tätä opasta on jaettu asiakkaille. Ensitietomateriaali muistipotilaille on suunnattu muistipotilaille, tämä lisää tietoutta muistisairaana arjen tukemiseen.
<p>Itsearviointin ja omahoidon vahvistaminen sähköisten palveluiden avulla. Palvelujen markkinoiminen ja opastaminen mm. messuilla ja infotilaisuuksissa.</p> <p>Yhteyshenkilö: Katri Patronen (Hyte)</p>	<p>Laadullinen kuvaus</p>	<p>Digitaalisten menetelmien asukasviestintää on tehty kaiken ikäisille asukkailla, myös ikääntyneille:</p> <ul style="list-style-type: none"> Infotilaisuuksissa kutsuttuina Keusoten alueen asukaskiertueella <p>Infoa on annettu</p> <ul style="list-style-type: none"> Esitteinä sekä keskustellen ja opastaen Vakioidusti osana hyte -verkkosivujen sisältöä

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

**Edistetään ikääntyneiden hyvinvointia ja terveyttä riskiryhmät tunnistaen
Ikäihmisten hyvinvointia ja terveyttä edistetään erityisesti riskiryhmät huomioiden**

Keusote, Toimenpiteet	Keusote, Mittariehdotukset	2023 toteuma
Tunnistetaan riskiryhmiin kuuluvat asiakkaat. Yhdyshenkilö: Leena Kurki-Kangas (Tepasa), Marjut Suo (Hyte), Marjaana Siponen (Ikva), Kimmo Mäkelä (MieLa), Anu Timonen (Ikva)	Rai (Kansallinen toimintakykymittari) Mm. Audit (alkoholin riskimittari), GDS (Masennus-seula) , MMSE (muistitesti), jne	RAI –toimintakykymittarista satua tietoa on hyödynnetty riskiryhmien tunnistamisessa.
Vahvistetaan yhteistyötä 3-sektorin ja muiden toimijoiden kanssa sekä turvataan sujuvat palveluketjut. Yhteyshenkilö: Riitta Samola (asiak.ohj.), Katri Göös (Ikva), Minna Alanko (Ikva), Kimmo Mäkelä (MieLa), Päivi Mäkelä-Bengs (Tepasa), Anu Timonen (Ikva), Marjut Suo (Hyte)	Rai (Kansallinen toimintakykymittari) Mm. Audit(alkoholin riskimittari), GDS (Masennus-seula) , MMSE (muistitesti), jne	RAI:n perusteella voidaan asiakkaalle tarjota / ehdottaa hänen tarpeitaan vastaavia kolmannenkin sektorin palveluita. Esim. Osallistumista AA-kerhon, mielenterveys- ja muistiyhdistysten toimintaan, seurakuntien ja ystäväpalvelun toimintaan.
Vastaanottopalveluissa tunnistetaan yli 70 vuotiaat, joilla on 6 tai useampi lääke käytössään ja laaditaan heille yksilöllinen terveys- ja hoitosuunnitelma. Yhteyshenkilö: Päivi Mäkelä-Bengs (Tepasa)	Tunnistettujen määrä	Tämä on toiminnassa
Kaatumisten ehkäisyn toimintamalli yhteistyössä HUS, kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä Keusoten toimijoiden ~~kuntoutuspalveluiden~~ kanssa. Yhteyshenkilö: Leena Kurki-Kangas (Tepasa), Mari Lamppu (Kesk.palv.) + (ikva)	Toimipisteissä sovittu käytäntö yli 65v asiakkaiden kaatumisriskin arviointiin.	Kaatumisen ehkäisyn projekti käynnistetty osana RRP2 hanketta
Huoli puheeksi- koulutukset toimintatavaksi. Tavoitteena ikääntyneiden hyvinvointiin vaikuttavien riskien varhainen tunnistaminen ja niihin puuttuminen. Yhteyshenkilö: Olli Laiho (Hyte)	a)Koulutukset määrä b) Koulutettujen määrä	Vuoden 2023 aikana Huoli puheeksi-koulutuksia ei ole pidetty

**Edistetään ikääntyneiden hyvinvointia ja terveyttä riskiryhmät tunnistaen
Oikea-aikainen palvelu**

Keusote, Toimenpiteet	Keusote, Mittariehdotukset	2023 toteuma
<p>Palveluntarpeen arviointi, tunnistaminen ja asiakkuuden kohdentaminen oikeaan palveluun kaikilla toimialoilla (toimialojen välinen yhteistyö).</p> <p>Yhteyshenkilö: Katri Göös (Ikva), Riitta Samola (Asiak.ohj.), Mari Lamppu (kesk.palv.), Kirsi Lehtonen-Pulli (Ikva), Mia-Riitta Allik (Ikva) Laura Tiilikainen</p>	<p>Toimintamalli kuvattu/ei ole kuvattu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Palvelutarpeen arviointi uusille asiakkaille on keskitetty ikäihmisten asiakasohjaukseen. Yhteistyötä ja yhdyspintoja on kuvattu ikäihmisten asiakasohjauksen ja geriatrisen keskuksen rajapintayhteistyössä. - Ikäihmisten asiakasohjaus on tarkentanut asumiseen liittyviä prosesseja yhdessä miepä ja vammaispalveluiden kanssa.

**Edistetään ikääntyneiden hyvinvointia ja terveyttä riskiryhmät tunnistaen
Monimuotoiset asumismuodot**

Keusote, Toimenpiteet	Keusote, Mittariehdotukset	2023 toteuma
<p>Tuetaan ikääntyneiden ennakkointia ja varautumista asumisasioissa yhteistyössä alueellisen Erityisasumisen yhteistyöryhmän kanssa.</p> <p>a) Itsearviointi, b) Tunnistaminen, c) Ohjaaminen kotona asumista tukevaan asumiseen.</p> <p>Yhteyshenkilö: Riitta Samola (Asiak.ohj.), Katri Göös (Ikva), Kimmo Mäkelä (MieLa), tarvittaessa RAI-asioissa Anu Timonen</p>	<p>Toimintatapa on kuvattu asiakasohjauksessa, geriatrisessa keskuksessa ja kotihoidon neuvotteluissa. (Rai arvioinnista nousevat asumisen haasteet.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ikääntyneiden asumisen ohjausta tehdään ikäihmisten asiakasohjauksessa neuvonnan, palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä ja sas-työn yhteydessä. Sas-toiminnan yhteydessä viestitään tarvittaessa haastekohdista ikvaan. - Geriatrisessa keskuksessa tuetaan ikääntyneitä asiakkaita asumisen palveluissa, sekä ohjataan esim. esteettömän asunnon hankintaan. - Geriatrisessa keskuksessa pyritään vahvasti ikääntyneiden asiakkaiden asumisen haasteiden ennakkointiin: autetaan hankkimaan raivaussiivousta, apuvälineitä ym., eli pyritään tukemaan asiakasta arjessaan mahdollisimman hyvin jotta kotona asuminen mahdollistuu jatkossakin.

**Tuetaan kotona asuvan toimintakyvyltään rajoittuneen ikääntyneen
toimintakykyä ja osallisuutta
Yhteisöllisen vapaa-ajan toiminnan kehittäminen**

Keusote, Toimenpiteet	Keusote, Mittariehdotukset	2023 toteuma
<p>Kehitetään yhteistyössä kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toiminnan, seurakuntien, 3-sektorin ja neuvostojen kanssa sekä muiden toimijoiden kanssa</p> <p>Yhteyshenkilö: Marjaana Siponen (Ikva), Marjut Suo (Hyte), Leena Kurki-Kangas (Tepasa), Kimmo Mäkelä (MieLa), Anu Timonen (Ikva)</p>	<p>Uudet toiminnot ja hankkeet on kuvattu</p>	<p>Järjestöneuvottelukunnan ikääntyneiden teemaverkoston ilmiöpajassa nostettiin esiin ikääntyneiden haasteita hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Yhdessä kuntien, järjestöjen ja seurakuntien kanssa suunniteltiin Etsivä vanhustyö työpajaa heti vuoden 2024 alkuun.</p>
<p>Hyödynnetään digitalisaatiota ja teknologiaa osana yhteisöllistä vapaa-ajan toimintaa sekä osana hoidollisia palveluja (esim. etäpäivätoiminta, koti-tv)</p> <p>Yhteyshenkilö: Benita Kapp (ICT), Marjaana Siponen (Ikva), Anu Lucas (Ikva), Anu Timonen (Ikva)</p>	<p>Etäpäivätoimintaan osallistuneiden määrä ja koti-tv:stä saatu palaute</p>	<p>Koti-TV yhteistyö loppunut meistä riippumattomista syistä.</p>

**Tuetaan kotona asuvan toimintakyvyltään rajoittuneen ikääntyneen
toimintakykyä ja osallisuutta
Tukipalvelu-, kotihoidon- ja omaishoidon asiakkaiden osallisuuden lisääminen ja omaishoitajien jaksamisen tukeminen**

Keusote, Toimenpiteet	Keusote, Mittariehdotukset	2023 toteuma
<p>Tuetaan asiakasta ja vahvistetaan yhteistyötä hänen lähipiirinsä kanssa.</p> <p>Yhteyshenkilö: Katri Göös (Ikva), Mia-Riitta Allik (Ikva), Anu Timonen (Ikva)</p>	<p>Itsensä yksinäiseksi tuntevat (Sotkanet ind. 4286, 4287/ RAI)</p>	<p>Asiakkaan osallistaminen tiedottamalla, viestinnällä ja rohkaisemalla osallistumaan tarjolla oleviin tapahtumiin.</p> <p>Asiakkaiden ohjaaminen soveltuvien palvelujen piiriin, mm. toimintakerhot ikääntyville, ikäihmisten perhehoito, etäpäivätoiminta. Palvelutarpeen arvioinnissa kartoitetaan asiakkaan lähiverkosta.</p> <p>Asiakkaan läheisen on mahdollista osallistua iäkkään ihmisen tilanteen arviointiin kotikäynnillä tai neuvotteluissa. Asiakkaan osallisuus vahvistuu ja hänen omia voimavarojaan, nykytilannetta ja asiakaskokemusta kartoitetaan mm. RAI-arviointivälineen avulla.</p>
<p>Alueellisen/kunnallisen toiminnan järjestäminen yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa.</p> <p>Yhteyshenkilö: Katri Göös (Ikva), Marjut Suo (Hyte), Anu Timonen (Ikva), Mia-Riitta Allik (Ikva), Leena Kurki-Kangas (Tepasa), Kimmo Mäkelä,(MieLa)</p>	<p>Omaishoitajien terveystarkastusten määrä</p> <p>Tapahtumien sisältö ja määrä</p> <p>Ovet valmennus: 4 x 2 = 8 kertaa.</p> <p>Seurakunnan omho tapaaminen 1 x vuosi.</p> <p>Järvenpään omaishoitajien vertaistuki-kerho joka toinen vko.</p>	<p>Etsivää vanhustyötä on käynnistetty yhdessä muiden toimijoiden kanssa.</p> <p>Ikääntyneen arjen toimintakyvyn tukeminen</p> <p>– Opas läheiselle julkaisua jaetaan ikääntyneiden läheisille</p> <p>Ovet-valmennuksen ja seurakunnan omaishoitajatapaamisten järjestämiseen osallistutaan muiden toimijoiden kanssa.</p>
<p>Tuetaan omaishoitajien asemaa ja jaksamista monipuolisin palveluin (Omaishoitajien terveystarkastusten kehittäminen)</p> <p>Yhteyshenkilö: Arja Puputti-Rantsi (Tepasa), Hanna Torppa.</p>	<p>Omaishoitajien hyvinvointi- ja terveystarkastusten määrä: 18 kpl</p> <p>Yksilöllisen tarpeen mukainen terveystarkastus 76.</p>	<p>Omaishoitajien terveystarkastukset on käynnistetty Keusote-alueella.</p>
<p>Omaishoitajille suunnattu kuntoutus Keusoten kuntoutuskeskuksessa</p> <p>Yhteyshenkilö: Mari Lamppu (Kesk.palv.), Katri Göös (Ikva)</p>	<p>Kuntoutuskurssin käyneiden (omaishoidettavien)/omaishoitajien määrä, (geriatriksen kurssi)</p>	<p>Omaishoitajakursseja 5, osallistujia 29</p> <p>Geriatrisia kursseja 9, osallistujia 54.</p>

Liite 16. Alueellinen ehkäisevän päihde- ja riippuvuustyön suunnitelma v. 2022-2025

Toteuma v. 2023

Yhteenveto

Ehkäisevätyö on osa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kaikissa toimintaympäristöissä

- Päihde chatissä oli viikkojen 47-52 aikana 148 keskustelijaa yhteensä.
- Uudenmaan alueen yhteinen VAPE-info 4-luokan lasten ja vanhempien koululaisten vanhemmille järjestettiin webinaari teamsissä. Taltiointi on katsottavissa Keusoten youtube-kanavalla tekstitettynä suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.
- Kuntalaiskyselyä päihdetilanteesta ei tehty 2023, sillä THL päivitti kyselyä yhdessä kansallisen verkoston kanssa keväällä 2024 asiakasystävällisemmäksi.
- Pidä pääsi kiertue 7-9 –luokkalaisille koululaisille jatkuu.
- Audit ja Adsume päihdemittarit teetetään rutiinista, mutta määrää ei ole saatavilla. Laajennettu päihdekysely teetetään kaikille raskaana oleville raskausviikoilla 8-10.
- Käytössä on tupakoivan raskaana olevan perheen hoitopolku.
- Monilaista sotetiimimallia on pilotoitu. Pilotoinnin pohjalta monialaisuuden kehittämistä jatketaan vuonna 2024-2025 ja otetaan pilotissa saadut tiedot osaksi jatkokehittämistä.
- Järjestöneuvottelukunnan mipä-teemaverkoston kanssa järjestettiin ilmiöpaja 28.2 ja jatkotyöskentely.

Kansansairauksien ennaltaehkäisy ja hyvinvoinnin- ja terveyserojen kaventaminen

- Otettiin käyttöön EHYT ry:n kanssa työstetyt Ota puheeksi –kortit sekä asukkaiden että ammattilaisten käyttöön.
- Ammattilaisten koulutus pelaamisesta järjestettiin EHYT ry:n kanssa syksyllä 2023 ja siitä on videotallenne sisäiseen käyttöön.
- Omaolo.fi:n valmennusohjelmat (ml. ikäryhmäkohtaiset sisällöt) on kuvattu aina osaksi Hyte-sisältöjä. Terveystarkastuksia on tehty 1338 kertaa.
- Keusoten hyte-verkkosivuilla oli n. 14 000 katselukertaa. Tehtiin 358 julkaisua hyte-facebookissa, 39 hyte-tiedotetta, 6 hyte-artikkelia julkaistu verkkosivuilla.
- Alueellisesta Pakka-toimintamallista järjestettiin työpaja. EPT-työryhmän kanssa jatketaan keskustelua toiminnan kehittämisestä alueella. Kunnissa koetaan osittain järjestettävän toiminnan vastaavaa toimintaa jo tällä hetkellä.

Ehkäisevän päihde- ja riippuvuustyön suunnitelma 2022-2025

Painopistealue	Tavoitteet ja toimenpiteet
Ehkäisevätyö on osa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kaikissa toimintaympäristöissä	<p>Indikaattori- ja muun tiedon kautta määritellään vuosittaiset toimenpiteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tarkistetaan vuosittain alueellinen toiminta, viestintä ja vastuut (vuosikello) • Peilataan toimenpiteitä paikallisiin suunniteltuihin toimintoihin, viestintään ja vastuihin (kuntayhteistyö) • Kuntakysely vuosittain (alkaa ehkäisevän päihdetyön viikolla – 1kk) • Omat toimenpiteet riippuvuuksille:<ul style="list-style-type: none"> • Savuton Suomi 2030 • Pidä pääsi -kiertue (7. ja 9. luokkalaisille), toteutus Elämäni sankari • Aikuistuvan nuoren mielenterveys ja päihdepalveluiden kiertue alueen ammattioppilaitoksissa • Luodaan toimintasuunnitelma pelihaittojen ehkäisemiseksi
	<p>Riskiryhmien tunnistaminen Keusoten ja muiden toimijoiden palveluissa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Työttömien terveystarkastukset • Päihdekyselyt (mm. Audit, Adsume) • Tupakoimattomuuden tunnistus • Monialainen sotetiimimalli
	<p>Ehkäisevä päihdetyö kuuluu kaikille – verkostotyön vahvistaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vuosittainen ilmiötyöpajatyöskentely alueen monilaisten toimijoiden kanssa • Asiantuntijatuki
Kansansairauksien ennaltaehkäisy ja hyvinvointi – ja terveyserojen kaventaminen	<p>Henkilöstön osaamisen turvaaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koulutukset ja koulutuksista tiedottaminen • Tiedottaminen/viestintä
	<p>Tieto ja ymmärrys lisääntyy kuntalaisilla terveellisistä elintavoista</p> <ul style="list-style-type: none"> • Materiaalin tuotto – viestintä/tiedottaminen • Keusoten omat palvelut - viestintä/tiedottaminen • Järjestöyhteistyö – viestintä/tiedottaminen • Seminaarit/webinaarit/kuntakierrokset
	<p>Viranomaisten, elinkeinon ja muiden toimijoiden yhteistyö laajenee (Pakka-malli)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pakka-toimintamalliin ja kuntien toimintaan perehtyminen sekä pyritään yhtenäistämään alueen toimintaa

Painopiste: Ehkäisevätyö on osa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kaikissa toimintaympäristöissä					
Toimenpide	Alaohanke	Vastuut	Aikataulu	Mittariehdotus	RAPORTOINTI 2023
Indikaattori- ja muun tiedon kautta määritellään vuosittaiset toimenpiteet	Tarkistetaan vuosikellon mukainen alueellinen toiminta, viestintä ja vastuut vuosittain 2022-2025	Marjut Suo, Tero Seitsonen, indikaattoritieto	Joulukuu ja kesäkuu suunnitelman tarkistus ja indikaattoritiedon mukaisesti syys-lokakuu - jatkuvaa	Laadullinen kuvaus	Indikaattoritietoa käsitelty EPT-työryhmässä ja kunnissa sekä aikataulutettu info kuntalaisille tammikuulle
	Kuntalaiskysely (THL:n pohja)	Marjut Suo	Vuosittain marraskuussa	Kuntalaisten vastausten mukaiset toimenpiteet	Ei suoritettu vuonna 2023, koska edellisinä vuosina vastausten määrä ollut THL päivittää kansallisen verkoston kanssa kysymyspatteristoa.
	Verrataan paikallisiin suunnitelmiin ja niiden toimintoihin, viestintään ja vastuihin	Hyvinvointialue, Marjut Suo ja Tero Seitsonen ja kunnat	Suunnitelmien aikataulun mukaisesti	Laadullinen kuvaus	Kuntakortit olivat käytössä Hyvinkäällä, muiden kuntien kanssa jatkotyöstetään 2024
	Nikotiinituotteet -Tupakointi /nuuska • Savuton Suomi 2030 -suunnitelma	Marjut Suo	Aloitus 2023	Toimintasuunnitelma on tehty kyllä/ei	Toimintasuunnitelma vuodelle 2023-2024 tehty. Uudenmaan laajuinen Vape-info koululaisten vanhemmille. Someviestinnässä viestitetty
	Päihitteet (alkoholi, huumeet) • Pidä pääsi (7-9Ik) • Aikuistuvan nuoren mielenterveys ja päihdepalvelut –kuntakiertue • Päihde chat	Marjut Suo, Henrik Norrena Elämäni Sankari Sirpa Litmanen, Marko Poikolainen, Hanne Niemi (Sami Piispa), Sirpa Litmanen ja Marko Poikolainen	Syksy 22-keväät 23 Syksy 22 jatkuvaa	Osallistujat, heiltä saatu palaute ja suunnitellut jatkotoimenpiteet Koulut ja osallistujien määrä Käyttäjämäärä	Kiertue 2022-2023 päättyi – jatkoprojekti on käynnistynyt syksyllä 2023 Kiertue ei toteutunut Viikkojen 47-52 aikana yhteensä 148 keskustelijaa yhteensä
	Pelaaminen Luodaan toimintasuunnitelma pelihaittojen vähentymiseksi	Julkaistu 9.4.21 EPT-ohjelmassa	Aloitus elokuu 2022	Toimintasuunnitelma tehty kyllä/ei	Koululaisten vanhemmille tarkoitettua infotiaisuutta toteutuu tammikuussa 2024 ja nettisivut päivitetty.

Painopiste: Ehkäisevätyö on osa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kaikissa toimintaympäristöissä

Toimenpide	Alahanke	Vastuut	Aikataulu	Mittariehdotus	RAPORTOINTI 2023
Riskiryhmien tunnistaminen	a) Työttömien terveystarkastukset	Leena Kurki-Kangas, Kimmo Mäkelä	jatkuvaa	Tarkastusten määrä	260 kpl (kaikki tehdyt tarkastukset eivät ole nousseet raportointiin)
	b) <ul style="list-style-type: none"> Audit systemaattisesti käytössä asiakaskohtaamisissa (aikuiset) Adsume (koululaiset ja opiskelijat) Neuvoloissa, laajennettu päihdekysely (HUSin kanssa, audit, lääkkeiden väärinkäyttö, huumeet) Tuki päihdevanhempien lapsille/nuorille -terveysneuvonta 	Leena Kurki-Kangas Saija Numari Saija Numari Saija Numari	Jatkuvaa Jatkuvaa Jatkuvaa Jatkuvaa	Määrä ja vaikuttavuus (laadullinen kuvaus) Laatu (laadullinen kuvaus) Määrä ja vaikuttavuus (laadullinen kuvaus) Määrä ja vaikuttavuus (laadullinen kuvaus)	Tehtyjen Audit kyselyjen määrä ei raportoitavissa. Adsume päihdemittari teetetään kaikille 8 – luokan oppilaille rutiinisti. Laajennettu päihdekysely teetetään kaikille raskaana oleville raskausviikoilla 8-10
	c) Monialainen sotetiimi malli	Laura Tiilikainen	2022 kuvataan ja 2023 otetaan käyttöön	Toimintamalli kuvataan, otetaan käyttöön	Monilaista sotetiimimallia pilotoitu. Pilotoinnin pohjalta monialaisuuden kehittämistä jatketaan vuonna 2024-2025 ja otetaan pilotissa saadut tiedot osaksi jatkokehittämistä.
	d) Raskaana olevien ja lapsiperheiden vanhempien tuki tupakoimattomuuteen on tunnistettu ja työn alla.	Saija Numari	Jatkuvaa	Äitien määrä ja tupakoinnin lopettaminen	Äitien määrä oli vuonna 2022, 921. tupakoinnin lopettamisesta ei ole olemassa tilastotietoa. Käytössä on tupakoivan raskaana olevan perheen hoitopolku.
Ehkäisevä päihdetyö kuuluu kaikille – verkostotyön vahvistaminen	a) Vuosittainen ilmiötyöpajatyöskentely alueen toimijoiden kanssa	Marjut Suo, Kimmo Mäkelä, Anu Puro, Henrik Norrena, Jukka-Pekka Vaittinen	Vuosittain	Määrä/kerrat ja osallistujat Työpaja 14.12.2023	Järjestöneuvottelukunnan mipä-teemaverkoston kanssa järjestettiin ilmiöpaja 28.2. (osallistujia 46), jonka jälkeen teams jatkotyöstö 5x (a' 6 osallistujaa).
	b) Asiantuntijatuki	Kimmo Mäkelä Järjestöt (mm. kokemusasiantuntijat jne)	Jatkuvaa	Laadullinen kuvaus	Yhteistyötä kuukausittain työryhmän kokousten yhteydessä

Painopiste: Kansansairauksien ennaltaehkäisy & hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen					
Toimenpide	Alahanke	Vastuut	Aikataulu	Mittariehdotus	RAPORTOINTI 2023
Henkilöstön osaamisen turvaaminen	a) Koulutukset henkilöstölle (Keusote ja kunnat) mm. <ul style="list-style-type: none"> mm. huoli puheeksi ikäntyneen päihdepolku tunnetuksi sisäisen viestintä HYTE-allianssi poluista/prosesseista 	Marko Poikolainen, Sirpa Litmanen Olli Laiho Laura Tiilikainen Marjut Suo, Laura Busi	Jatkuvaa	Koulutusten määrä, osallistujien määrä, laadullinen kuvaus	Huoli puheeksi koulutuksia ei ole ollut 2023 vuoden aikana. Otettiin käyttöön Ota puheeksi –kortit. Tehdyt asukaspolut julkaistu nettisivuilla. Ammattilaisten koulutus pelaamisesta syksyllä 2023 ja siitä videotallenne sisäiseen käyttöön. Ikäntyneet päihdepolku tunnetuksi koulutuksia ei ole vuonna 2023 toteutettu.
Tieto ja ymmärrys lisääntyy kuntalaisilla terveellisistä elintavoista	a) Digitaaliset omahoidon palvelut ja sisällöt (Omaolo)	Katri Patronen	Jatkuvaa	Määrä	Omaolo.fi:n valmennusohjelmat (ml. ikäryhmäkohtaiset sisällöt) on kuvattu aina osaksi *Hyte-sisältöjä. Sähköinen terveystarkastus (Omaolo.fi) on tehty 1338 kertaa (kaikenikäiset; ikäryhmät ei ole saatavilla)
	b) Ennaltaehkäisevä materiaali Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen nettisivuille, some,	Laura Busi, Katri Patronen, Keusote viestintä	Jatkuvaa	Julkaisumäärä ja katselukerrat	2023: n. 14 000 katselukertaa *Hyte-verkkosivustolla. 358 julkaisua hyte-facebookissa, 39 hyte-tiedotetta, 6 hyte-artikkelia julkaistu verkkosivuilla.
	c) Järjestöyhteistyö ja järjestöjen toiminnasta tiedottaminen (mm. HYTE-allianssi polut/prosessit, Ensihuolikoulutus- EHYT)	Marjut Suo, Laura Busi, Katri Patronen	Vuosikellon mukaan	Laadullinen kuvaus	Ota puheeksi- kortit EHYT ry:n ja järjestöjen yhteistyönä julkaistu joulukuussa.
	d) Keusoten päihdepalveluista tiedottaminen + vuosittain kuntakohtaamiset	Kimmo Mäkelä	Jatkuvaa	Laadullinen kuvaus	Palvelualue tiedottaa jatkuvasti palveluistaan asukkaille Keusoten nettisivuilla sekä somessa.
	e)Webinaarit/seminaarit	Marjut Suo, Tero Seitsonen	Suunnitelman mukaisesti	Määrä ja osallistujat	Indikaattoritietoa jaettu kunnissa ja järjestöneuvottelukunnalle. Vape-info uudenmaan laajuisesti koululaisten vanhemmille 29.11., osallistujia noin 600.
	f) Suojaavat tekijät	Henrik Norrena		Laadullinen kuvaus	Tuettu asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä ennaltaehkäisevästi ja jaettu tietoa miten asukas itse pystyy vaikuttamaan omaan hyvinvointiinsa.
Viranomaisten, elinkeinon ja muiden toimijoiden yhteistyö laajenee.	Pakka-toimintamalliin ja kuntien toimintaan perehtyminen sekä yhtenäistetään alueen ehkäisevää päihdetoimintaa	Marjut Suo, Kimmo Mäkelä	Aloitus marraskuu 2022	Yhteinen toimintasuunnitelma luotu kyllä/ei	Yhteistyö Pakka-toimintamallin verkoston kanssa jatkunut ja keskustelua toiminnan kehittämisestä alueella jatketaan kuntien kanssa.

Liite 17. Alueellinen lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisyyn suunnitelma v. 2022-2025

Toteuma v. 2023

- Lähisuhdeväkivallan ehkäisyn osalta MARAK työryhmä jatkanut toimintaansa vuonna 2023.
- Koulutuksia lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöhön järjestettiin kaksi kappaletta ja ne suunnattiin Keusoten henkilöstölle.
- Alueellinen lähisuhdeväkivallan ehkäisyn työryhmä aloitti uudelleen toimintansa. Työryhmässä Keusoten edustus sekä III sektorin toimijoista Rikosuhripäivystys, Väkivaltatyön avopalvelu Paasi ja Keski-Uudenmaan turvakoti.
- Keusoten ulkoisille ja sisäisille www-sivuille kerätty tietoa lähisuhdeväkivaltailmiöön liittyen. Kuntalaisille erilaisten artikkeleiden ja henkilöstölle mm. infograafin muodossa.

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisyn suunnitelma v. 2022-2025

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuu	Mittarit	Toteuma v. 2023
	Yhteisten työkalujen (THL) käyttöönotto ja koulutukset käyttöönottoon liittyen väkivallan ehkäisytyössä	Työryhmä	Työkalu-koulutusten määrä (tilaisuudet / osallistujat)	Henkilöstön koulutuksia 2 kpl/ osallistujia N 58
Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisyn toimintamallin kehittäminen ja sen mukaisen toiminnan aloittaminen	Alueellisen MARAK toimintamallin luominen ja toiminnan aloittaminen	MARAK työryhmä ja ohjausryhmä	MARAK työryhmän mittarit <ul style="list-style-type: none"> • Asiakastapaukset <ul style="list-style-type: none"> • Määrä, N • Pisteet, jolla ohjaututtu • Mistä toimipisteestä ohjaututtu • Tehdyt toimenpiteet 	Asiakkaita: 12kpl Pisteet, joilla ohjaututtu: 11-21 Mistä toimipisteestä ohjaututtu: aikuissosiaalityö (2), lastensuojelu (4), maahanmuuttajien sosiaalipalvelut (1), mielenterveys- ja päihdepalvelu (2), Keski-Uudenmaan turvakoti (1), sosiaali- ja kriisipäivystys (1), Lyömätön Linja Keski- ja Itä-Uusimaa (1) Tehdyt toimenpiteet: turvasuunnitelma (2), ohjaus RIKU:n palveluihin (10), lähestymiskiellon hakemisessa avustaminen (1), poliisin uhka-arvio (1), ohjaus mielenterveyspalveluun (6), ohjaus päihdehoitoon (1), ohjaus Lyömättömään Linjaan (3), ohjaus perheasiain neuvottelukeskukseen (5), asiakkuuden vireyttäminen työikäisten sosiaalipalveluun (8), ohjaus lastensuojelun palveluihin (4), ohjaus maahanmuuttajien sosiaalipalveluihin (1)
	Alueellisen viestintäsuunnitelman laadinta. Keusoten ulkoisten ja sisäisten www-sivujen hyödyntäminen viestinnässä.	Työryhmä	Viestintäsuunnitelma tehty, K/E www-sivujen kävijämäärä	Alueellinen viestintäsuunnitelma E Keunet sivut K Ulkoiset www-sivut K Aiheartikkelit K
	Koulutussuunnitelman luominen ja eri toimijoiden yhteisten koulutusten järjestäminen	Työryhmä	Koulutussuunnitelma valmis, K / E Yhteisten koulutusten määrä (tilaisuudet / osallistujat, N)	Koulutussuunnitelma K Keusote mukaan THL:n avainhenkilöpilottiin, joka alkaa 2/2024
	Lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisyn infograafi henkilöstölle työntueksi ja infograafi asukkaille ulkoisille www-sivuilla ja tuloste jaettavaksi toimipisteisiin	Työryhmä	Infograafi valmis K / E Infograafin kävijämäärä (N) www-sivuilla Infograafin esittely osana koulutustilaisuuksia	Infograafi valmis K Tulosteet infograafista tehty työn tukena Infograafi sähköisesti sisäisessä verkossa henkilöstön työn tukena

Liite 18. Alueellinen vammaisten hyvinvointisuunnitelma v. 2023-2025

Toteuma v. 2023

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan sote

Taulukko 2. Yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja itsenäisen elämän mahdollistaminen

Toimenpiteet: Keusote	Yhteyshenkilö / Keusote	Mittariehdotukset
Keusoten alueellinen vammaisneuvosto toimii yhteistyössä kuntien vammaisneuvostojen ja toimielinten kanssa.	Vammaisten palvelujen päällikkö ja vammaispalvelujen johtava asiantuntija	<ul style="list-style-type: none"> Kaikkien alueen kuntien edustus toteutuu alueellisessa vammaisneuvostossa.
Aktiivinen yhteistyö alueellisen vanhus- ja vammaisneuvoston sekä nuorisovaltuuston kanssa asioita suunniteltaessa ja vaikuttamistyössä.	Vammaisten palvelujen päällikkö, koordinoivat esimiehet ja asiantuntijat	<ul style="list-style-type: none"> Tavoitteiden toteutumisen kuvaus, käynnistyneet kehittämistoimet. Työpajojen määrä, joille asetettu tavoitteet.
Asiakkaiden asiantuntijuuden ja kokemusasiantuntijuuden hyödyntäminen.	Vammaispalvelujen johtava asiantuntija	<ul style="list-style-type: none"> Yhteisten keskustelujen/tapaamisten/työpajojen määrä, jossa on ollut mukana asiakasedustajia ja/tai kokemusasiantuntijoita Tavoitteiden toteutumisen kuvaus, käynnistyneet kehittämistoimet Asiakasraatien määrä ja kuvattu toimintatapa
Luodaan mahdollisuuksia vapaille markkinoille työllistymiseen palvelujen avulla ja mahdollistetaan tukitoimilla vammaisten henkilöiden opiskelu.	Päiväaikaisen toiminnan koordinoiva esimies ja vammaissosiaalityön koordinoiva esimies	<ul style="list-style-type: none"> Työhönvalmennuksessa tai työllistämistä tukevassa toiminnassa mukana olleiden asiakkaiden määrä vuoden aikana Kuljetuspalvelua ja/tai liikkumisvälineiden harjoittelua opiskeluun saaneiden asiakkaiden määrä vuoden aikana

Taulukko 3. Tietopohjan ja tietoisuuden lisääminen

Toimenpiteet: Keusote	Yhteyshenkilö / Keusote	Mittariehdotukset
<p>Verkostomainen toimintatapa tietoisuuden lisäämisen välineenä. Kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyön vahvistaminen.</p>	<p>Vammaisten palvelujen päällikkö ja vammaispalvelujen johtava asiantuntija</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Alueellisen vammaisneuvoston ja muiden toimielinten yhteistyön toimintakuvaus.
<p>Asiakaskokemuksen hyödyntäminen Palautteen vastaanottaminen ja hyödyntäminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kokemusasiantuntijoiden hyödyntäminen nykyistä vahvemmin (asiakasraadit) • Rakenteellisen sosiaalityön käyttö asiakastyöstä nousevien havaintojen eteenpäin viemiseksi -> kanavien luominen. 	<p>Asiakkuustiimin edustaja ja vammaispalveluista vammaissosiaalityön koordinoiva esimies ja johtava asiantuntija</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Roidu –palautteiden mukaisen kehittämisen kuvaaminen. • Yhteisten keskustelujen/ tapaamisten/työpajojen määrä, jossa on ollut mukana asiakasedustajia ja/tai kokemusasiantuntijoita. • Kuvaus asiakaskokemuksen hyödyntämisestä kaikis-sa asiakaskohtaamisissa. • Rakenteellisen sosiaalityön kautta esille nousseiden kehittämistarpeiden määrä.

Taulukko 4. Esteettömyyden ja saavutettavuuden varmistaminen

Toimenpiteet: Keusote	Yhteyshenkilö / Keusote	Mittariehdotukset
<p>Esteettömyyden selvittäminen. Esteettömyysasiantuntijoiden hyödyntäminen esim. tiloja, ympäristöjä ja toimintoja suunniteltaessa.</p> <p>Tilojen esteettömyyden varmistaminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Esteettömyyskävelyt huomioiden myös tilojen aistiesteettömyys • Turvallisuuskävelyt 	Tilapalvelu ja toimintaterapeutti	<ul style="list-style-type: none"> • Asukaskehittäjien suorittamat esteettömyyskävelyt HVA:n tiloissa. • Asukaskehittäjien suorittamat turvallisuuskävelyt HVA:n tiloissa.
<p>Viestinnän esteettömyyden varmistaminen. Sanavalintojen ja aistivammojen huomiointi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asenteellisen esteettömyyden varmistaminen sanavalinnoilla <p>Kommunikointia tukevat keinot tilaisuuksissa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tekstitulkkauksen käyttö • Selkokielen käyttäminen • Viittomakielen käyttäminen 	Vammaispalvelujen projektityöntekijä ja vammaispalvelujen johtava asiantuntija	<ul style="list-style-type: none"> • Kuvaus käytetystä tekstitulkkauksesta ja selkokielestä.
<p>Sähköisen viestinnän toimivuuden parantaminen. Ajantasaisen ja saavutettavan tiedon varmistaminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nettisivujen ja sähköisten väylien saavutettaviksi rakentaminen (vastuu viestinnällä ja nettareilla). • Selkokielen käyttäminen esittelymateriaaleissa ja nettisivuilla. • Asiakasohjeet ja soveltamisohjeet nettisivuille saavutettavaan muotoon. • Palvelualustan (jossa yhdistysten tiedot ja tarjonta) hyödyntäminen. 	Vammaispalvelujen johtava asiantuntija ja viestinnästä yhteistyökumppani	<ul style="list-style-type: none"> • Kuvaus vammaispalvelujen ja viestinnän yhteistyönä järjestämistä kehittämistilaisuuksista • Julkaistava materiaali julkaistaan saavutettavassa muodossa.

Taulukko 5. Liikkumisen ja monipuolisen harrastustoiminnan mahdollistaminen

Toimenpiteet: Keusote	Yhteyshenkilö / Keusote	Mittariehdotukset
<p>Palvelut osallisuuden mahdollistajina.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Julkisten liikennevälineiden käytön opetus. • Kuljetuspalvelu. • Henkilökohtainen apu. • Joustavampien palvelujen toteuttamistapojen hyödyntäminen. 	<p>Vammaissosiaalityön koordinoiva esimies</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liikkumista tukevien palvelujen asiakkaiden määrä • Vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelu. • Henkilökohtaisen avun palvelujen asiakkaiden määrä.
<p>Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen yhteistyössä kuntien kanssa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yhteistyön vahvistaminen kuntien elintapa ja liikkumistoiminnan kanssa. • Asiakasryhmän tarpeista viestiminen. 	<p>Vammaispalveluiden johtava asiantuntija ja Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen ja kuntien liikunnan edistämisen työryhmä</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kuvaus yhteistyöstä vammaisten ja pitkäaikaissairaiden liikkumisen lisäämiseksi ja yhteistyön vahvistamiseksi kuntien liikuntapalvelujen ja Keusoten kuntoutuspalvelujen kanssa (työpaja).

Liite 19. Osallisuusohjelma

Toteuma v. 2023

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan sote

Toimenpiteitä osallisuuden edistämiseksi v. 2023

- Puntaroivat asukaspaneelit –kokeilu osana Sitran Uudet vaikuttamisen tavat-hanketta. Ensimmäinen puntarointikokeilu pidettiin 11/2023. Kokeilu jatkuu 4/2024.
- Asukaskehittäjätoiminta: 311 asukaskehittäjää, 9 kehittämistilaisuutta, mm. kyselyt, työpajat sähköisen asioinnin kehittämiseksi ja havainnointikävelyt terveysasemilla.
- Hyvinvointialueen osallisuusohjelma päivitettiin ja liitettiin osaksi hyvinvointialueen vastuullisuusohjelmaa (päätöksenteko v. 2024 alussa).
- Kuntalaiskysely (sähköinen ja paperinen) osana palvelujen verkostosuunnitelmaa 10/2023.

Dialogiset verkostoneuvonpidot v. 2023

- Osallisuuden ja kuulluksi tulemisen turvaamiseksi voidaan Keusotessa pyytää apua verkostokonsulteilta, ulkopuolisilta keskusteluohjaajilta.
- Dialogiset verkostoneuvonpidot ovat kuulluksi tulemistä lisääviä yhteistyötä selkeyttäviä palavereita ja niitä ohjaavat THL:n kouluttamat verkostokonsultit.
- Dialogiset verkostoneuvonpidot sopivat sekä asiakastyöhön, että suunnittelu- ja strategiatyöhön. Tavoitteena on selkeyttää yhteistyötä, yhdistää voimavaroja ja avartaa toimintamahdollisuuksia dialogisesti.
- Vuonna 2023 järjestettiin 12 verkostokonsulttien ohjaama dialogista verkostoneuvonpitoa. Näistä seitsemän järjestettiin asiakastilanteiseen ja loput olivat työyhteisöjen suunnittelupalavereja.

Liite 20. HYTE painopisteet 2023-2024

Toteuma 2023

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan sote

KEUSOTE

Painopiste	Toimeenpano/seuranta
Järjestöyhteistyö ja avustaminen	Hyvinvointialueen avustuskäytäntöjen luominen v. 2023. Vuoden 2023 aikana jaettiin järjestöavustuksia yhteensä 426 600 €, kahdeksan (8) hakemusta. Hylkäävä päätös tehtiin kahden (2) hakemuksen osalta.
Osallisuuden vahvistaminen	Puntaroivat asukaspaneeli 11/2023, Miten Keusote voi tukea ja vahvistaa lasten ja nuorten mielen hyvinvointia? Panelisteja yht. 43, yht. 15 h puntarointia ja loppulausuma luovutettiin hyvinvointialueen valtuuston ja hallituksen puheenjohtajille 14.12.2023. Asukaspaneelit jatkuvat huhtikuussa 2024. Asukaskehittäjätoiminta, asukasraadit ja kokemusasiantuntija- ja vertaisohjaajatoiminta (Kettuluuta) Dialogiset verkostoneuvonpidot
Liikunnan (liikkumisen) lisääminen	Urheilukello-hanke Elintapaohjauksen alueellisen mallin luominen (sis. mm. itsehoito-ohjelmat, kuntoutuspalvelut, kunta- ja järjestöyhteistyö) Neuvokas perhe -mallin mukaisen toiminnan toteuttaminen
Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen	Urheilukello-hanke käynnistynyt v. 2023 Puntaroiva asukaspaneeli 1/2023 aiheesta "Lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin vahvistaminen". Varhaiskasvatuksen ja neuvolan yhteistyömallien kehittäminen, KUMMI-toiminta; käytössä kaikissa kunnissa Avoimen matalan kynnyksen kohtaamispaikkatoiminnan kehittäminen perhekeskuksen lähipalveluna; kävijämäärät kuntien yhteistyökohtaamispaikoissav.2023, lapset 14 541 ja aikuiset 9 622 Messii -jalkautuvan konsultaation toimintamallin aloittaminen v. 2023 Toteutettu 4 Ihmeelliset vuodet ryhmää vuoden 2023 aikana Opiskeluhuollon psykologit ja kuraattorit on koulutettu poissaoloprosessiin ja poissaolojen juurisyiden kartoittamiseen Laadittu terveydenhoitajille ohje ryhmäterveystarkastuksista Tehostetaan terveystarkastuksesta poisjäävien tilanteen selvittämistä 4 kertaa vuodessa tapahtuvaksi (HYTE kerroin) Neuvolan terveydenhoitajat perehtyvät aikuisten (odottavien vanhempien) ohjatun omahoidon kokonaisuuteen Otettu käyttöön Mielenterveystalo.fi omahoito-ohjelmia, esim. pienten lasten ohjattu omahoidon toimintamalli ja seksitautiepäilyn oirearvio Neuvola-ajan peruminen sähköisesti OmaKeusote-alustan kautta Digitaalisten perhevalmennus videoiden valmistelu oppilaitosyhteistyönä ja niiden käyttöönotto Lapsiperheiden chat-palvelun kokonaisuuden kehittäminen Perhekeskuspalvelut ottaneet käyttöön palvelusetelin

Hyvinkää

Painopiste	Toimeenpano/seuranta
Järjestöyhteistyö ja avustaminen	<ul style="list-style-type: none"> - Avustukset: Vuonna 2023 jaettu ensimmäistä kertaa hyvinvointipalveluiden kohde- ja kumppanuusavustuksia hyte-työtä tekeville yhdistyksille (196.000 €). Vuonna 2024 summa vakiintumassa 107.000 euroksi. Vuonna 2023-2024 myönnetty avustuskelpoisuus 26 uudelle yhdistykselle, jotka voivat hakea Tilavaraamosta maksuttomia tai edullisia tiloja. - Avustushaun sähköistäminen: Vuonna 2023 siirrytty nuoriso-, kulttuuri-, liikunta- ja hyvinvointipalveluiden osalta sähköiseen hakujärjestelmään (Sarastia). Seuranta- ja maksatusjärjestelmän sähköistäminen jatkuu 2024-2025. - Avustussäännöt: Hyvinvointipalveluille luotu ensimmäiset avustussäännöt 2023, tarkoitus päivittää 2024. - Tilat: Vuosina 2023-2024 myönnetty avustuskelpoisuus 26 uudelle (sote- ja hyte-)yhdistykselle, jotka voivat näin hakea Tilavaraamon kautta kaupungilta maksuttomia tai edullisia tiloja. Yhteisötila Onnin toiminta jatkunut kaupungin omistamissa tiloissa, Järjestökeskus Onnensillalle ollaan saamassa viimein uudet tilat Villatehtaalta. - Ruoka-aputoiminnan avustamista saatu vakiinnutettua (tilat, hyte-avustukset, STM-rahoitus)
Osallisuuden vahvistaminen	<ul style="list-style-type: none"> - OSBU ja kylien talkooraha vakiintuneet - Kuntalaiskahvit vakiintuneet - Lasten kuuleminen otettu vuonna 2024 työn alle Meidän Hyvinkää -kärkihankkeessa yhteistyössä Partion kanssa
Liikunnan (liikkumisen) lisääminen	<ul style="list-style-type: none"> - Liikkumissuunnitelman päivitystä ollaan aloittamassa - Liikunnan TEAviisari-tuloksia ja OKM:n lasten ja nuorten liikkumissuosituksia on esitelty LaNu-joryssä ja kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnassa. - Vuodelle 2024 myönnetty kärkihankerahaa 10.000 € lasten liikkumisen edistämiseen kouluissa ja lukiossa - LipaNupa-hanke ja Harrastamisen Suomen malli tavoittaneet paljon lapsia ja nuoria
Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen	<ul style="list-style-type: none"> - Ks. Edellä monet kohdat, joissa fokus lapsissa ja nuorissa - Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2024-2025 hyväksytty - Neljäs erityisnuorisotyöntekijä aloittanut 2023 - Perhekeskus- ja kohtaamispaikkatoiminnan kehittäminen

Järvenpää

Painopiste	Toimeenpano/seuranta
Järjestöyhteistyö ja avustaminen	<p>Järvenpään kaupunki myöntää vuosittain talousarvionsa puitteissa toiminta- ja kohdeavustuksia mm hyvinvoinnin edistämiseen, kulttuurin ja liikunta mahdollisuuksien edistämiseen ja nuorten omaehtoiseen toimintaan. Nämä kaikki avustusmuodot ovat hyvinvoinnin palvelualueen vastuulla. Vuonna 2023 avustukset jaettiin yhteensä 203 000 ja kertaluontoisesti 70000 koronaelpymisrahaa.</p> <p>Järjestöyhteistyö on perinteisesti Järvenpäässä vahvaa. Vuonna 2023 on toiminut yhteistoiminta-työryhmä, joka on tehnyt skenaariotyöskentelyä yhdistysten ja yhteisöjen sekä kaupungin yhteistoiminnan kehittämiseksi.</p>
Osallisuuden vahvistaminen	<p>Kaikilla on mahdollisuus osallisuuteen on yksi Järvenpään hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman neljästä painopisteestä. Vuonna 2023 siihen kohdistui 18 toimenpidettä, joista 16 toteutui suunnitellusti ja kaksi osittain. Vuonna 2024 painopisteeseen kohdentuu 16 toimenpidettä.</p> <p>Kouluissa toteutetaan osallisuuden oppitunteja, vuonna 2023 tavoitettiin noin 550 oppilasta. Osallisuuden periaatteet valmistuivat, jalkautus palvelualueille käynnistynyt.</p>
Liikunnan (liikkumisen) lisääminen	<p>Vuonna 2023 Liikkuva koulu -toiminnalla monipuolistetaan ja lisätään oppilaiden liikkumista perusopetuksessa. Lukio jatkaa ja juurruttaa arkeen Liikkuva opiskelu –hankkeen toimintoja. Lapsiperheiden palvelut ovat toteuttaneet 2 krt viikossa lasten liikuntatuokioita perheille, jotka ovat seurojen toiminnan ulkopuolella. Kirjaston liikuntavälinekokonaisuus on päivitetty. Liikuntavälinelainauksia toteutettiin 228 krt vuonna 2023.</p> <p>Opistossa on lisätty ulkoliikuntakurssien määrää v. 2023. Ikäihmisten liikuntaa on tuettu yhteistyössä useiden paikallisten yhdistysten kanssa Myllytien toimintakeskuksessa.</p>
Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen	<p>Vuonna 2023 on tuettu yhteenkuuluvuutta, kaverisuhteita ja kuulluksi tuleamista sekä vahvistettu tuen tarpeen tunnistamista ja yhteistyötä Joutsikin kanssa. Yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteenä on vahvistettu mielen hyvinvointia ja perusopetuksen painopisteenä hyvinvointitaitoja. Lasten ja nuorten kaveritaitoja vahvistettu HYVOn kanssa. Kouluissa on toteutettu erilaisia toimintoja kouluruokailun kehittämiseksi, esimerkiksi toive - ruokapäivät, aamupalatalkoot. Lisäksi opetuksessa on edistetty opetussuunnitelman mukaista ruokailutottumuksiin ja tapakasvatukseen liittyvää toimintaa kouluruokailun yhteydessä.</p> <p>Kulttuurihyvinvointia on tuettu Kulttuuripolku (KUPO)-toiminnalla. Koulussa toteutettu kerhotoimintaa sekä Jäke harrastaa -hankkeessa yli 50 maksutonta harrastetoimintakerhoa perustettu Järvenpäähän syksyllä 2023. Syksyllä 2023 avattiin uusi sähköinen harrastuskalenteri.</p>

Mäntsälä

Painopiste	Toimeenpano/seuranta
Järjestöyhteistyö ja avustaminen	<ul style="list-style-type: none"> - Järjestöjen ja seurojen yhteiskokous - Vuosiavustukset kansalais-, liikunta-, kulttuuri- ja nuorisotoimintaan, avustuskriteerejä ja hakutapaa uudistettiin (sähköinen hakulomake), hakijoiden tueksi avustustyöpajoja - Liikkumiseen innostavia tapahtumia, luentoja ja tietoiskuja yhdessä järjestöjen kanssa, vapaaehtoistoiminnan kurssi, järjestötreffit
Osallisuuden vahvistaminen	<ul style="list-style-type: none"> - Asukasillat neljä kertaa vuodessa, Unelmoidaan uudesta –hankkeeseen liittyvät osallisuusillat kuntalaisille - Kunta mukana ruoka-aputoiminnan hankkeessa - Seniorityöntekijän etsivä ja löytävä vanhustyö - Varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen laadittiin kulttuurikasvatussuunnitelma ja toteutettiin toimenpiteet suunnitellusti, perusopetuksessa toteutettiin kulttuurikasvatussuunnitelman toimenpiteet
Liikunnan (liikkumisen) lisääminen	<ul style="list-style-type: none"> - Varhaiskasvatuksen yksiköille luotu liikunnan vuosikello, Mäntsälä liikkuu 2025-hankkeen työtä jatketaan varhaiskasvatuksessa lasten, perheiden ja työntekijöiden liikkumisen lisäämiseksi - Lapsille ja nuorille avoimia liikuntatapahtumia ja loma-ajan toimintaa eri toimijoiden yhteistyönä, kouluissa HSM-mallin mukaisia ryhmiä, pitkät liikuntavälitunnit - Liikunta- ja elintapaneuvontaa, pienryhmävalmennukset, erityisnuorille ja –aikuisille viikoittain maksutonta ohjattua liikuntaa, ikäihmisille ohjattua liikuntaa, kyläjumput, kansalaisopiston liikuntakurssit, kirjaston liikuntavälineiden lainaus - Valmisteltu harrastekalenteria sekä suunniteltu lasten ja nuorten kesätoiminnan esitettä
Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen	<ul style="list-style-type: none"> - Edistetty lapsiystävällisen kunnan toimintamallia - Vahvistettiin neuvolan ja varhaiskasvatuksen välistä yhteistyötä, jatketaan varhaiskasvatuksen ja kirjaston välistä yhteistyötä, avoimen päiväkodin kohtaamispaikkatyöllä vahvistettu perheiden hyvää arkea - Koulujen iltapäivätoiminta, puistoruokailu, HSM mukaiset ryhmät, harrastestipendit, Sitouttavan koulu yhteistyön hanke (Sitko-hanke), some-kiusaamisen toimenpiteisiin saatu hankerahoitusta - Päiväkodeissa Makuaakkoset –diplomi ja kouluissa kouluruokadiplomi

Nurmijärvi

Painopiste	Toimeenpano/seuranta
Järjestöyhteistyö ja avustaminen	<p>Nurmijärvi avustaa järjestöjä/yhdistyksiä olemassa olevien, hyvinvointilautakunnan vahvistamien, määrärahojen puitteissa vuosittain. Vuoden 2024 hakuaika 11.-31.3.2023. Hyte-avustukset 48 600 €, liikunta 196 200 €, nuoriso 28 350 €, kulttuuri 32 850 €. Osbu 25 000 €. Ruoka-apu 4 207 €. Aluekoordinaattori 3 358 €</p> <p>Kunnan tilat, lukuun ottamatta Monikko, ovat maksuttomia yhdistystoimijoille. Järjestöyhteistyössä järjestetään mm. tapahtumia sekä heitä osallistetaan päätöksentekoon mm. avustuskäytäntöjen kehittämiseen.</p> <p>Suopolun kohtaamispaikka liikunta- ja hyvinvointipalveluiden vastuulle 1.1.2024. Kohtaamispaikkakoordinaattoripaikka auki.</p>
Osallisuuden vahvistaminen	<p>Ikäihmisten iltapäiväkahvit 4.4. mm. turvallisuuden edistämishanke Osbu 25 000 €. Ruoka-apu 4 207 €. Aluekoordinaattori 3 358 €</p>
Liikunnan (liikkumisen) lisääminen	<p>Urheilukello-hankkeen edistäminen ei toteutunut toivotulla tavalla henkilöstövaihdosten vuoksi. Uusi liikunnanohjaaja aloitti 26.2.2024.</p>
Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen	<p>Nuorille kohdennettu liikuntaneuvonta Ohjaamo- ja kutsuntayhteistyössä</p>

Pornainen

Painopiste	Toimeenpano/seuranta
Järjestöyhteistyö ja avustaminen	
Osallisuuden vahvistaminen	
Liikunnan (liikkumisen) lisääminen	
Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen	

Tuusula, kts. Erillinen word

Painopiste	Toimeenpano/seuranta
Järjestöyhteistyö ja avustaminen	
Osallisuuden vahvistaminen	
Liikunnan (liikkumisen) lisääminen	
Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen	

Muut aluehytetoimijat/ Keski-Uudenmaan Järjestöneuvottelukunta

Painopiste	Toimeenpano/seuranta
Järjestöyhteistyö ja avustaminen	Kaikkia tavoitteita edistää Keski-Uudenmaan Järjestöneuvottelukunnan teemaverkostojen työ. Teemaverkostoja on viisi ja ne kokoontuvat säännöllisesti/ järjestöt
Osallisuuden vahvistaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Ilmiöpajat ja niiden jatkotyöstö yhteistyössä kolmannen sektorin, kuntien ja Keusoten kesken/ järjestöt • Järjestöneuvottelukunnan rakenteen, teemaverkostojen sekä vertaistuen esittäytymiset asiakasohjauksen kuukausitapaamisissa, yht. 10 kertaa • Järjestöinfot Keusoten kanssa, mm. Arjen turvallisuus. • #rikotaanhiljaisuus-tapahtuma monitoimijaisena yhteistyötä, koordinoi McDanze ja Järvenpään Soroptimistit
Liikunnan (liikkumisen) lisääminen	Mm. Hyvinvoinnin aamukahvit Teamsilla, aiheena kuntien tarjoama tuki liikkumiseen
Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen	Alueellinen perhekeskustyö, jossa järjestöedustus/ järjestöt

Muut aluehytetoimijat/ Keski-Uudenmaan pelastuslaitos

Painopiste	Toimeenpano/seuranta
Järjestöyhteistyö ja avustaminen	
Osallisuuden vahvistaminen	<p>Keski-Uudenmaan pelastuslaitos on laatinut osallisuussuunnitelman vuosille 2023-2025, painopisteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktiivinen tiedon jakaminen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista. • Eri ryhmien osallistaminen toiminnan suunnitteluun ja päätöksentekoon (asiakaspalautteet, strategisten asiakirjojen lausuntomenettelyt ym.) • Edistämme mahdollisuuksia järjestää itse tai osallistua toimintaa HVA:lla (esteettömyys, sopimuspalokuntatoiminta, asukastilaisuudet) • Henkilöstön osallistumisen mahdollistaminen • Sidosryhmäyhteistyön kehittäminen
Liikunnan (liikkumisen) lisääminen	
Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen	<p>Keski-Uudenmaan pelastuslaitos toteuttaa vuosittain turvallisuuskoulutuksia ja -viestintää, joita kohdennetaan esikoululaisille, 4- ja 8-luokkalaisille. Tavoitteena koulutuksissa on lapsen/ nuoren ikä huomioiden opettaa mm. turvallisuusriskien tunnistamista sekä tulipalossa että muussa onnettomuustilanteessa toimimista.</p>

Muut aluehytetoimijat: HUS

Painopiste	Toimeenpano/seuranta
Järjestöyhteistyö ja avustaminen	<p>OLKA-toiminta.</p> <p>Hyte-palvelutarjotin: käyttöönotto ja aktiivinen hyödyntäminen HUSin kaikilla toimialoilla nähdään tärkeäksi (viestintä ja käyttöönoton tukeminen).</p> <p>Suora yhteistyö järjestöjen ja HUSin eri klinikoiden välillä.</p> <p>HUS Perusterveydenhuollon yksikön Hyte-tiimin tekemä ja Hyvä kierre -verkostotoiminnassa tehtävä järjestöyhteistyö.</p>
Osallisuuden vahvistaminen	<p>Asiakasosallisuus: osallisuuden vahvistaminen potilaan hoidossa, vertaistuen tarjoaminen ja saaminen, kokemusasiantuntijuus, asiakasraadit sekä OLKA-toiminnan kautta toteutuva osallisuuden vahvistaminen.</p> <p>Yhteiskuntaosallisuus: muun muassa psykiatrisen hoidon rinnalla tehtävä yhteiskuntaosallisuuden tukeminen, terveysosiaalityö.</p>
Liikunnan (liikkumisen) lisääminen	<p>Terveyskylän itsehoito-ohjelmat, kuten Liikkumisen aloittamisen itsehoito-ohjelma.</p> <p>Hyvä kierre -verkoston mahdollistama ammattilaisten välillä tehtävä verkostoyhteistyö tässä teemassa.</p> <p>Hyvinvointialueen hyte-vastuuhenkilöiden kuuleminen ja koulutustarpeiden huomioiminen Hyvä kierre -verkoston toiminnassa.</p> <p>Hyvä kierre -päivän 20.11.2024 teemana liikkuminen: halukkuus tehdä hyvinvointialueiden kanssa yhteistyötä suunnittelun ja toteutuksen suhteen.</p> <p>Työhyvinvointi: HUSin henkilökunnan liikkumisen tukeminen (ePassi, kuntomittaukset, työmatkaliikunnan tukeminen, työaikainen taukoliikunta, virtuaalinen treenipäivä -kokonaisuus, ym.)</p>
Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen	<p>Mielenterveystalon itsehoito-ohjelmat ja digihoito-ohjelmat.</p> <p>Hyvä kierre -verkoston mahdollistama ammattilaisten välillä tehtävä verkostoyhteistyö tässä teemassa.</p> <p>Hyvinvointialueen hyte-vastuuhenkilöiden kuuleminen ja koulutustarpeiden huomioiminen Hyvä kierre -verkoston toiminnassa.</p> <p>Lasten- ja nuorten erikoissairaanhoidon ja siihen liittyvä terveysosiaalityö.</p> <p>Vauvamatkalla palveluketju (työ alkamassa).</p> <p>eKonsultaatiot.</p>

Muuta ajankohtaista vuosien 2024-2025 osalta

- PYLL-analyysi 2018-2022 julkaistaan 9/2024. Tulosten esittely ja työpaja 12.9.2024.
- Hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvien suunnitelmien päivitystyön aloittaminen v. 2024 ja päätöksentekoon v. 2025.

Hyvinvointia yhdessä

KEUSOTE.FI

KEUSOTE.FI